

TERVISEKAITSEAMET

National Board for Health Protection

Nakkus- ja parasiithaigused Eestis
(statistikaandmed)
3. osa

Communicable Disease Statistics in Estonia
Part 3

Tervisekaitseameti väljaanne

An official publication of the National Board for Health Protection

Andmete kasutamisel või tsiteerimisel palume viidata allikale

When using or citing data from this publication please indicate the source

Koostajad

Editing and design: Lemming Rootsmäe, Ants Jõgiste dr.med.sci.,
Vitali Pool, Toomas Trei

Andmete sisestamine arvutisse

Data input into PC: Alex Tamm

Trükitud Tallinna Tehnikaülikooli trükikojas, 1996.a.

EE0006 Tallinn, Koskla 2/9

ISBN 9985-60-239-0

Sissejuhatus

Ülevaate koostamiseks ajavahemikul 1727.-1850.a esinenud nakkushaigustest on kasutatud meetrikaraamatute andmeid. Sel ajal Eestis veel haigestumist ei registreeritud, kuid meetrikaraamatutesse märgiti inimeste surma põhjused. Seega piirdub ülevaade nakkushaigustest letaalselt lõppenud haigusuhtumitega. Andmete kasutamisel tuleb silmas pidada, et meetrikaraamatutesse märgitud surma põhjused ei ole mitte alati usaldusväärised, sest neid on üles andnud ka kirja pannud inimesed, kellel meditsiinilist haridust ei olnud. Andmete tölgendamist raskendab paiguti ka asjaolu, et nakkushaiguste nosoloogia käsitlus erines praegusest. Ometi on meie oludes kiriku meetrikaraamatud ainsad teabeallikad, mis võimaldavad vähigi konkreetsema pildi meie minevikust, mil sihipärane törje ei möjutanud taudide levikut.

Eesti rahvastik (eestlased, sakslased, rootslased) oli kuni 1845. aastani küll peaaegu täielikult luteriusiline, kuid surmapõhjuste märkimine meetrikaraamatutesse edenes ajapikkku. Mõnes koguduses hakati seda tegema järjekindlalt alates 1727. aastast. Kuid alles 1781. a. suureneb surma põhjusi sisaldavate meetrikaraamatutega koguduste arv 20-ni, pärast 1798. aastat aga järsult 50-ni. 1811. aastal registreeriti surma põhjusi juba 60 koguduses. Alates 1834. aastast kohustas uus kirikuseadus pastoreid märkima surma põhjused ja siitpeale ongi nendest võrdlemisi täielik ülevaade.

Olulise osa surma põhjustanud nakkushaigustest moodustavad **tüfoidsed palavikud**. Kuni 19. sajandi keskpaigani ei olnud arstiteadus veel võimeline neid üksteisest eristama. Surma põhjusena sageli märgitud soetöbi (Hitziges Fieber) ja närvipalavik (Nervenfieber) võisid olla nii kõhu- kui ka tähniline tüüfus. Eeskätt kõhutüüfus oli oletatavasti limapalavik (Schleimfieber), valdavalt tähniline tüüfus aga tähnipalavik (Fleckfieber) ja jooksvapalavik (Flussfieber). Raskesti aimatava etioloogiaga olid sapipalavik (Gallenfieber, ajavahemikul 1787.-1849.a. 31 surmajuhumit), mädapalavik (Faulfieber, ajavahemikul 1776.-1850.a. 411 surmajuhumit) ja tüüfus (typhus, ajavahemikul 1806.-1850.a. 153 surmajuhumit).

Saksakeelse nimetuse „**Friesel**“ all omal ajal tuntud lööbeline palavikuhaigus oli tõenäoliselt enamikul juhtudel identne sarlakitega. „**Kaelahaiguse**“ (Halskrankheit, Halsgeschwulst) all tuleb mõista mitmeid haigusi. Enamasti oli tegemist küll difteeriaga, aga mõnel juhul ka sarlakite või mumpsiga. Üksikjuhtudel võis selle mõiste alla mahtuda ka skrofulos ja aktinomükoos.

Käesolevasse kogumikku võetud statistikaandmed pärinevad L. Rootsmäe tööst „*Nakkushaigused surma põhjustena Eestis 1711 – 1850*“, Tallinn, 1987 (1). Täiendava teabe saamiseks katku kohta on läbi vaadatud *Henriku Liivimaa kroonika* (toimetaja E. Tarvel, tõlkija R. Kleis), Tallinn, 1982 (2); *Balthasar Russow, Liivimaa kroonika* (tõlkijad D. Ja H. Stock), Stockholm, 1967 (3); *Bartholomäus Hoeneke, Liivimaa noorem riimkroonika* (S. Vahtre), Tallinn, 1960 ja S. Vahtre, *Eesti ajalugu. Kronoloogia* Tallinn, 1994 (4).

Introduction

In compiling the present survey of the incidence of fatalities due to infectious disease in 1727-1850 data contained in parish registers were used. In those times cases of communicable diseases were not reported, but fatal cases together with their cause were registered in parish registers. Thus, this survey is restricted to fatal cases due to infectious disease. Data presented in this book should be interpreted with caution as we know that the cause of death was very often reported and recorded by people having no medical background. Interpretation of the data is here and there complicated since in the past nosology of infectious diseases was different as compared with the present. Nevertheless, in the present circumstance parish registers are the only source of information which reflects the spread of infectious diseases in Estonia at the times when purposeful control of communicable disease was not performed.

Although the population of Estonia (Estonians, Germans, Swedes) was up to the year 1845 predominantly lutheran, still the process of recording the cause of death in parish registers advanced slowly. In some congregations consistent registration began in 1727. Only in 1781 the number of congregations having parish registers consisting death-causes grows to 20, and after the year 1798 the number goes radically up to 60. Since 1834 the new ecclesiastical laws obligated pastors to register death-causes and henceforward we have a comparatively comprehensive review.

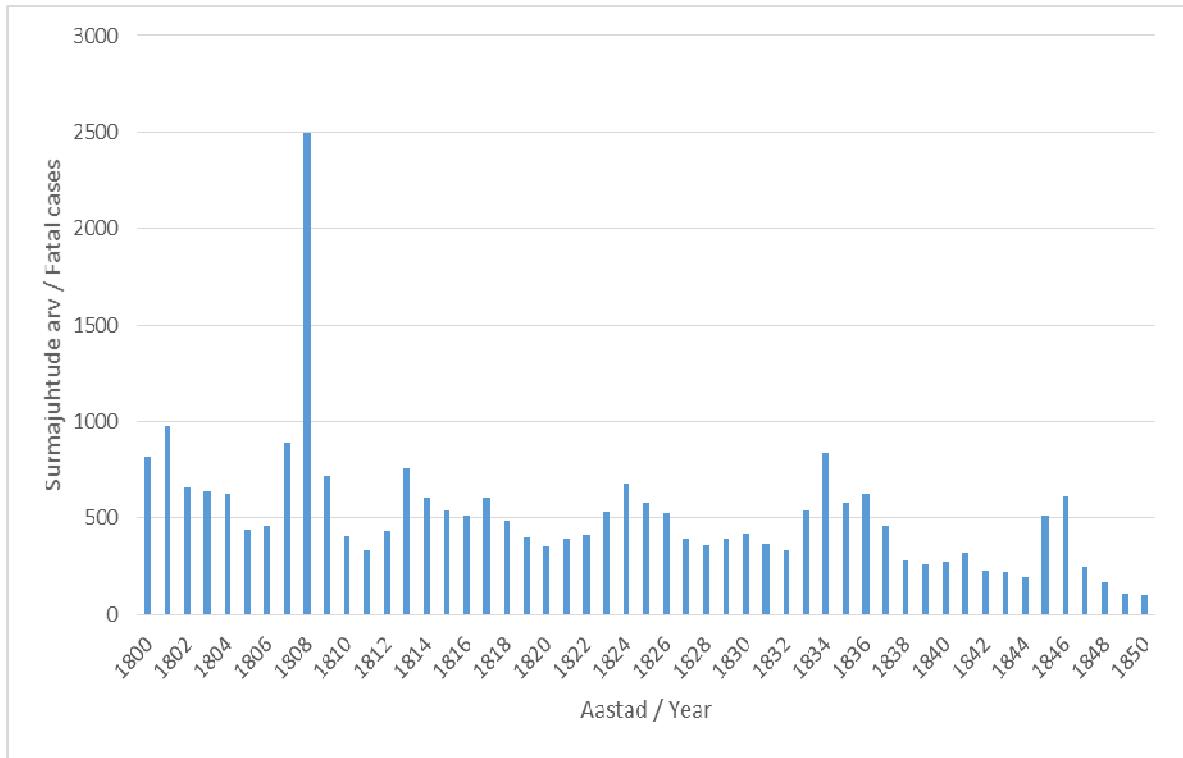
A substantial portion of infectious diseases that caused death is made up to typhoid fevers. Until the middle of the 18th century medical science was not able to differentiate between them. Typhoid (*Hitziges Fieber* in German) and Febris nervosa (*Nervenfieber*), frequently noted as death-causes, could be typhoid fever as well as louse-borne typhus fever. Typhoid fever in the first place was probably called Febris pituitosa s. mucosa (*Schleimfieber*), and louse-borne typhus fever prevalently Febris petechialis (*Fleckfieber*) and Febris catarrhalis s. rheumatica (*Flussfieber*). Etiology of Ferbis biliosa (*Gallenfieber*, 31 fatal cases in 1787-1849 time period), Febris putrida (*Faulfieber*, 411 fatal cases in 1776-1850 time period) and typhus (153 fatal cases in 1806-1850 time period) is difficult to determine.

The German term "Friesel" was earlier used for a disease with rash which probably in most cases was identical to scarlet fever. So-called "neck disease" (*Halskrankheit, Halsgeschwulst*) denoted, perhaps, several diseases. Mostly it meant diphtheria, but in some cases also scarlet fever or mumps. In single cases the term may have included also scrofula and actinomycosis.

The statistical data included in the present survey originate from the book „Nakkushaigused surma põhjustena Eestis 1711 – 1850“, Tallinn, 1987 (1). To obtain additional information on plague the following chronicles were used: *Henriku Liivimaa kroonika* (toimetaja E. Tarvel, tõlkija R. Kleis), Tallinn, 1982 (2); *Balthasar Russow, Liivimaa kroonika* (tõlkijad D. Ja H. Stock), Stockholm, 1967 (3); *Bartholomäus Hoeneke, Liivimaa noorem riimkroonika* (S. Vahtre), Tallinn, 1960 ja S. Vahtre, *Eesti ajalugu. Kronoloogia* Tallinn, 1994 (4).

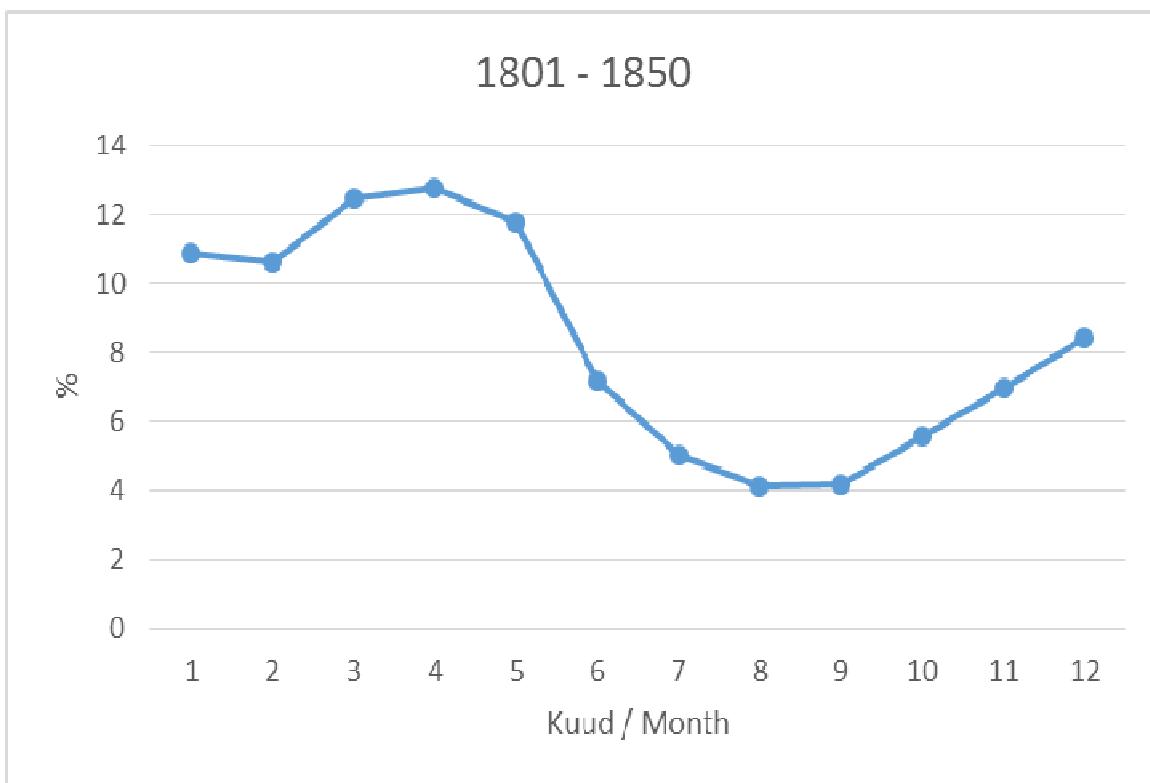
Soetõbi - Hilzige Fieber - Typhoid and typhus fever

Aastad Year	Surma- juhtude arv Fatal cases								
1727	3	1752	18	1777	86	1802	655	1827	388
1728	4	1753	16	1778	172	1803	638	1828	358
1729	3	1754	19	1779	76	1804	622	1829	389
1730	3	1755	22	1780	160	1805	439	1830	416
1731	11	1756	35	1781	469	1806	458	1831	366
1732	17	1757	10	1782	185	1807	896	1832	333
1733		1758	17	1783	263	1808	2496	1833	538
1734	6	1759	32	1784	138	1809	713	1834	840
1735	14	1760	19	1785	118	1810	407	1835	574
1736	20	1761	27	1786	179	1811	332	1836	623
1737	24	1762	14	1787	265	1812	429	1837	459
1738	5	1763	26	1788	265	1813	753	1838	282
1739	1	1764	36	1789	280	1814	600	1839	258
1740	24	1765	45	1790	147	1815	539	1840	269
1741	103	1766	94	1791	141	1816	512	1841	316
1742	119	1767	43	1792	126	1817	603	1842	228
1743	48	1768	31	1793	257	1818	482	1843	219
1744	82	1769	51	1794	196	1819	398	1844	193
1745	90	1770	58	1795	160	1820	351	1845	511
1746	28	1771	70	1796	242	1821	389	1846	612
1747	33	1772	192	1797	239	1822	409	1847	248
1748	74	1773	129	1798	381	1823	530	1848	167
1749	51	1774	97	1799	626	1824	674	1849	105
1750	88	1775	59	1800	822	1825	574	1850	101
1751	52	1776	32	1801	977	1826	525		

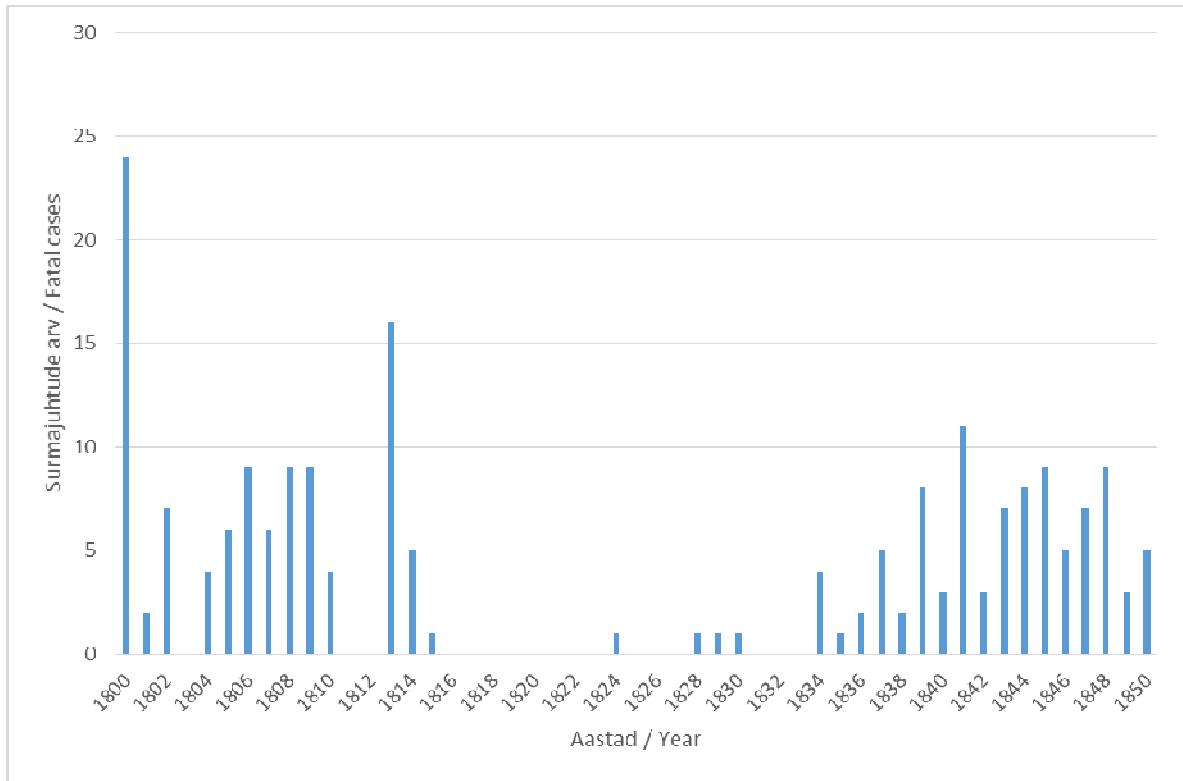
Soetõvest ("*Hilziges Fieber*") põhjustatud surmajuhtumite sesoonsus 1751-1850 / Fatal cases due to "*Hilziges Fieber*", by month 1751-1850

Kuud / Month	1751 - 1800		1801 - 1850	
	Surmajuhtude arv Fatal cases	%	Surmajuhtude arv Fatal cases	%
Jaanuar	991	11,6	2838	10,9
Veebruar	894	10,5	2773	10,6
Märts	1036	12,1	3256	12,5
Aprill	1285	15,1	3337	12,8
Mai	1076	12,6	3071	11,8
Juuni	639	7,5	1869	7,2
Juuli	388	4,5	1309	5,0
August	265	3,1	1078	4,1
September	299	3,5	1088	4,2
Okttoober	390	4,6	1458	5,6
November	512	6,0	1820	7,0
Detsember	755	8,9	2195	8,4
Kokku / Total	8530		26092	

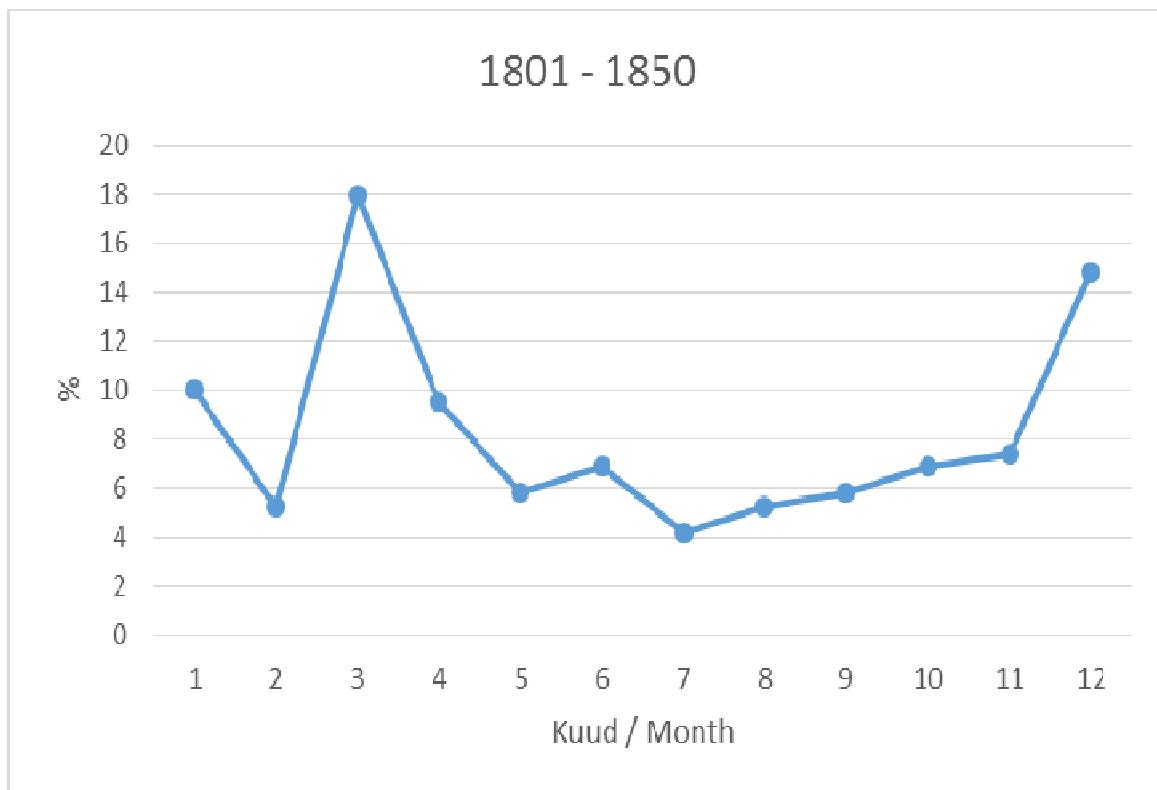
Limapalavik - Schleimfieber - Febris pituitosa s. mucosa

Aastad Year	Surma- juhtude arv Fatal cases								
1727		1752		1777		1802	7	1827	
1728		1753		1778		1803		1828	1
1729		1754		1779		1804	4	1829	1
1730		1755		1780		1805	6	1830	1
1731		1756		1781		1806	9	1831	
1732		1757		1782		1807	6	1832	
1733		1758		1783		1808	9	1833	
1734		1759		1784		1809	9	1834	4
1735		1760		1785		1810	4	1835	1
1736		1761		1786		1811		1836	2
1737		1762		1787		1812		1837	5
1738		1763		1788	1	1813	16	1838	2
1739		1764		1789	3	1814	5	1839	8
1740		1765		1790	1	1815	1	1840	3
1741		1766		1791	1	1816		1841	11
1742		1767		1792	2	1817		1842	3
1743		1768		1793	2	1818		1843	7
1744		1769		1794	4	1819		1844	8
1745		1770		1795	8	1820		1845	9
1746		1771		1796	1	1821		1846	5
1747		1772		1797	11	1822		1847	7
1748		1773		1798	12	1823		1848	9
1749		1774		1799	10	1824	1	1849	3
1750		1775		1800	24	1825		1850	5
1751		1776		1801	2	1826			

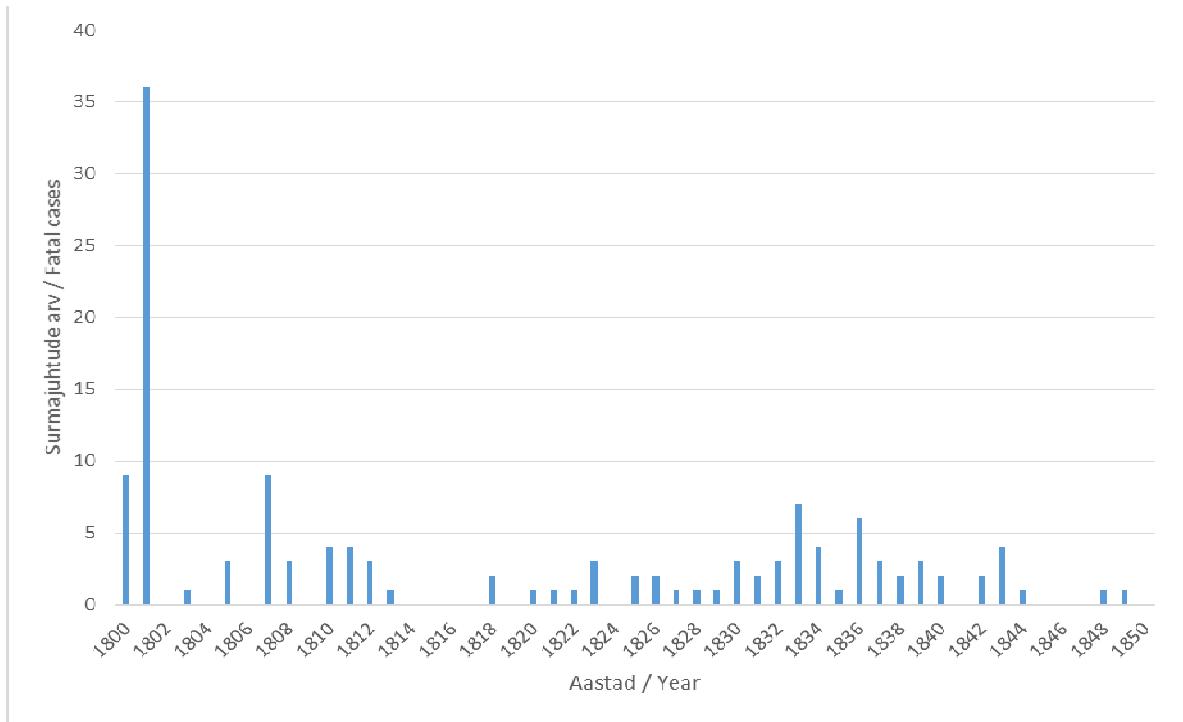
Limapalavikust ("Schleimfieber") põhjustatud surmajuhtumite sesoonsus 1751-1850 /
 Fatal cases due to typhoid fever or "Schleimfieber", by month 1751-1850

Kuud / Month	1751 - 1800		1801 - 1850	
	Surmajuhtude arv Fatal cases	%	Surmajuhtude arv Fatal cases	%
Jaanuar	25	20,8	19	10,1
Veebruar	15	12,5	10	5,3
Märts	16	13,3	34	18,0
Aprill	9	7,5	18	9,5
Mai	9	7,5	11	5,8
Juuni	4	3,3	13	6,9
Juuli	5	4,2	8	4,2
August	6	5,0	10	5,3
September	10	8,3	11	5,8
Oktober	5	4,2	13	6,9
November	6	5,0	14	7,4
Detsember	10	8,3	28	14,8
Kokku / Total	120		189	

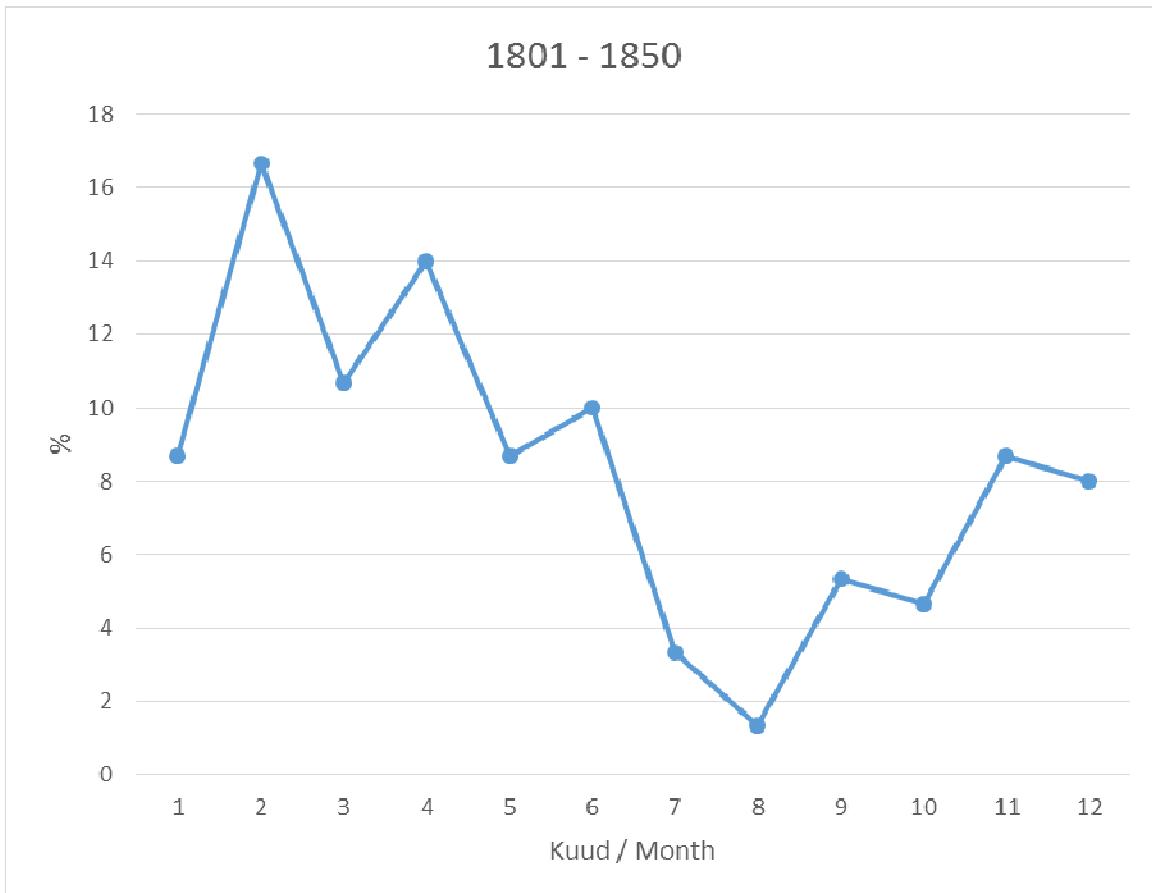
Jooksvapalavik - Flussfieber - Febris catarrhalis - Typhus fever

Aastad Year	Surma- juhtude arv Fatal cases								
1727		1752		1777	1	1802		1827	1
1728		1753		1778		1803	1	1828	1
1729		1754		1779	1	1804		1829	1
1730		1755		1780		1805	3	1830	3
1731		1756		1781		1806		1831	2
1732		1757		1782	1	1807	9	1832	3
1733		1758		1783	1	1808	3	1833	7
1734		1759		1784		1809		1834	4
1735		1760		1785		1810	4	1835	1
1736		1761		1786		1811	4	1836	6
1737		1762		1787		1812	3	1837	3
1738		1763		1788		1813	1	1838	2
1739		1764		1789		1814		1839	3
1740		1765		1790		1815		1840	2
1741		1766		1791		1816		1841	
1742		1767		1792	1	1817		1842	2
1743		1768		1793		1818	2	1843	4
1744		1769		1794		1819		1844	1
1745		1770		1795		1820	1	1845	
1746		1771		1796		1821	1	1846	
1747		1772		1797		1822	1	1847	
1748		1773		1798		1823	3	1848	1
1749		1774		1799		1824		1849	1
1750		1775		1800	9	1825	2	1850	
1751		1776	4	1801	36	1826	2		

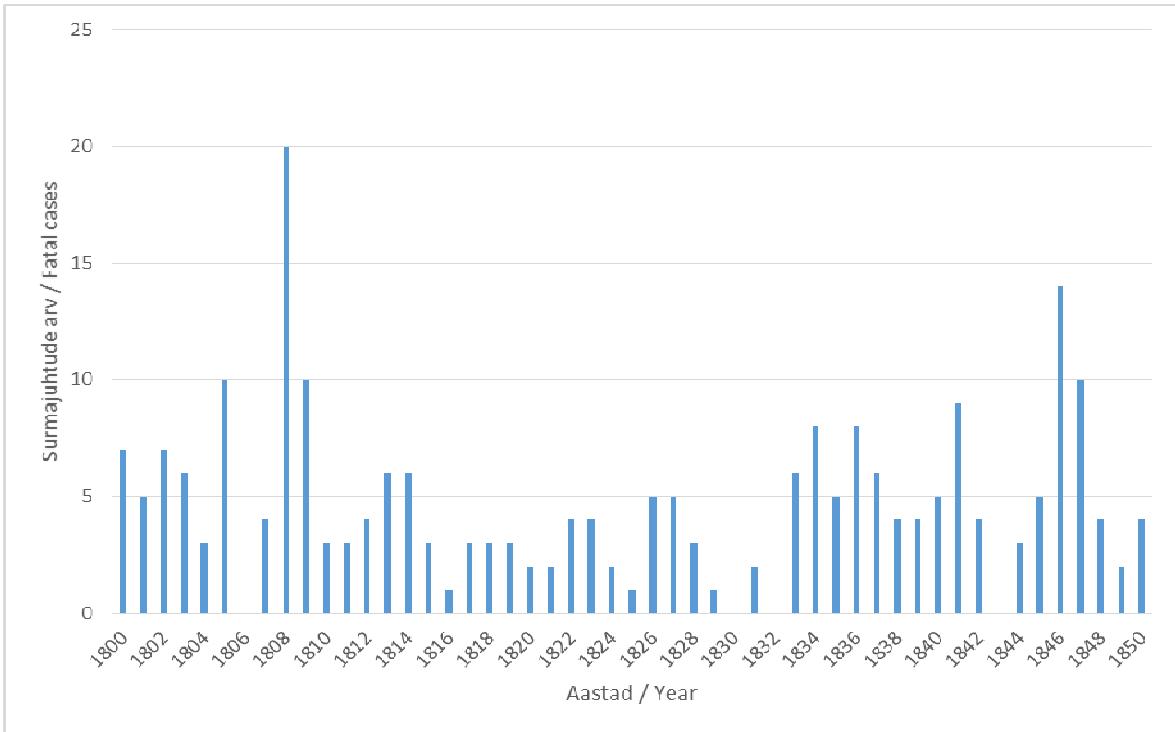
Jooksvapalavikust ("Flussfieber") põhjustatud surmajuhtumite sesoonsus 1751-1850 /
 Fatal cases due to typhus fever or "Flussfieber", by month 1751-1850

Kuud / Month	1751 - 1800		1801 - 1850	
	Surmajuhtude arv Fatal cases	%	Surmajuhtude arv Fatal cases	%
Jaanuar	7	35,0	13	8,7
Veebruar	2	10,0	25	16,7
Märts	2	10,0	16	10,7
Aprill	4	20,0	21	14,0
Mai	1	5,0	13	8,7
Juuni	1	5,0	15	10,0
Juuli		0,0	5	3,3
August	1	5,0	2	1,3
September		0,0	8	5,3
Oktober		0,0	7	4,7
November	2	10,0	13	8,7
Detsember		0,0	12	8,0
Kokku / Total	20		150	

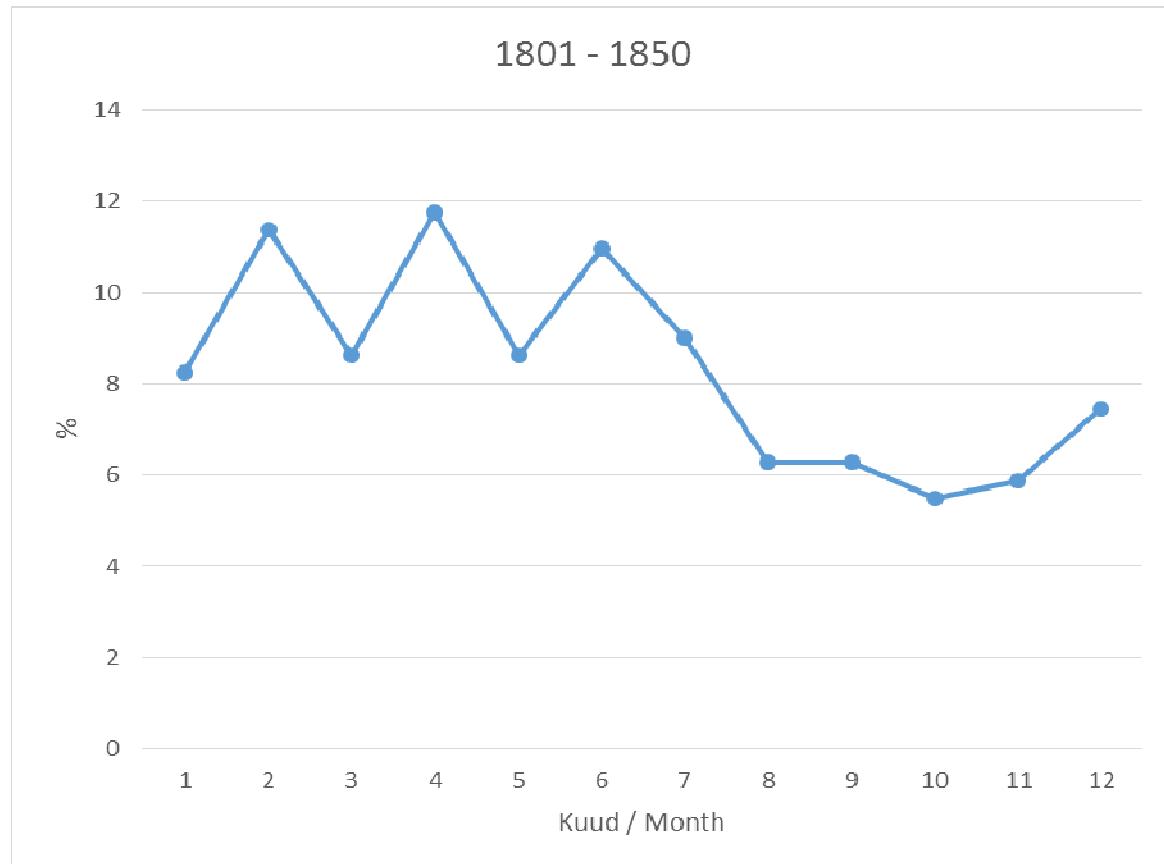
Tähnipalavik - Fleckfieber - Febris petechialis - Typhus fever

Aastad Year	Surma- juhtude arv Fatal cases								
1727		1752		1777		1802	7	1827	5
1728		1753		1778		1803	6	1828	3
1729		1754		1779	1	1804	3	1829	1
1730		1755	2	1780	1	1805	10	1830	
1731		1756	3	1781		1806		1831	2
1732		1757		1782	1	1807	4	1832	
1733		1758		1783	3	1808	20	1833	6
1734		1759	3	1784		1809	10	1834	8
1735		1760	2	1785		1810	3	1835	5
1736		1761		1786		1811	3	1836	8
1737		1762		1787	2	1812	4	1837	6
1738	1	1763	1	1788	3	1813	6	1838	4
1739		1764		1789	2	1814	6	1839	4
1740	1	1765		1790	1	1815	3	1840	5
1741		1766		1791	3	1816	1	1841	9
1742		1767		1792	2	1817	3	1842	4
1743	2	1768		1793	1	1818	3	1843	
1744	2	1769	1	1794	5	1819	3	1844	3
1745		1770	2	1795	2	1820	2	1845	5
1746	1	1771	2	1796		1821	2	1846	14
1747	1	1772		1797	2	1822	4	1847	10
1748	2	1773		1798	9	1823	4	1848	4
1749	1	1774		1799	4	1824	2	1849	2
1750	1	1775		1800	7	1825	1	1850	4
1751		1776	1	1801	5	1826	5		

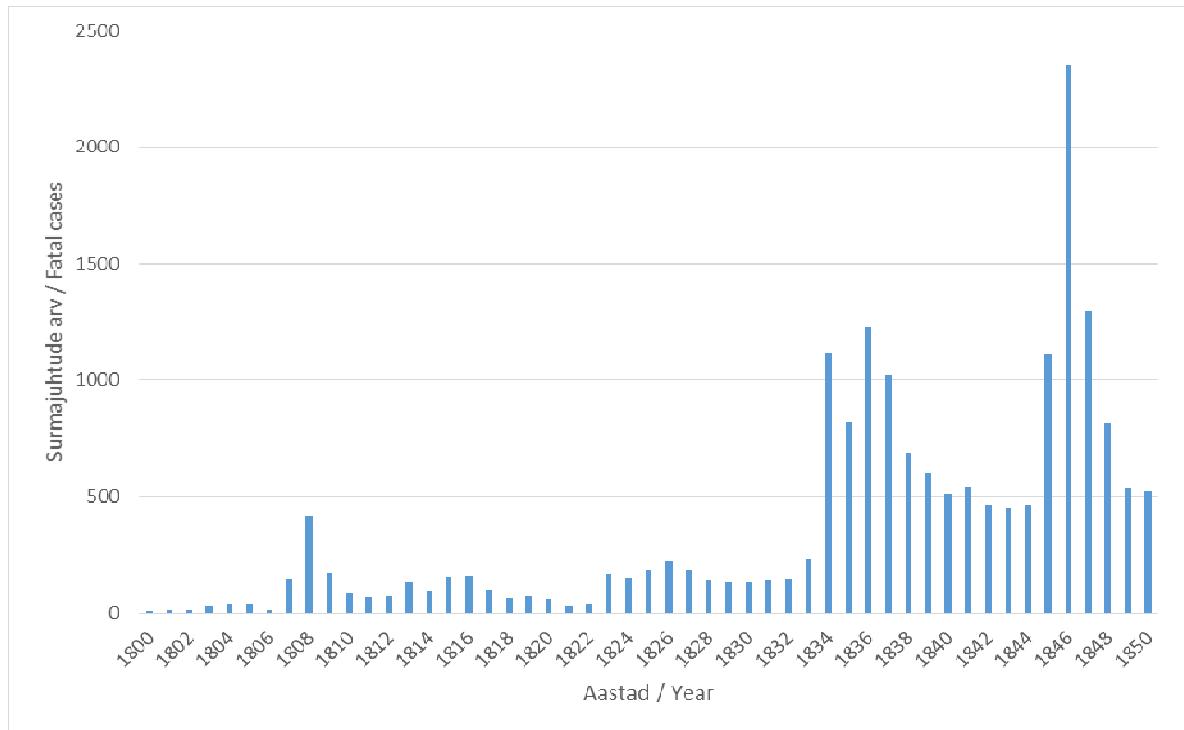
Tähnipalavikust ("*Fleckfieber*") põhjustatud surmajuhtumite sesoonsus 1751-1850 /
 Fatal cases due to "*Fleckfieber*" (typhus fever), by month 1751-1850

Kuud / Month	1751 - 1800		1801 - 1850	
	Surmajuhtude arv Fatal cases	%	Surmajuhtude arv Fatal cases	%
Jaanuar	9	8,6	21	8,2
Veebruar	4	3,8	29	11,4
Märts	11	10,5	22	8,6
Aprill	5	4,8	30	11,8
Mai	11	10,5	22	8,6
Juuni	15	14,3	28	11,0
Juuli	19	18,1	23	9,0
August	6	5,7	16	6,3
September	5	4,8	16	6,3
Oktober	6	5,7	14	5,5
November	7	6,7	15	5,9
Detsember	7	6,7	19	7,5
Kokku / Total	105		255	

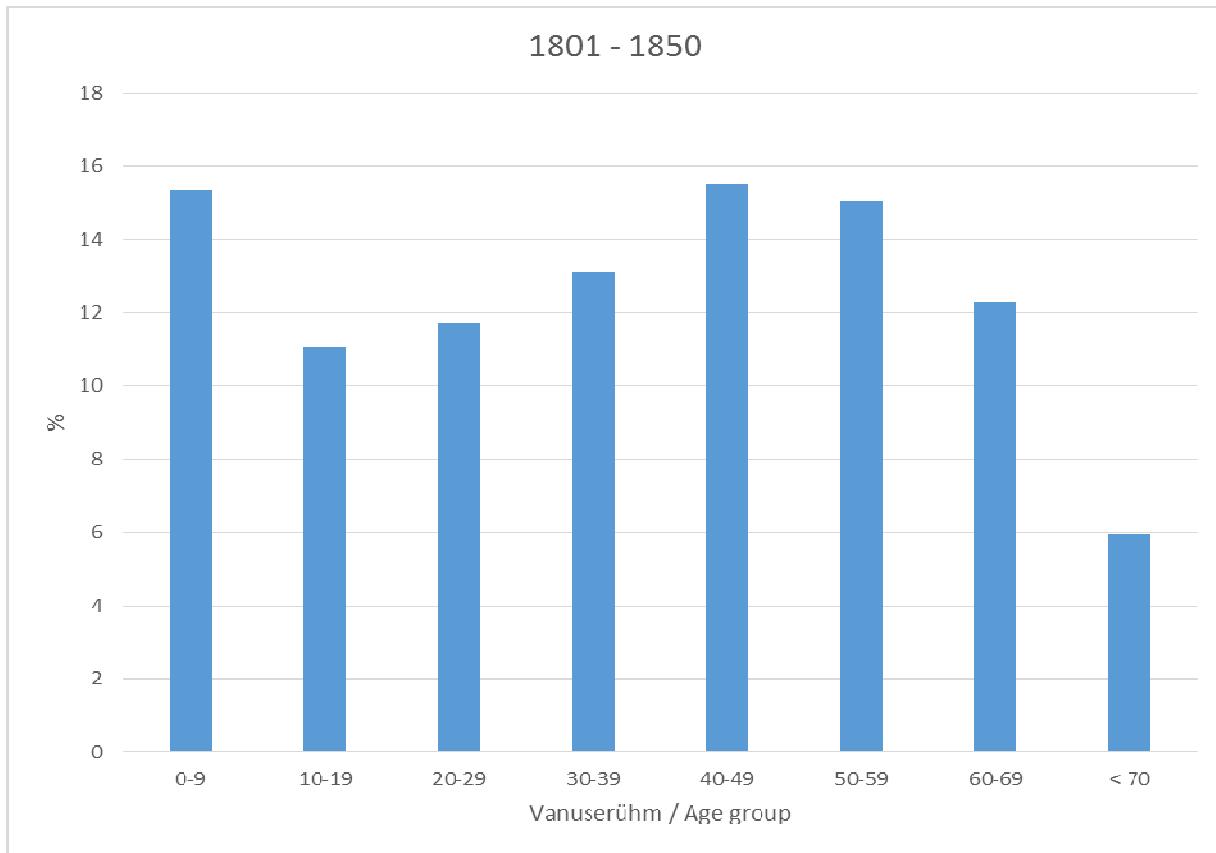
Närvipalavik - Nervenfieber - Febris nervosa

Aastad Year	Surma- juhtude arv Fatal cases								
1727		1752		1777		1802	12	1827	184
1728		1753		1778		1803	32	1828	145
1729		1754		1779		1804	41	1829	129
1730		1755		1780		1805	43	1830	129
1731		1756		1781		1806	10	1831	146
1732		1757		1782		1807	148	1832	150
1733		1758		1783		1808	416	1833	232
1734		1759		1784		1809	173	1834	1114
1735		1760		1785		1810	82	1835	822
1736		1761		1786		1811	71	1836	1224
1737		1762		1787		1812	73	1837	1022
1738		1763		1788		1813	129	1838	688
1739		1764		1789		1814	94	1839	599
1740		1765		1790		1815	156	1840	511
1741		1766		1791		1816	162	1841	540
1742		1767		1792		1817	98	1842	465
1743		1768		1793		1818	64	1843	454
1744		1769		1794		1819	75	1844	468
1745		1770		1795		1820	62	1845	1111
1746		1771		1796	2	1821	32	1846	2354
1747		1772		1797		1822	41	1847	1301
1748		1773		1798		1823	165	1848	816
1749		1774		1799	1	1824	153	1849	535
1750		1775		1800	3	1825	186	1850	523
1751		1776		1801	10	1826	220		

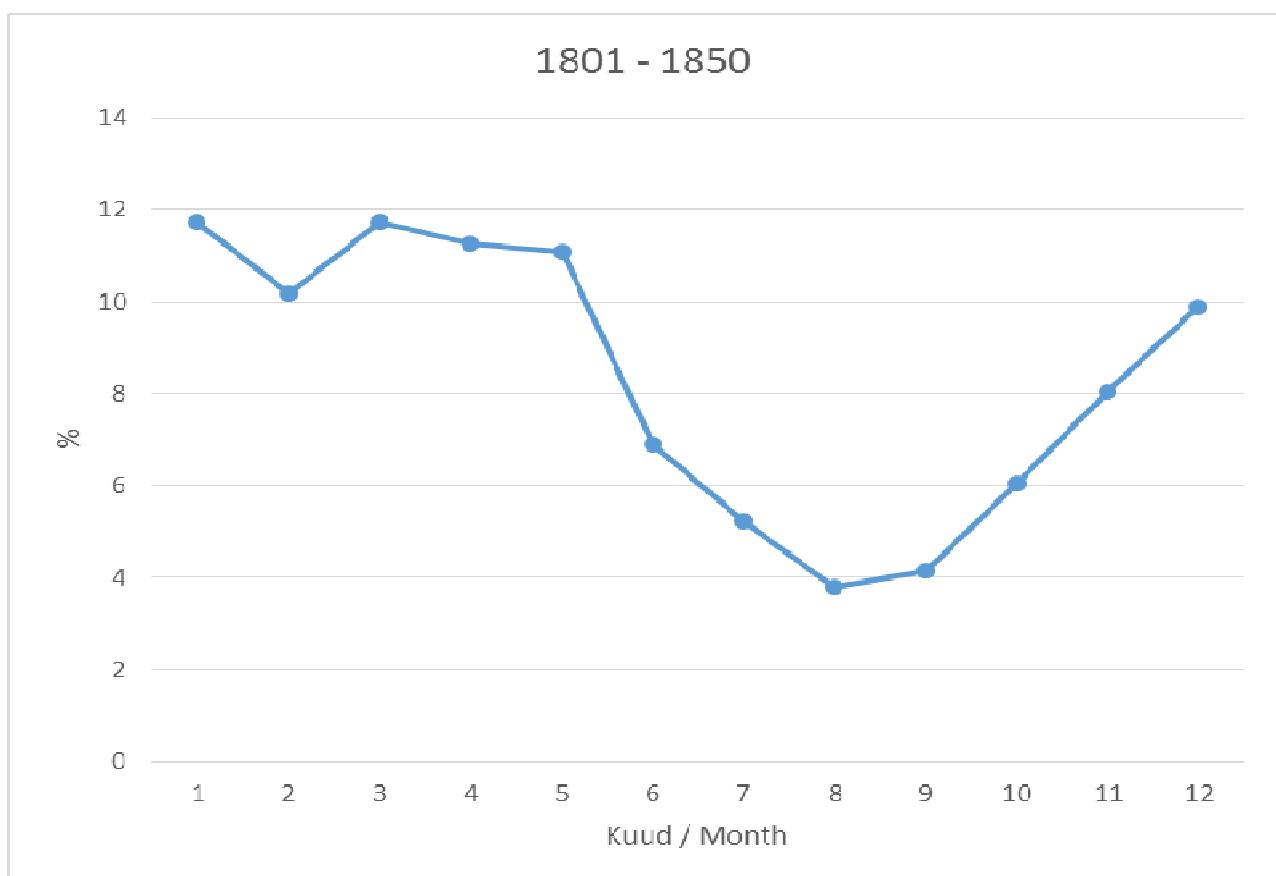
Närvipalavikku surnute sugu ja vanus 1801-1850 / Fatal cases due to "Nervenfieber", by age and sex in 1801-1850

Vanuserühm Age group	Mehi Men	Naisi Women	Kokku Total	%
0-9	339	329	668	15,3
10-19	212	268	480	11,0
20-29	256	253	509	11,7
30-39	280	291	571	13,1
40-49	317	358	675	15,5
50-59	299	356	655	15,0
60-69	232	303	535	12,3
< 70	132	128	260	6,0
Teadmata Unknown	13	24	37	
Kokku / Total	2080	2310	4390	
%	47,4	52,6		

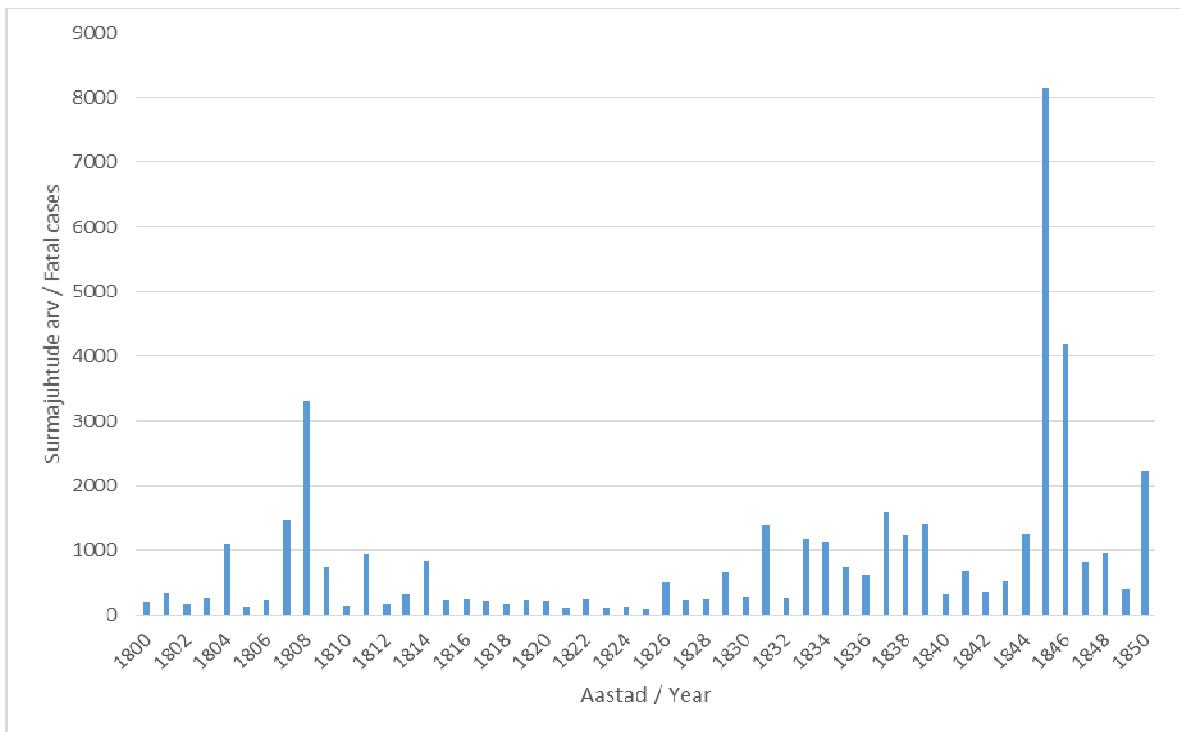
Närvipalavikust (Nervenfieber) põhjustatud surmajuhtumite sesoonsus 1801-1850 /
 Fatal cases due to "Nervenfieber", by month in 1801-1850

Kuud / Month	Surmajuhtude arv Fatal cases	%
Jaanuar	2185	11,7
Veebruar	1895	10,2
Märts	2184	11,7
Aprill	2095	11,3
Mai	2064	11,1
Juuni	1284	6,9
Juuli	974	5,2
August	706	3,8
September	771	4,1
Oktoober	1124	6,0
November	1499	8,1
Detsember	1840	9,9
Kokku / Total	18621	

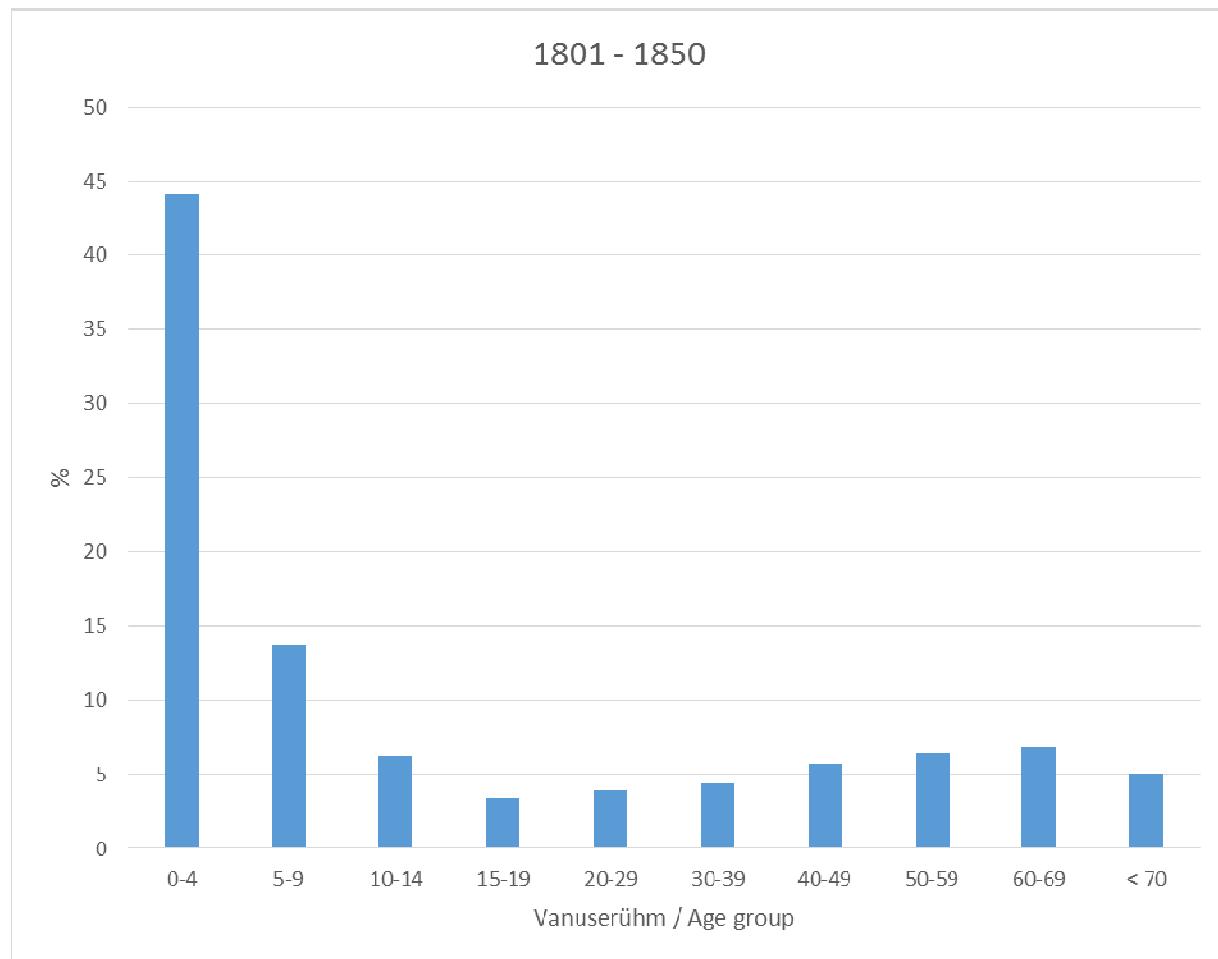
Düsenteeria - Ruhr - Dysenteria

Aastad Year	Surma- juhtude arv Fatal cases								
1727		1752	49	1777	110	1802	174	1827	234
1728		1753	21	1778	98	1803	266	1828	246
1729		1754	12	1779	108	1804	1094	1829	671
1730	16	1755	7	1780	122	1805	141	1830	289
1731		1756	15	1781	464	1806	236	1831	1389
1732		1757	37	1782	78	1807	1461	1832	275
1733		1758	22	1783	716	1808	3297	1833	1168
1734	6	1759	46	1784	105	1809	737	1834	1125
1735		1760	32	1785	58	1810	147	1835	733
1736	48	1761	16	1786	303	1811	954	1836	618
1737		1762	10	1787	116	1812	162	1837	1595
1738	5	1763	42	1788	357	1813	321	1838	1242
1739	75	1764	16	1789	380	1814	837	1839	1405
1740	70	1765	19	1790	61	1815	229	1840	318
1741	54	1766	9	1791	128	1816	252	1841	691
1742	79	1767	6	1792	153	1817	223	1842	355
1743	53	1768	10	1793	42	1818	172	1843	538
1744	69	1769	9	1794	97	1819	232	1844	1257
1745	26	1770	53	1795	62	1820	214	1845	8133
1746	4	1771	255	1796	55	1821	105	1846	4201
1747	31	1772	103	1797	50	1822	251	1847	808
1748	36	1773	316	1798	230	1823	113	1848	968
1749	34	1774	85	1799	142	1824	143	1849	394
1750	60	1775	139	1800	210	1825	89	1850	2232
1751	51	1776	69	1801	328	1826	513		

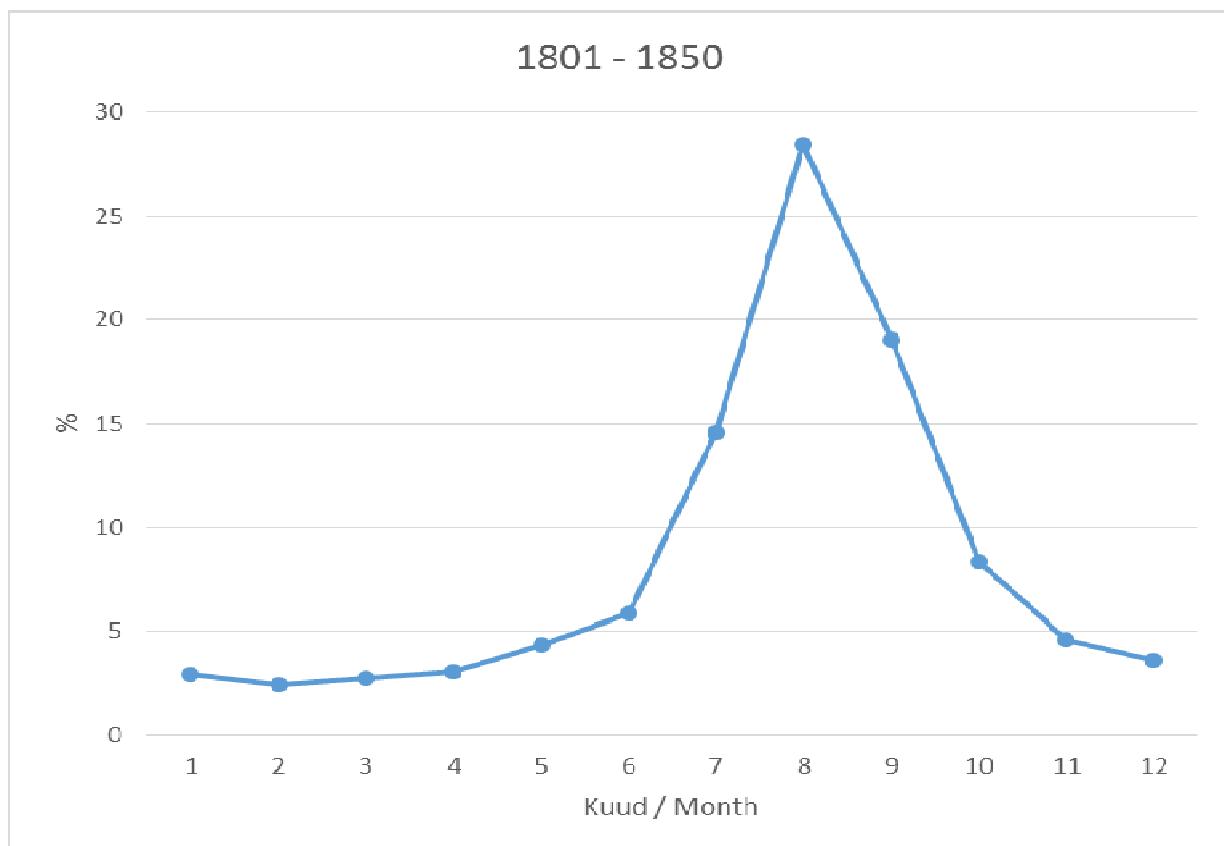
Düsenteeriasse surnute jaotumus soo ja vanuse järgi 1751-1850 /
 Fatal cases due to dysenteria, by age and sex in 1751-1850

Vanuserühm Age group	1751 - 1800				1801 - 1850			
	Mehi Men	Naisi Women	Kokku Total	%	Mehi Men	Naisi Women	Kokku Total	%
0-4	641	620	1261	49,4	2822	2747	5569	44,2
5-9	179	174	353	13,8	885	846	1731	13,7
10-14	72	65	137	5,4	401	387	788	6,2
15-19	35	41	76	3,0	238	194	432	3,4
20-29	52	56	108	4,2	241	253	494	3,9
30-39	48	70	118	4,6	229	325	554	4,4
40-49	58	64	122	4,8	327	403	730	5,8
50-59	59	54	113	4,4	374	437	811	6,4
60-69	62	67	129	5,1	437	431	868	6,9
70 <	74	60	134	5,3	315	318	633	5,0
Teadmata Unknown	42	46	88		20	61	81	
Kokku / Total	1322	1317	2639		6289	6402	12691	
%	50,1	49,9			49,6	50,4		

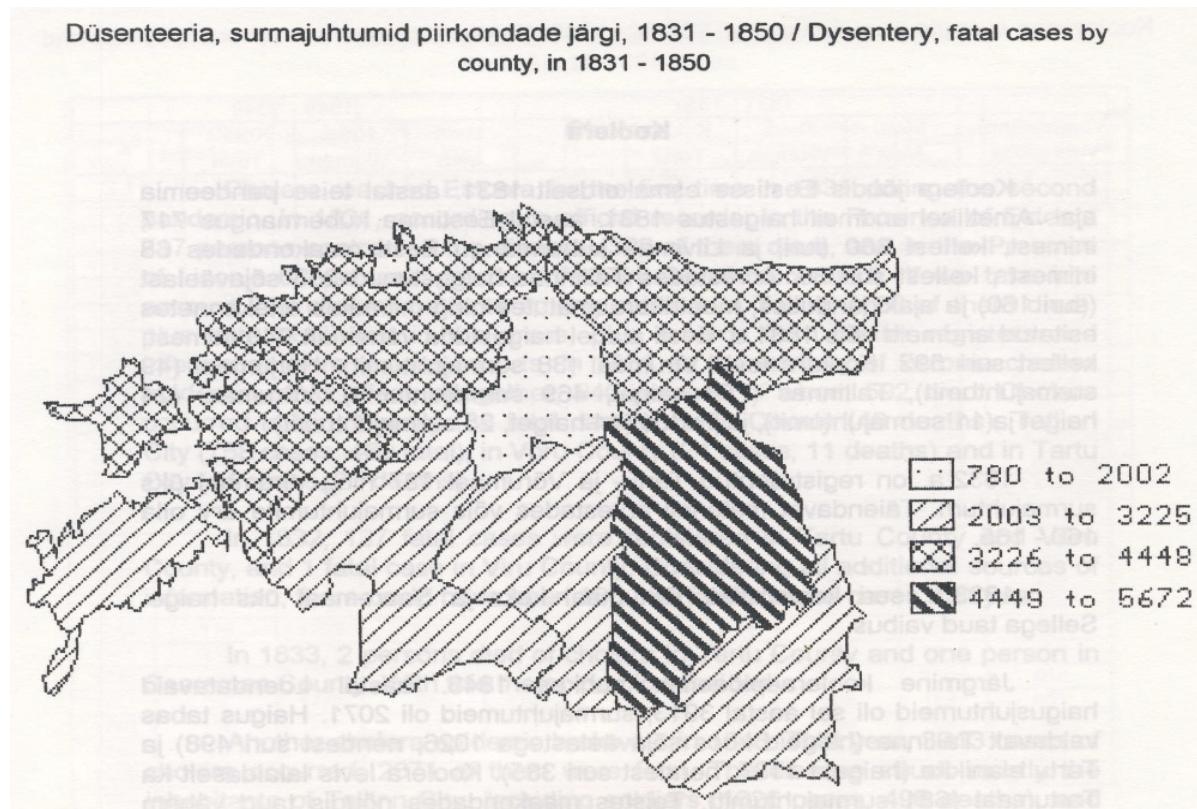

Düsenteeriast põhjustatud surmajuhtumite sesoonsus 1751-1850 / Fatal cases due to dysenteria, by month in 1751-1850

Kuud / Month	1751 - 1800		1801 - 1850	
	Surmajuhtude arv Fatal cases	%	Surmajuhtude arv Fatal cases	%
Jaanuar	212	2,9	1326	2,9
Veebruar	145	2,0	1094	2,4
Märts	178	2,4	1235	2,7
Aprill	186	2,6	1368	3,0
Mai	272	3,7	1972	4,4
Juuni	658	9,0	2657	5,9
Juuli	1555	21,4	6597	14,6
August	1803	24,8	12856	28,4
September	1141	15,7	8599	19,0
Oktoober	552	7,6	3773	8,3
November	290	4,0	2086	4,6
Detsember	285	3,9	1627	3,6
Kokku / Total	7277		45190	

Düsenteeria, surmajuhtumid piirkondade järgi, 1831 - 1850 / Dysentery, fatal cases by county, in 1831 - 1850

Piirkond / County	Surmajuhtude arv Fatal cases
Tallinn	780
Läänemaa	3258
Harjumaa	3912
Järvamaa	1868
Virumaa	3741
Saaremaa	2101
Pärnumaa	2596
Viljandimaa	2731
Tartumaa	5672
Võrumaa	2786

Koolera

Koolera jõudis Eestisse esmakordsest 1831. aastal teise pandeemia ajal. Ametlikel andmeil haigestus 1831. aastal Eestimaa kubermangus 717 inimest, kellest 380 suri, ja Liivimaa kubermangu Eesti maakondades 68 inimest, kellest suri 36. Arvestades Tallinnas haigestunud 263 sõjaväelast (suri 160) ja ajakirjanduses, meetrikaraamatutes ning mitmetes ettekannetes esitatud andmeid võis 1831.a. Eesti aladel haigestuda vähemalt 940 inimest, kellest suri 592. Koolera levis Virumaal (38 surmajuhtumit), Harjumaal (49 surmajuhtumit) Tallinnas (758 haiget, 469 surmajuhtumit), Võrumaal (24 haiget ja 11 surmajuhtumit) ja Tartus (44 haiget, 25 surmajuhtumit).

1832.a. on registreeritud Tartu- ja Võrumaal 137 ning Virumaal üks surmajuhtum. Täiendavat materjali arvestades võis surmajuhtumite arv olla 160-165.

1833.a. suri koolerasse Tartumaal kaks ja Saaremaal üks haige. Sellega taud vaibus.

Järgmine kooleraepideemia puhkes 1848. aastal. Loendatavaid haigusuhtumeid oli sel aastal 3913, surmajuhtumeid oli 2071. Haigus tabas valdavalt Tallinna (haigeid koos sõjaväelastega 1026, nendest suri 498) ja Tartu elanikke (haigeid 1187, nendest suri 385). Koolera levis Iaialdaselt ka Tartumaal (681 surmajuhtumit). Teistes maakondades nõudis taud vähem ohvreid. Virumaal suri 384-st haigest 200, Läänemaal 175-st haigest 52, Järvamaal 208-st haigest 75, Pärnus suri 141-st haigest 69. Peale selle on surmajuhtumeid registreeritud Harjumaal 29, Saaremaal 2, Pärnumaal 6, Viljandimaal 43 ja Võrumaal 31.

1849.aastal on Eestimaa kubermangus registreeritud 124 surmajuhtumit, nendest Virumaal 96, Tallinnas 19, Järvamaal 4, Harjumaal 2 ja Läänemaal 3. Liivimaa kubermangu Eesti aladel oli 37 surmajuhtumit, nendest kolm on registreeritud Tartumaal ja 34 Võrumaal. Seega kokku oli 161 surmajuhtumit.

1850.a. ei ole kindlaid koolerajuhtumeid Eestis teada.

Cholera

Cholera reached Estonia for the first time in 1831 during the second pandemic. In 1831, according to official records, in the Province of Estonia 717 persons contracted the disease (380 of them died), and in the Province of Livonia 68 persons got the infection (36 of them died). If we take into account 263 cholera patients among soldiers in Tallinn (160 of them died), plus data published in the press, plus records from parish registers and information from various reports, in 1831 on the territory of Estonia cholera epidemic could effect, altogether, 940 persons of whom 592 died. Cholera occurred in Viru County (38 fatal cases), Harju County (49 deaths), Tallinn City (758 cases, 469 fatal), in Võru County (24 cases, 11 deaths) and in Tartu City (44 cases, 25 deaths).

In 1832, 137 fatal cases were registered in Tartu County and Võru County, and 1 fatal case in Viru County. Considering all additional sources of information, there could have been 160-165 fatal cholera cases that year.

In 1833, 2 persons died of cholera in Tartu County and one person in Saaremaa County. With this the epidemic subsided.

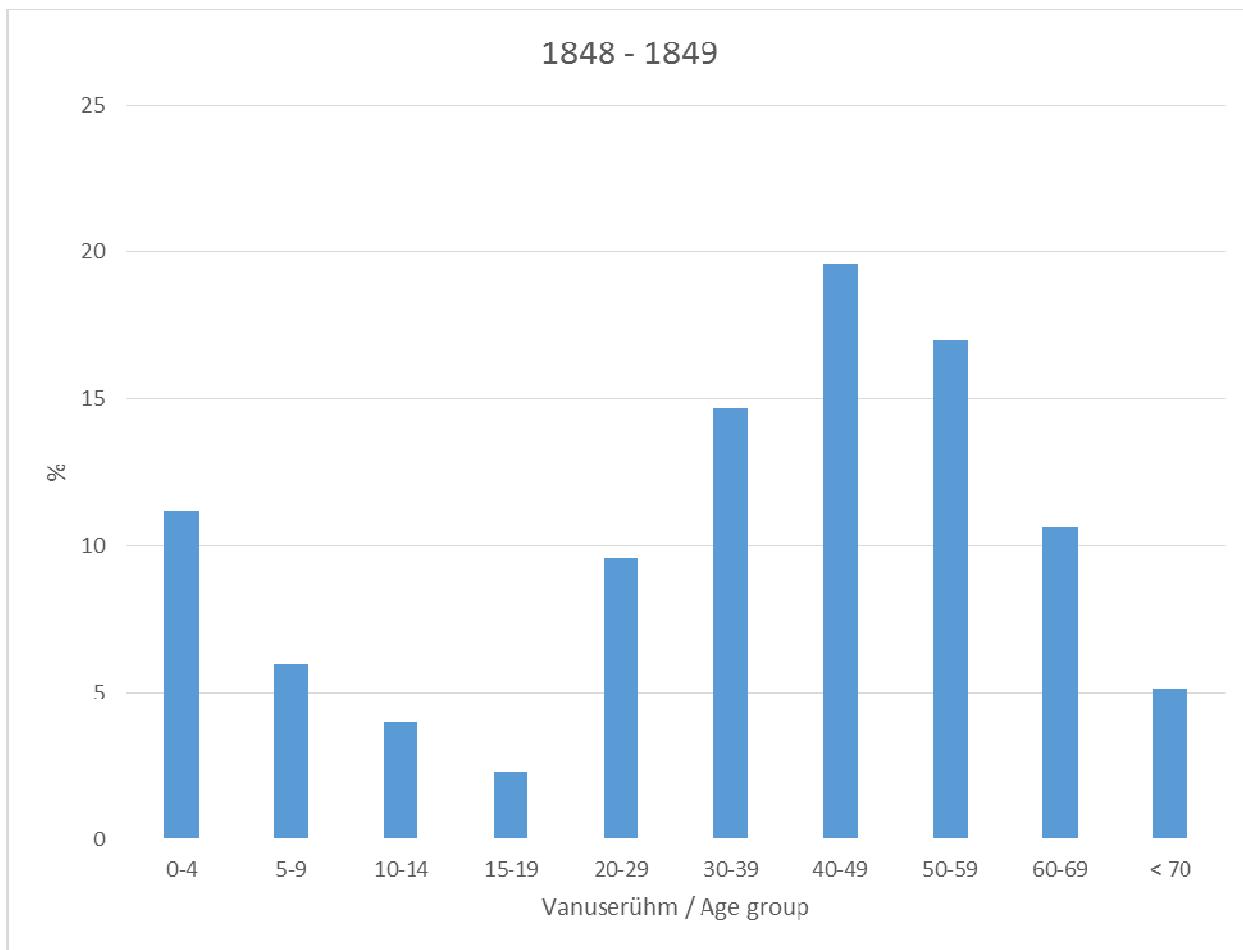
Another cholera epidemic broke out in 1848. That year, 3913 cases of cholera occurred, 2071 of them were fatal. The disease struck mostly the inhabitants of Tallinn City, including soldiers (1026 cases, 498 deaths), and people living in Tartu City (1187 cases, 385 of them were fatal). The disease spread widely throughout Tartu County (681 deaths). In other counties the number of cholera victims was smaller. In Viru County 200 patients out of 384 died, in Lääneranna County 52 out of 175, in Järva County 75 out of 208 and in Pärnu City 69 out of 141. Besides, 29 fatal cases were reported in Harju County, 2 in Saaremaa County, 6 in Pärnu County, 43 in Viljandi County and 31 in Võru County.

In 1849, 124 fatal cases of cholera were reported in the Province of Estonia, of these 96 deaths in Viru County, 19 in Tallinn City, 4 in Järva County, 2 in Harju County and 3 in Lääneranna County. In the northern part of the former Province of Livonia there were 37 fatal cases reported, of which 3 occurred in Tartu County and 34 cases in Võru County. Thus, 161 cases in the year of 1849 altogether.

There were no proven cases of cholera in Estonia in 1850.

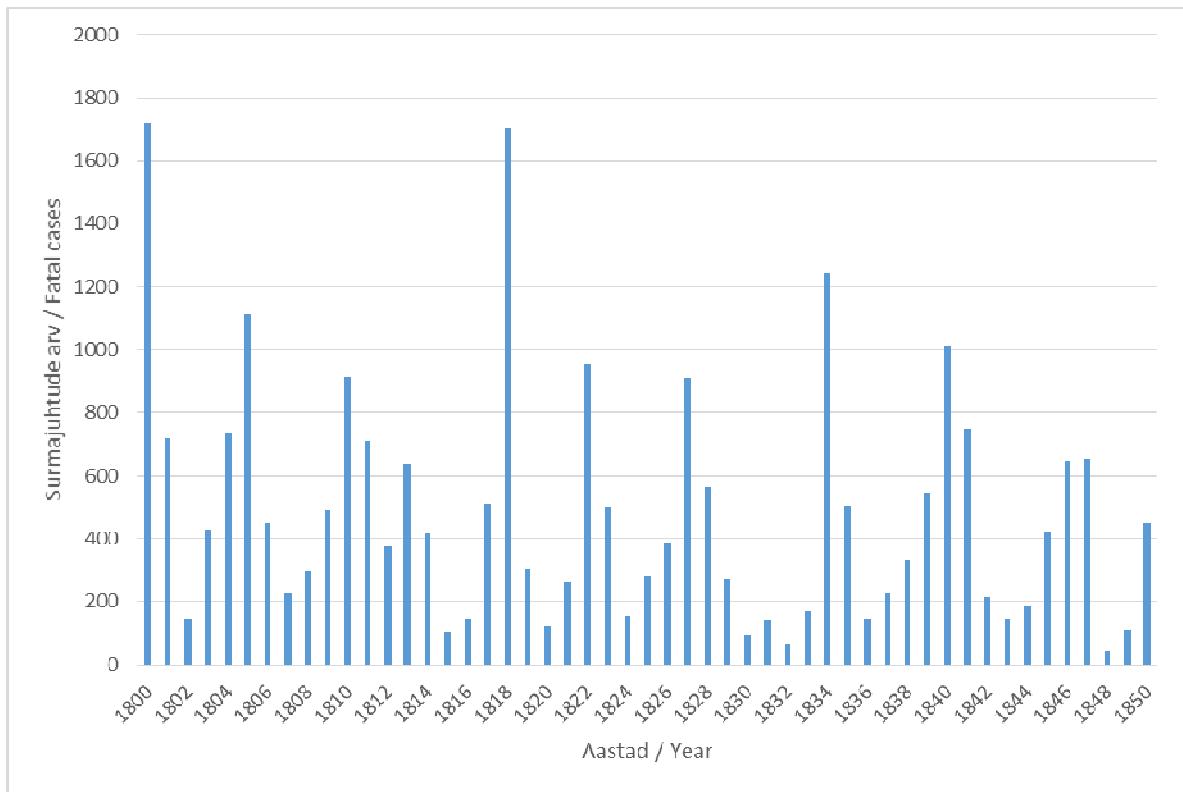
Koolerasse surnute sugu ja vanus 1831-32; 1848-49 / Fatal cases due to cholera, by age and sex in 1831-32; 1848-49

Vanuserühm Age group	1831-1832				1848-1849			
	Mehi Men	Naisi Women	Kokku Total	%	Mehi Men	Naisi Women	Kokku Total	%
0-4	16	9	25	10,9	98	92	190	11,2
5-9	5	2	7	3,1	59	42	101	6,0
10-14	1	6	7	3,1	33	35	68	4,0
15-19	5	4	9	3,9	22	17	39	2,3
20-29	13	7	20	8,7	89	73	162	9,5
30-39	27	14	41	17,9	117	132	249	14,7
40-49	18	16	34	14,8	152	181	333	19,6
50-59	21	18	39	17,0	148	140	288	17,0
60-69	20	17	37	16,2	75	105	180	10,6
70 <	3	7	10	4,4	32	55	87	5,1
Teadmata Unknown	4	3	7		53	64	117	
Kokku / Total	133	103	236		878	936	1814	
%	56,4	43,6			48,4	51,6		

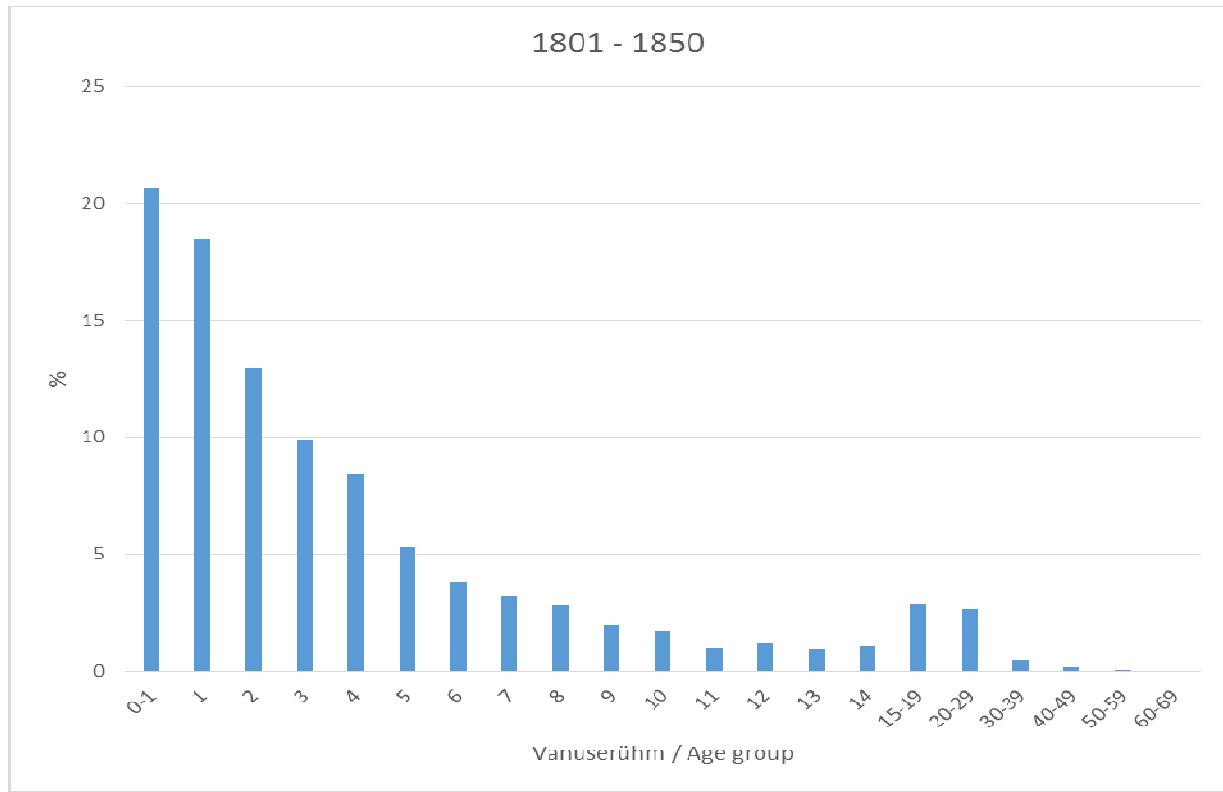
Rõuged - Pocken - Variola vera - Smallpox

Aastad Year	Surma- juhtude arv Fatal cases								
1727		1752	12	1777	230	1802	148	1827	910
1728	24	1753	290	1778	433	1803	427	1828	565
1729	20	1754	101	1779	314	1804	734	1829	275
1730	35	1755	33	1780	180	1805	1114	1830	93
1731	25	1756	96	1781	82	1806	449	1831	140
1732		1757	53	1782	174	1807	226	1832	63
1733		1758	51	1783	145	1808	294	1833	169
1734	2	1759	38	1784	351	1809	492	1834	1247
1735	7	1760	147	1785	303	1810	915	1835	505
1736	3	1761	236	1786	212	1811	713	1836	144
1737	13	1762	76	1787	170	1812	376	1837	227
1738	7	1763	215	1788	315	1813	637	1838	332
1739	162	1764	58	1789	327	1814	417	1839	547
1740	226	1765	10	1790	408	1815	103	1840	1015
1741	20	1766	132	1791	795	1816	143	1841	748
1742	5	1767	327	1792	338	1817	511	1842	216
1743	11	1768	187	1793	282	1818	1702	1843	150
1744	116	1769	101	1794	257	1819	303	1844	189
1745	315	1770	16	1795	638	1820	122	1845	420
1746	133	1771	66	1796	476	1821	261	1846	646
1747	56	1772	76	1797	598	1822	956	1847	651
1748	116	1773	203	1798	237	1823	499	1848	46
1749	15	1774	357	1799	733	1824	156	1849	109
1750	142	1775	114	1800	1721	1825	281	1850	449
1751	88	1776	37	1801	720	1826	388		

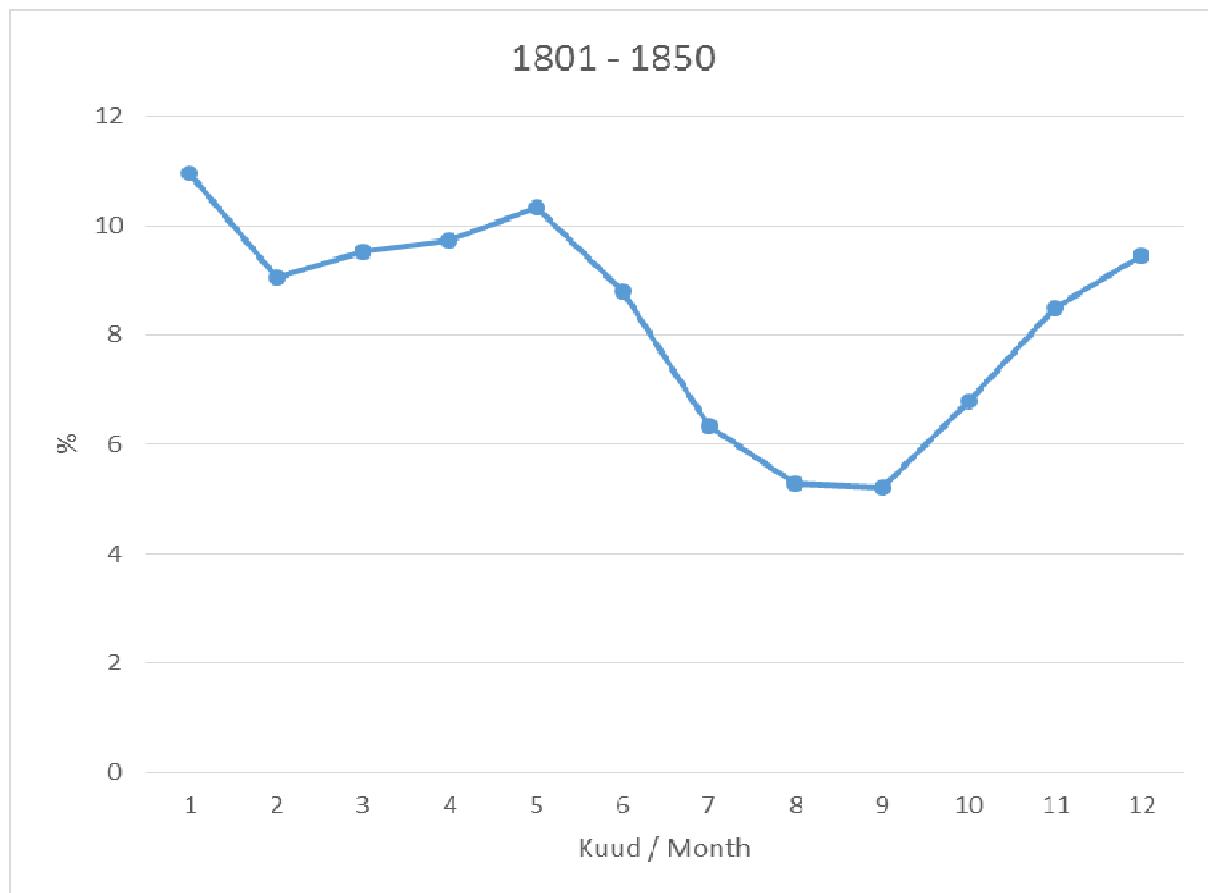
Rõuetesse surnute sugu ja vanus 1751-1850 / Fatal cases due to smallpox, by age and sex in 1751-1850

Vanuserühm Age group	1751 - 1800				1801 - 1850			
	Mehi Men	Naisi Women	Kokku Total	%	Mehi Men	Naisi Women	Kokku Total	%
0-1	422	398	820	15,1	859	832	1691	20,7
1	486	568	1054	19,4	767	749	1516	18,5
2	383	437	820	15,1	507	554	1061	13,0
3	359	376	735	13,5	413	394	807	9,9
4	249	277	526	9,7	355	337	692	8,5
5	185	205	390	7,2	214	220	434	5,3
6	128	141	269	5,0	152	160	312	3,8
7	92	98	190	3,5	129	135	264	3,2
8	73	78	151	2,8	121	113	234	2,9
9	59	61	120	2,2	85	77	162	2,0
10	44	49	93	1,7	71	69	140	1,7
11	13	24	37	0,7	44	39	83	1,0
12	30	25	55	1,0	51	48	99	1,2
13	13	14	27	0,5	37	42	79	1,0
14	18	12	30	0,6	40	50	90	1,1
15-19	41	42	83	1,5	113	125	238	2,9
20-29	10	11	21	0,4	97	119	216	2,6
30-39	2	3	5	0,1	22	18	40	0,5
40-49			0	0,0	15	4	19	0,2
50-59			0	0,0	3	4	7	0,1
60-69			0	0,0	1	1	2	0,0
Teadmata Unknown	10	12	22		192	217	409	
Kokku / Total	2617	2831	5448		4288	4307	8595	
%	48,0	52,0			49,9	50,1		

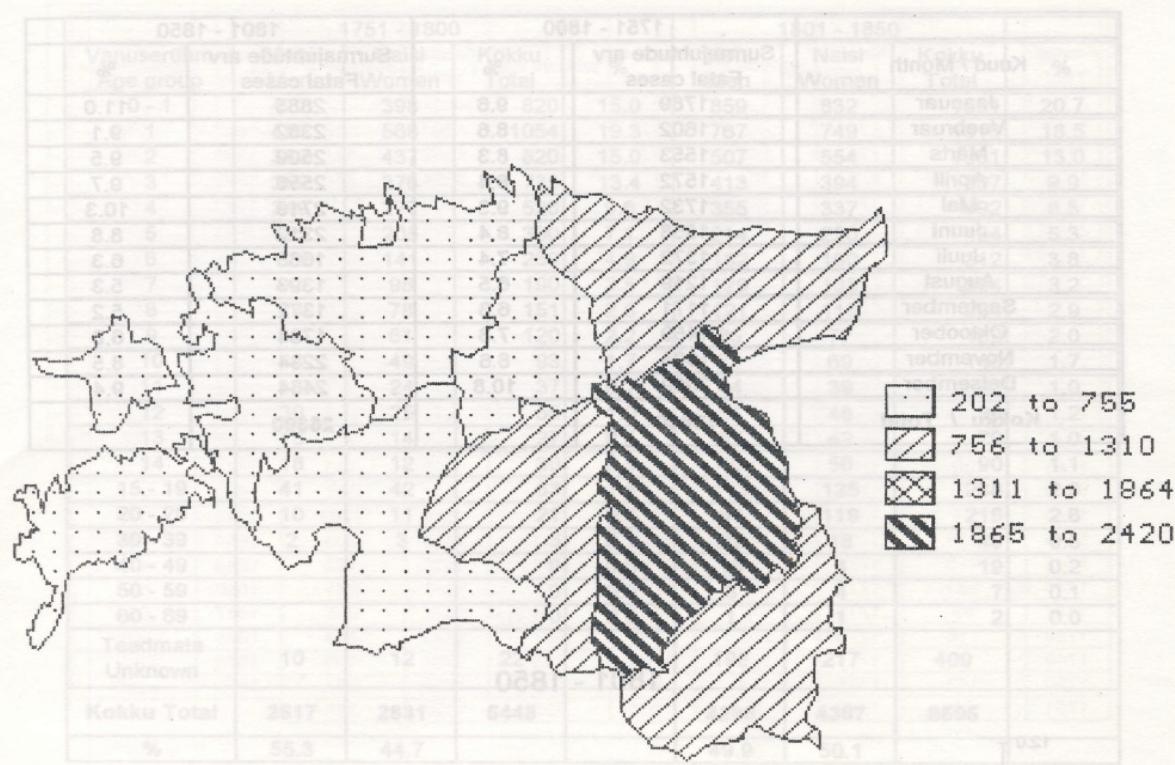

Rõugetest põhjustatud surmajuhtumite sesoonsus 1751-1850 / Fatal cases due to smallpox,
by month in 1751-1850

Kuud / Month	1751 - 1800		1801 - 1850	
	Surmajuhtude arv Fatal cases	%	Surmajuhtude arv Fatal cases	%
Jaanuar	1789	9,6	2885	11,0
Veebruar	1602	8,6	2382	9,1
Märts	1553	8,3	2509	9,5
Aprill	1572	8,4	2558	9,7
Mai	1732	9,3	2719	10,3
Juuni	1558	8,4	2312	8,8
Juuli	1372	7,4	1668	6,3
August	1219	6,5	1393	5,3
September	1171	6,3	1372	5,2
Oktoober	1459	7,8	1784	6,8
November	1604	8,6	2234	8,5
DetseMBER	2009	10,8	2484	9,4
Kokku / Total	18640		26300	

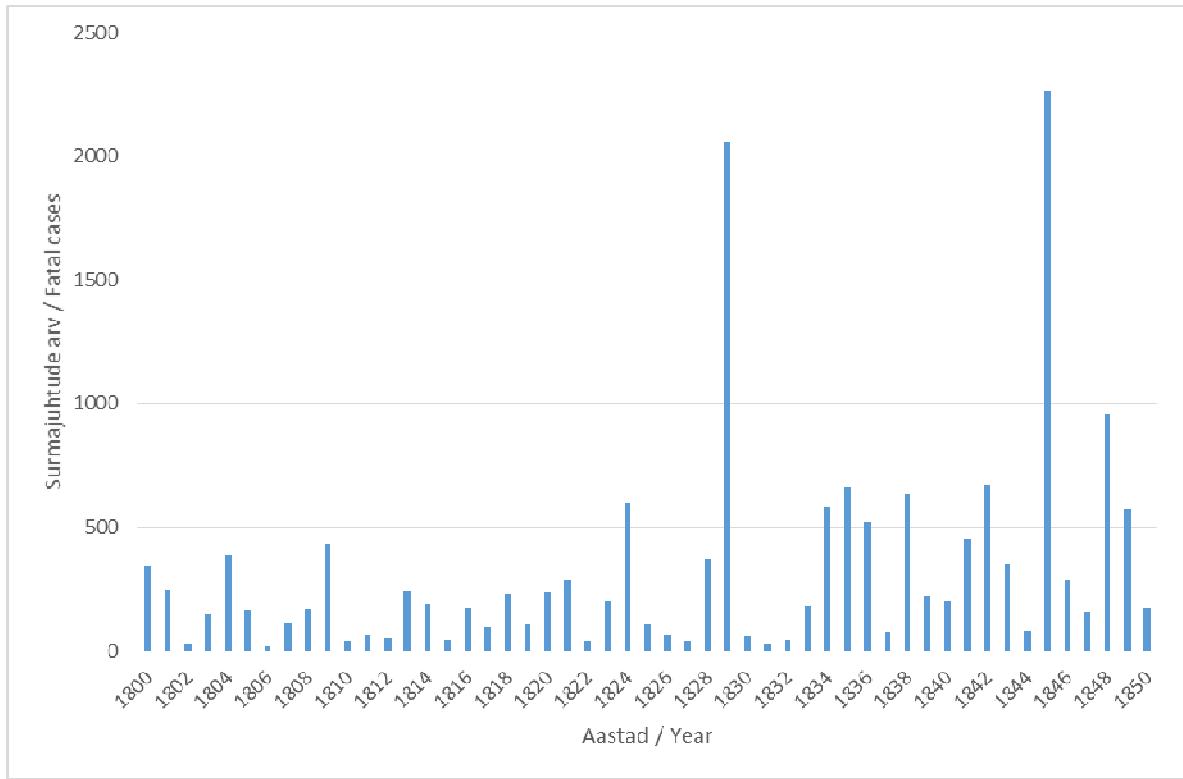
Rõuged, surmajuhtumid piirkondade järgi, 1831 - 1850 / Smallpox, fatal cases by county, in Estonia 1831 - 1850

Piirkond / County	Surmajuhtude arv Fatal cases
Tallinn	202
Läänemaa	571
Harjumaa	655
Järvamaa	443
Virumaa	901
Saaremaa	245
Pärnumaa	409
Viljandimaa	1283
Tartumaa	2420
Võrumaa	884

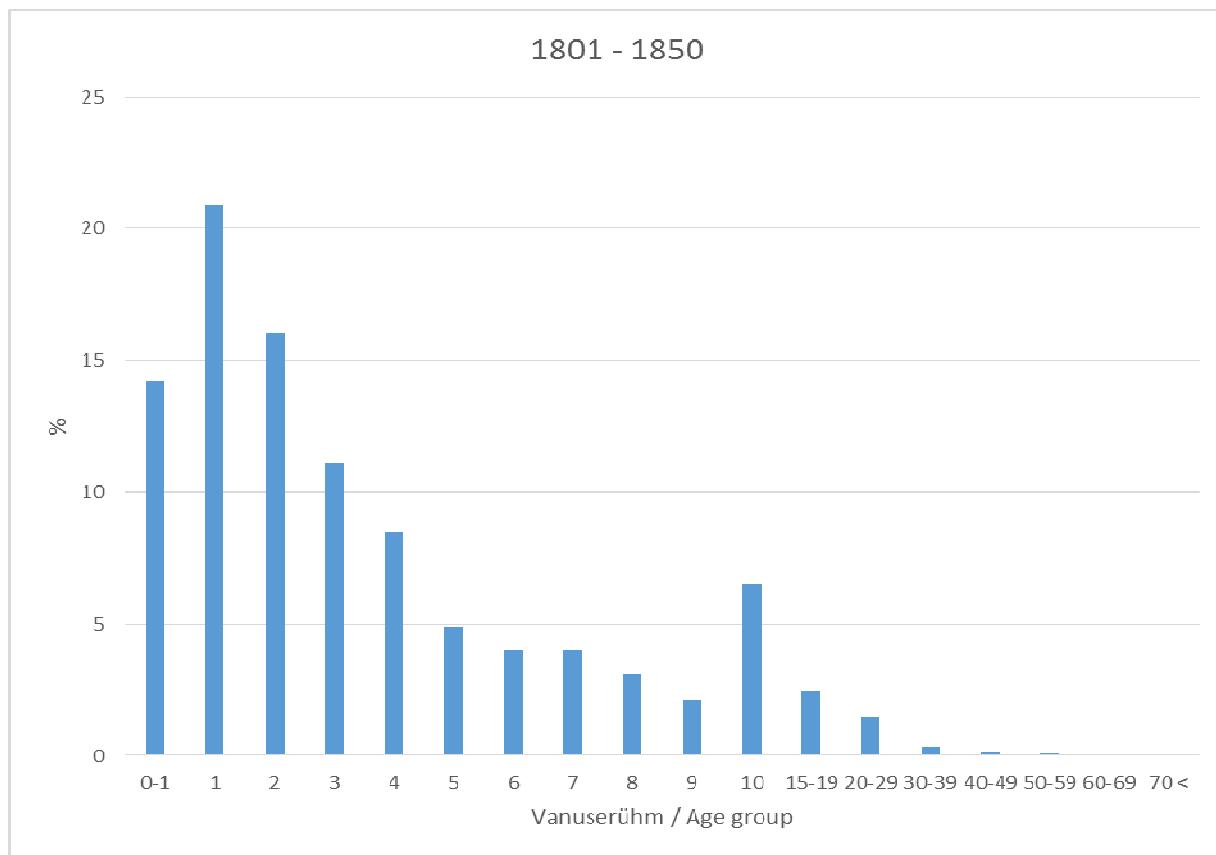
Leetrid - Masern - Morbilli - Measles

Aastad Year	Surma- juhtude arv Fatal cases								
1727	2	1752	1	1777	1	1802	29	1827	41
1728	2	1753	1	1778		1803	149	1828	371
1729	1	1754		1779	1	1804	388	1829	2060
1730		1755		1780	34	1805	160	1830	61
1731		1756	151	1781	301	1806	18	1831	31
1732		1757	12	1782	4	1807	110	1832	46
1733		1758		1783	1	1808	170	1833	179
1734	5	1759	1	1784	11	1809	435	1834	579
1735	4	1760	2	1785	13	1810	40	1835	658
1736	2	1761		1786	21	1811	66	1836	520
1737	1	1762	38	1787	50	1812	53	1837	76
1738		1763	92	1788	4	1813	242	1838	637
1739	1	1764	1	1789	35	1814	189	1839	221
1740	83	1765	2	1790	18	1815	46	1840	197
1741		1766	4	1791	7	1816	175	1841	453
1742		1767		1792	9	1817	97	1842	672
1743		1768		1793	8	1818	233	1843	350
1744	3	1769	18	1794	108	1819	106	1844	83
1745	3	1770	49	1795	390	1820	237	1845	2267
1746	5	1771		1796	11	1821	289	1846	292
1747		1772		1797	12	1822	41	1847	157
1748	2	1773	1	1798	28	1823	201	1848	953
1749		1774	1	1799	262	1824	598	1849	573
1750	14	1775	47	1800	347	1825	105	1850	176
1751	103	1776	67	1801	244	1826	64		

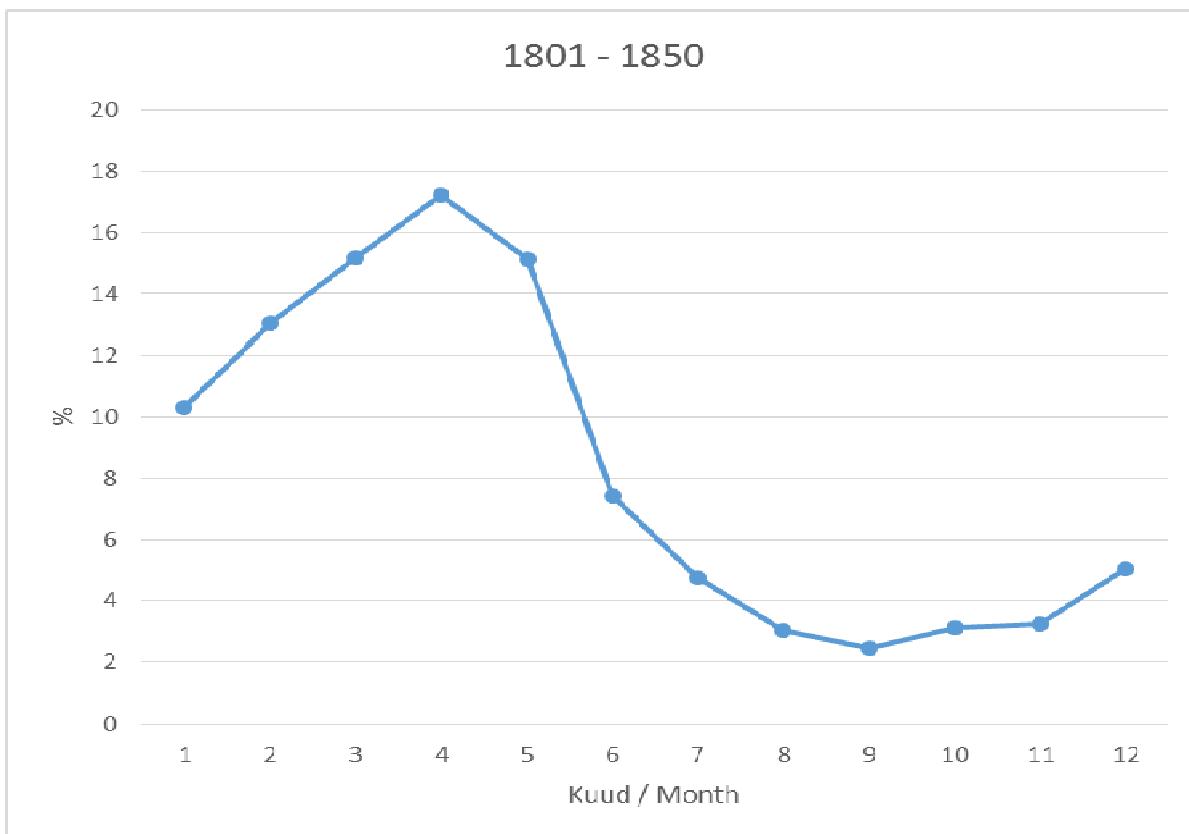
Leetritesse surnute sugu ja vanus 1751-1850
Fatal cases due to measles, by age and sex in 1751-1850

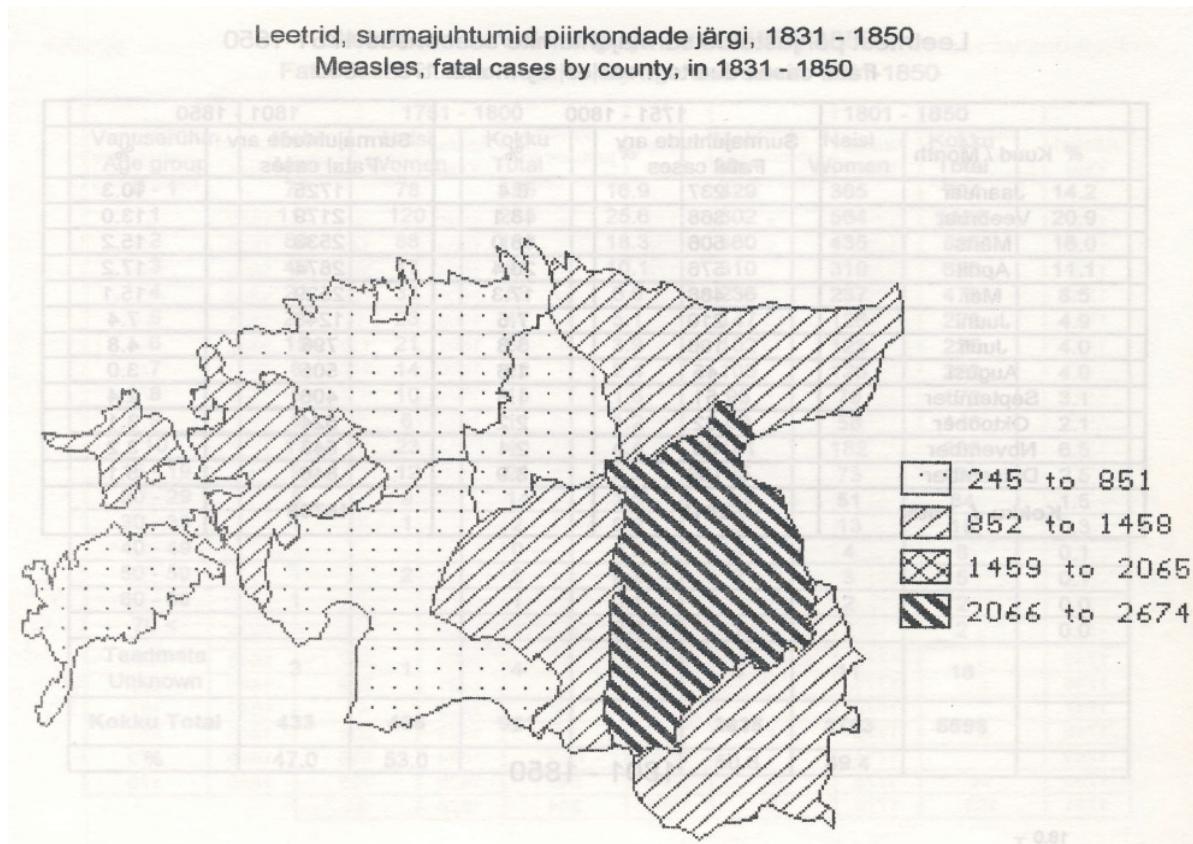
Vanuserühm Age group	1751 - 1800				1801 - 1850			
	Mehi Men	Naisi Women	Kokku Total	%	Mehi Men	Naisi Women	Kokku Total	%
0-1	77	78	155	16,9	429	365	794	14,2
1	115	120	235	25,6	602	564	1166	20,9
2	80	88	168	18,3	460	435	895	16,0
3	46	47	93	10,1	310	310	620	11,1
4	22	33	55	6,0	236	237	473	8,5
5	24	23	47	5,1	147	126	273	4,9
6	15	21	36	3,9	102	123	225	4,0
7	8	14	22	2,4	100	126	226	4,0
8	5	10	15	1,6	93	79	172	3,1
9	5	6	11	1,2	60	58	118	2,1
10	17	23	40	4,4	181	182	363	6,5
15-19	9	12	21	2,3	65	73	138	2,5
20-29	5	9	14	1,5	33	51	84	1,5
30-39	1	1	2	0,2	5	13	18	0,3
40-49			0	0,0	4	4	8	0,1
50-59		2	2	0,2	2	3	5	0,1
60-69	1		1	0,1		2	2	0,0
70 <			0	0,0	1	1	2	0,0
Teadmata Unknown	3	1	4		5	11	16	
Kokku / Total	433	488	921		2835	2763	5598	
%	47,0	53,0			50,6	49,4		

Leetritest põhjustatud surmajuhtumite sesoonsus 1751-1850
 Fatal cases due to measles, by month 1751-1850

Kuud / Month	1751 - 1800		1801 - 1850	
	Surmajuhtude arv Fatal cases	%	Surmajuhtude arv Fatal cases	%
Jaanuar	237	8,4	1725	10,3
Veebruar	368	13,1	2179	13,0
Märts	506	18,0	2538	15,2
Aprill	576	20,4	2874	17,2
Mai	488	17,3	2529	15,1
Juuni	210	7,5	1243	7,4
Juuli	106	3,8	796	4,8
August	45	1,6	505	3,0
September	51	1,8	406	2,4
Oktoober	62	2,2	524	3,1
November	60	2,1	543	3,2
Detsember	109	3,9	846	5,1
Kokku / Total	2818		16708	

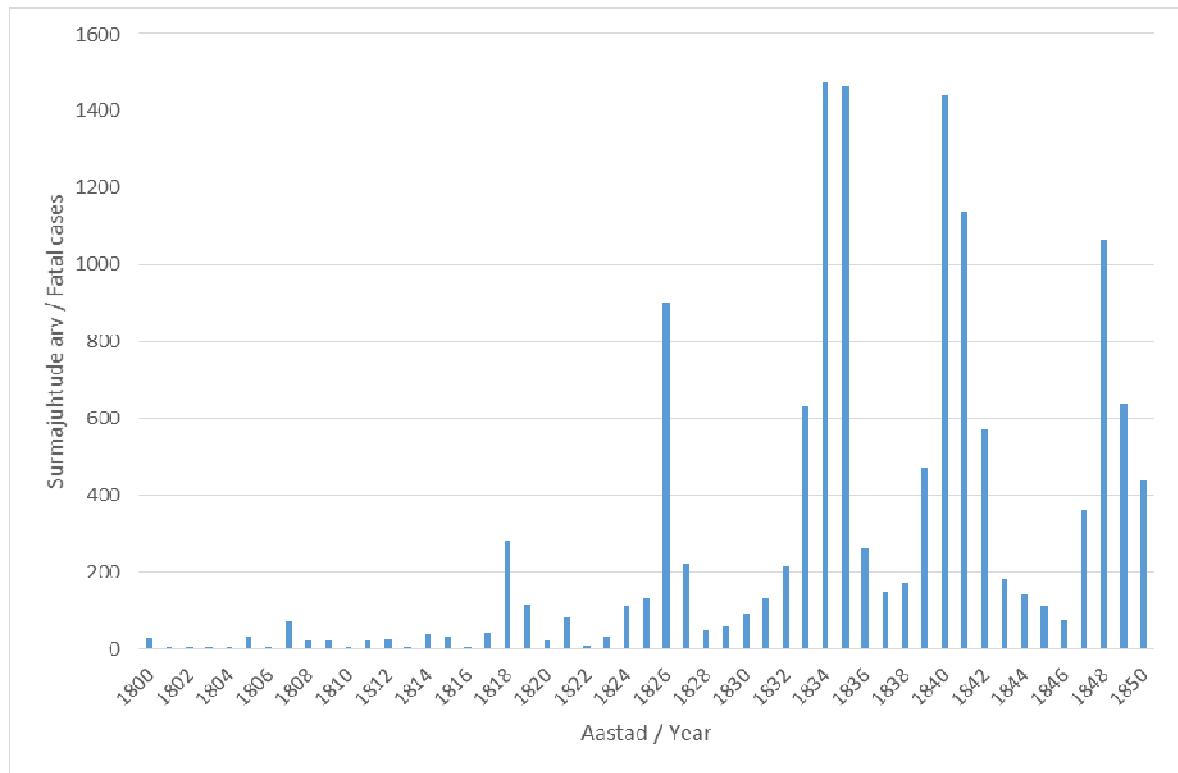

Piirkond / County	Surmajuhtude arv Fatal cases
Tallinn	245
Läänemaa	894
Harjumaa	674
Järvamaa	372
Virumaa	1101
Saaremaa	277
Pärnumaa	616
Viljandimaa	1052
Tartumaa	2674
Võrumaa	1215

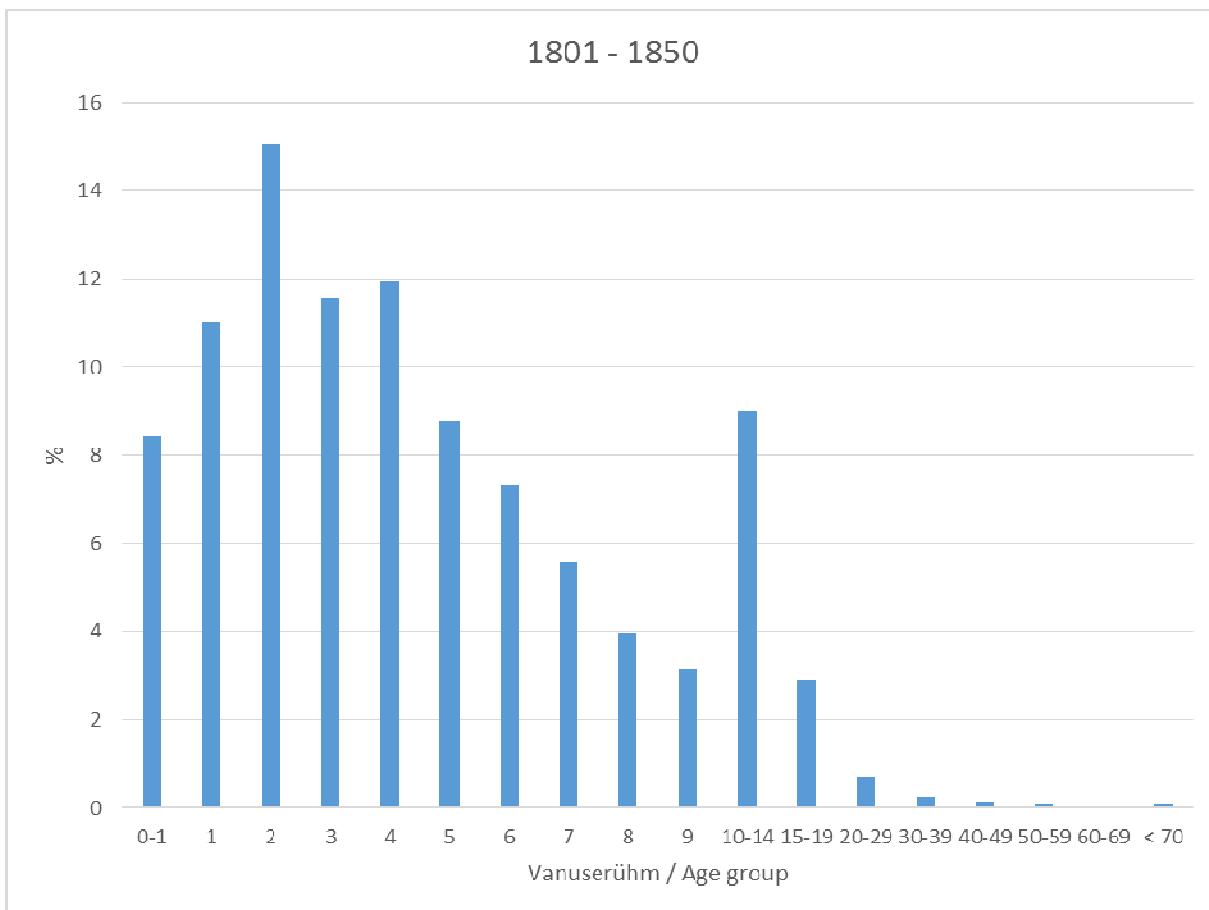
Sarlakid - Scharlach - Scarlatina - Scarlet fever

Aastad Year	Surma- juhtude arv Fatal cases								
1727		1752		1777		1802	1	1827	221
1728		1753		1778		1803	1	1828	48
1729		1754		1779	3	1804	4	1829	56
1730		1755		1780	7	1805	33	1830	93
1731		1756		1781		1806	5	1831	133
1732		1757		1782		1807	72	1832	215
1733		1758		1783	6	1808	22	1833	630
1734		1759		1784		1809	22	1834	1473
1735		1760		1785	11	1810	7	1835	1464
1736		1761		1786		1811	21	1836	259
1737		1762		1787		1812	25	1837	149
1738		1763		1788		1813	4	1838	171
1739		1764		1789		1814	40	1839	472
1740		1765		1790	3	1815	32	1840	1441
1741		1766		1791	4	1816	6	1841	1138
1742		1767		1792	6	1817	43	1842	572
1743		1768		1793		1818	282	1843	181
1744		1769		1794		1819	117	1844	143
1745		1770		1795	2	1820	22	1845	112
1746		1771		1796		1821	80	1846	74
1747		1772		1797	1	1822	10	1847	361
1748		1773		1798	21	1823	29	1848	1065
1749		1774		1799	157	1824	114	1849	638
1750		1775		1800	28	1825	134	1850	437
1751		1776		1801	2	1826	901		

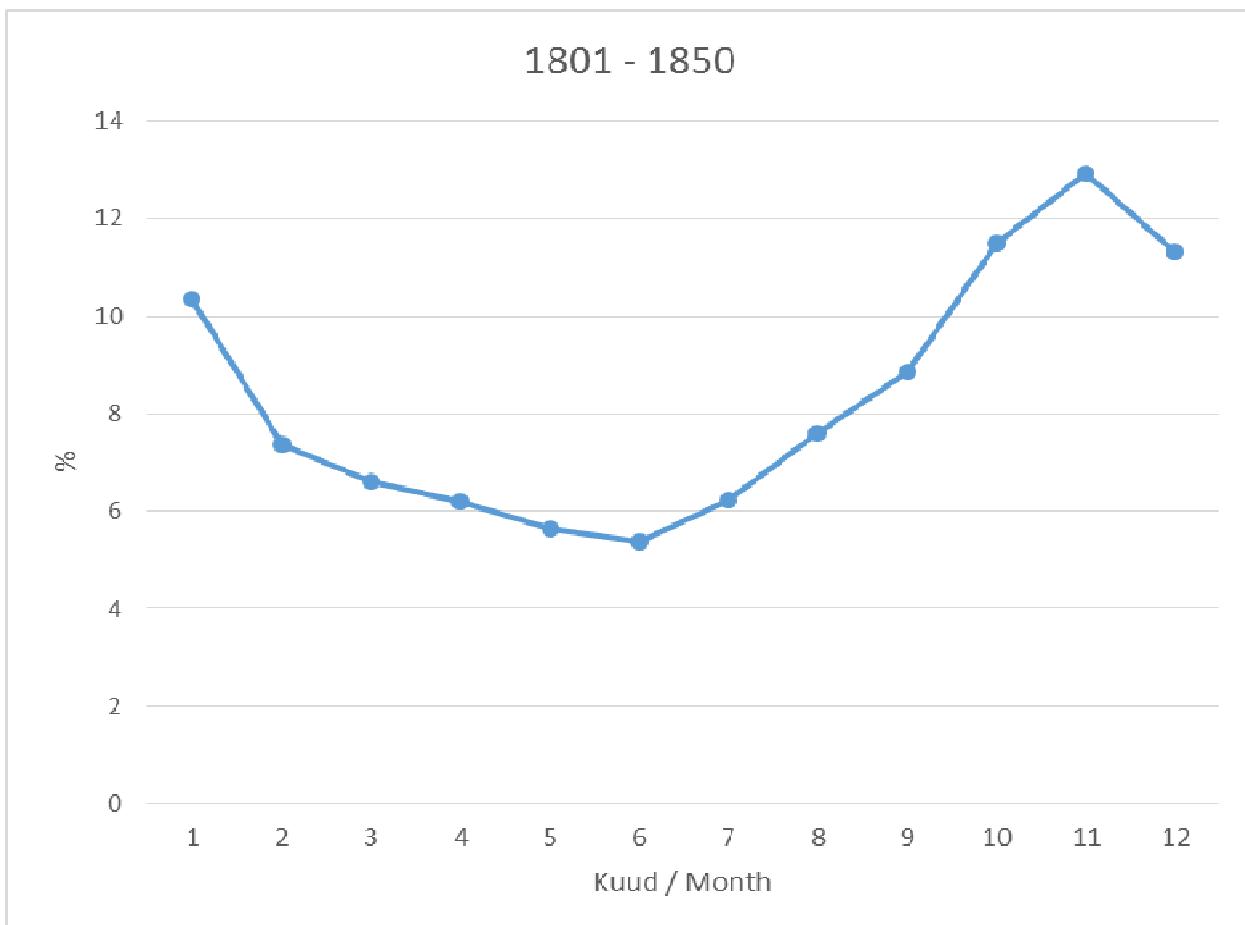
Sarlakitesse surnute sugu ja vanus 1801-1850
 Fatal cases due to scarlet fever, by age and sex in 1801-1850

Vanuserühm Age group	Mehi Men	Naisi Women	Kokku Total	%
0-1	136	104	240	8,4
1	187	127	314	11,0
2	241	188	429	15,0
3	160	170	330	11,6
4	184	156	340	11,9
5	135	115	250	8,8
6	106	103	209	7,3
7	103	56	159	5,6
8	55	58	113	4,0
9	41	49	90	3,2
10-14	124	133	257	9,0
15-19	34	49	83	2,9
20-29	11	9	20	0,7
30-39	4	3	7	0,2
40-49	2	2	4	0,1
50-59	1	2	3	0,1
60-69		1	1	0,0
< 70	1	1	2	0,1
Teadmata Unknown	3	2	5	
Kokku / Total	1528	1328	2856	
%	53,5	46,5		

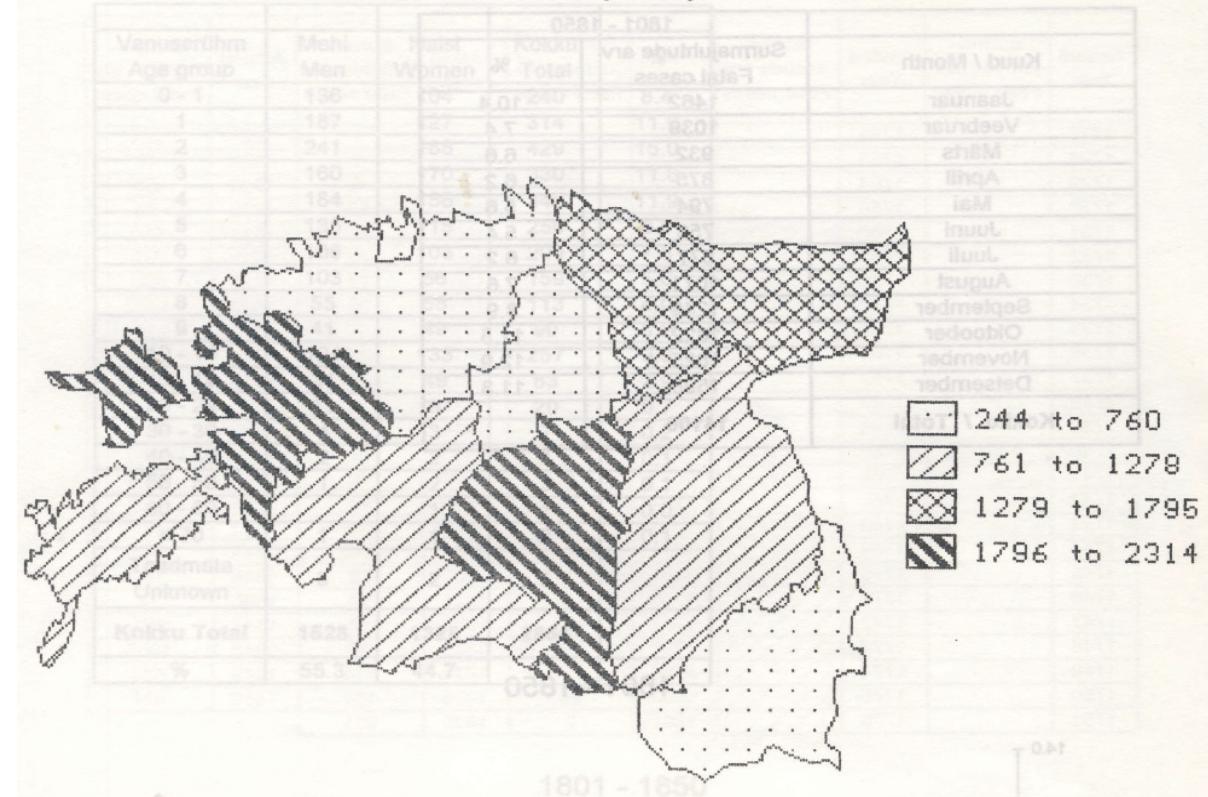

Sarlakitest põhjustatud surmajuhtumite sesoonsus 1801-1850
 Fatal cases due to scarlet fever, by month 1801-1850

Kuud / Month	1801 - 1850	
	Surmajuhtude arv Fatal cases	%
Jaanuar	1462	10,4
Veebruar	1039	7,4
Märts	932	6,6
Aprill	875	6,2
Mai	794	5,6
Juuni	756	5,4
Juuli	877	6,2
August	1071	7,6
September	1249	8,9
Oktoober	1622	11,5
November	1825	12,9
DetseMBER	1598	11,3
Kokku / Total	14100	

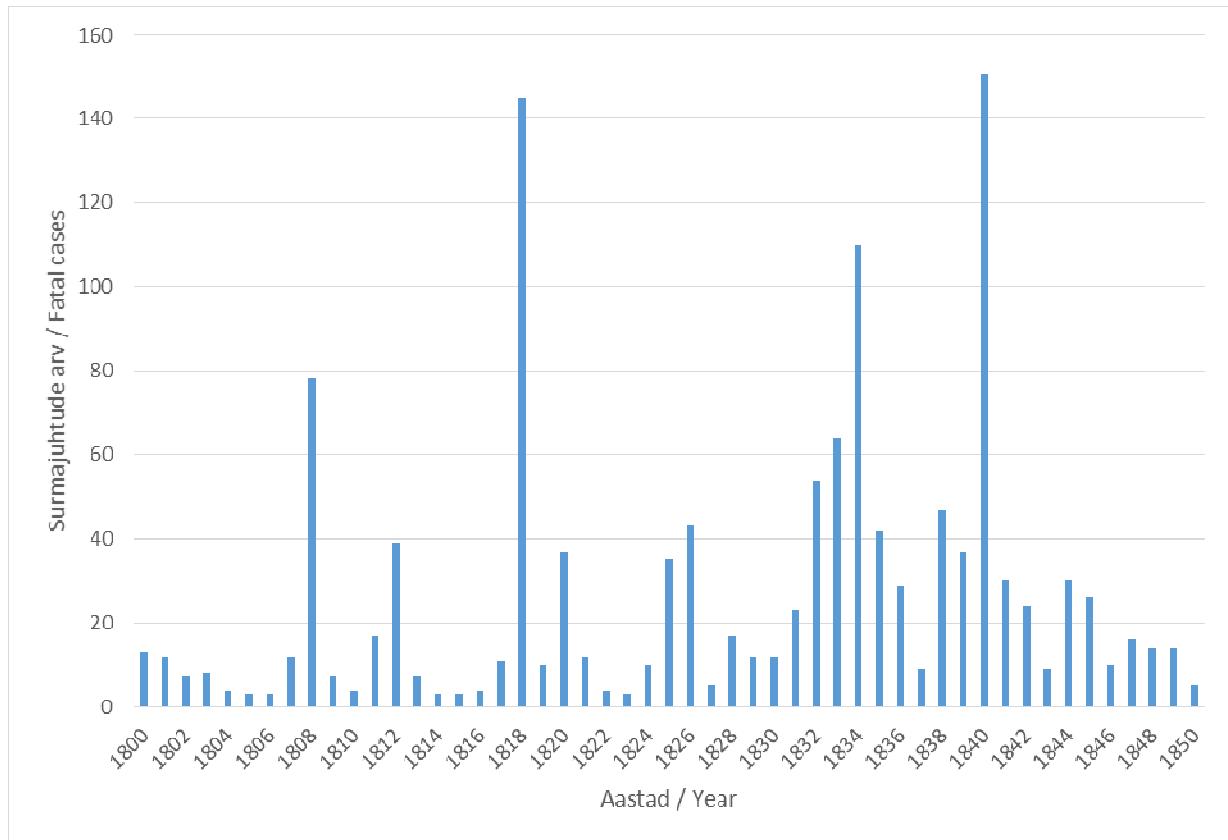
0880 Sarlakid, surmajuhtumid piirkondade järgi, 1831 - 1850
 Scarlet fever, fatal cases by county, in 1831 - 1850

Piirkond / County	Surmajuhtude arv Fatal cases
Tallinn	244
Läänemaa	1924
Harjumaa	741
Järvamaa	693
Virumaa	1605
Saaremaa	882
Pärnumaa	1013
Viljandimaa	2314
Tartumaa	1093
Võrumaa	619

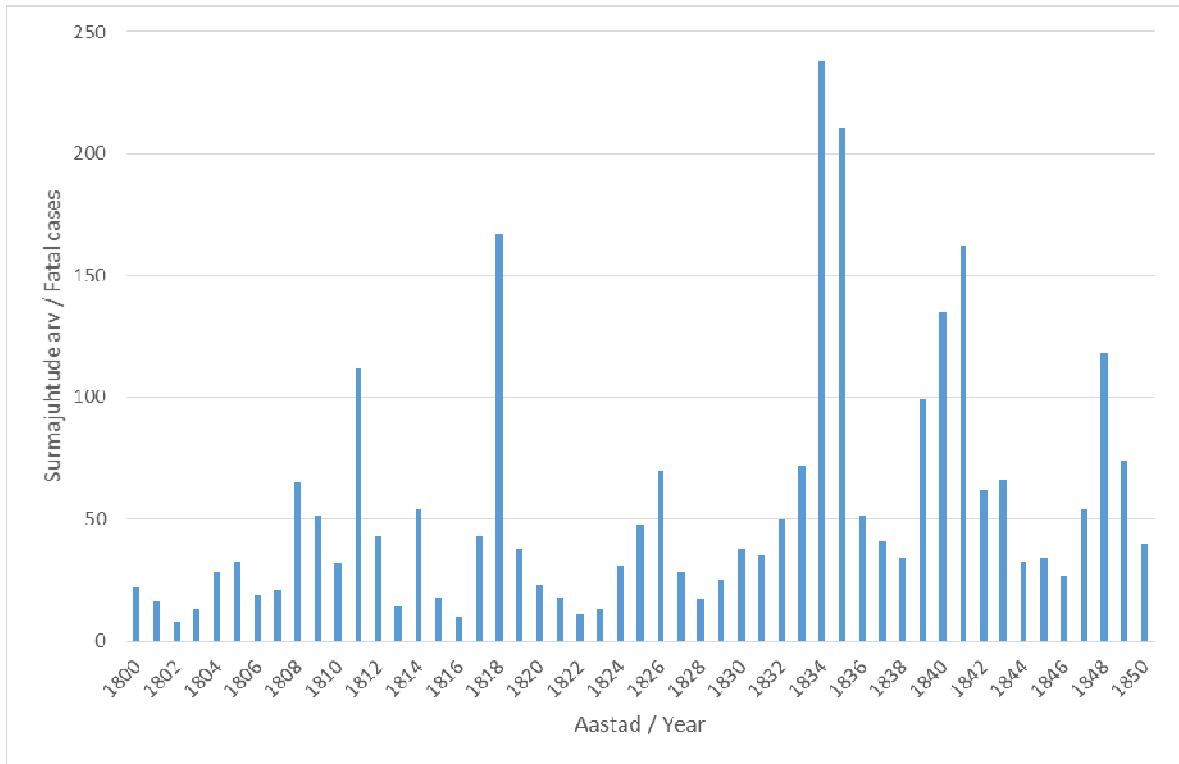
Peenikesed läätsed - Friesel

Aastad Year	Surma- juhtude arv Fatal cases								
1727		1752		1777	1	1802	7	1827	5
1728	1	1753	2	1778		1803	8	1828	17
1729	4	1754		1779	2	1804	4	1829	12
1730		1755	4	1780	1	1805	3	1830	12
1731		1756	24	1781	2	1806	3	1831	23
1732		1757		1782		1807	12	1832	54
1733		1758	1	1783	4	1808	78	1833	64
1734		1759		1784	27	1809	7	1834	110
1735		1760	3	1785	1	1810	4	1835	42
1736		1761		1786		1811	17	1836	29
1737		1762		1787		1812	39	1837	9
1738		1763	4	1788	2	1813	7	1838	47
1739		1764	2	1789	1	1814	3	1839	37
1740		1765	1	1790	2	1815	3	1840	151
1741	2	1766	2	1791	24	1816	4	1841	30
1742		1767		1792	2	1817	11	1842	24
1743	5	1768		1793	3	1818	145	1843	9
1744	5	1769	3	1794	1	1819	10	1844	30
1745	5	1770		1795	4	1820	37	1845	26
1746	4	1771		1796	1	1821	12	1846	10
1747	4	1772		1797	4	1822	4	1847	16
1748		1773		1798	9	1823	3	1848	14
1749	2	1774	1	1799	58	1824	10	1849	14
1750		1775		1800	13	1825	35	1850	5
1751		1776	2	1801	12	1826	43		

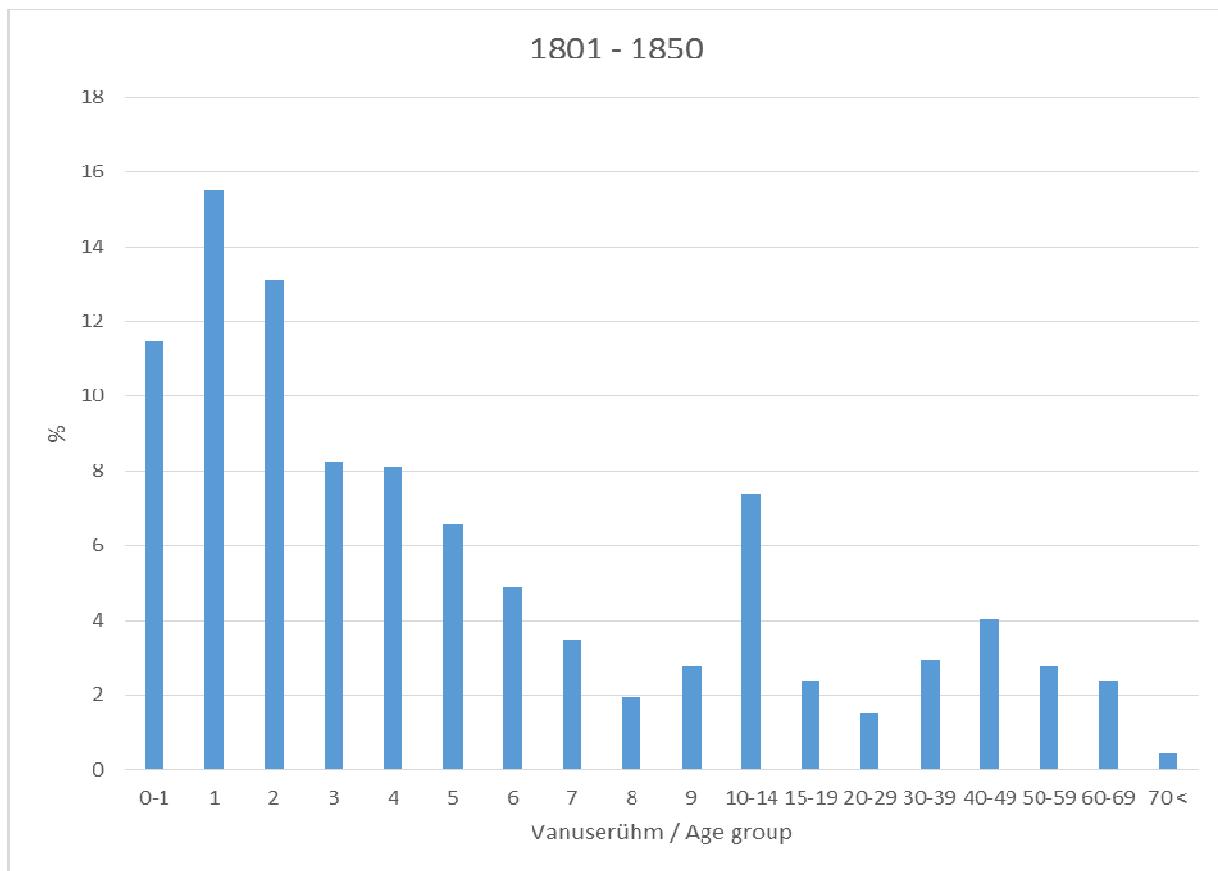
Kaelahaigus - Halsgeschwulst, Halskrankheit - "Neck disease"

Aastad Year	Surma- juhtude arv Fatal cases								
1727	6	1752	1	1777	6	1802	8	1827	28
1728	17	1753	3	1778	6	1803	13	1828	17
1729	8	1754		1779	7	1804	28	1829	25
1730	3	1755	6	1780	27	1805	33	1830	38
1731		1756	3	1781	66	1806	19	1831	35
1732	2	1757	2	1782	19	1807	21	1832	50
1733		1758	1	1783	73	1808	65	1833	72
1734	6	1759	7	1784	81	1809	51	1834	238
1735	3	1760	4	1785	15	1810	32	1835	211
1736	2	1761	5	1786	15	1811	112	1836	51
1737	9	1762	21	1787	8	1812	43	1837	41
1738	3	1763	45	1788	3	1813	14	1838	34
1739	1	1764	17	1789	10	1814	54	1839	99
1740	2	1765	47	1790	21	1815	18	1840	135
1741	2	1766	19	1791	48	1816	10	1841	162
1742	2	1767	3	1792	21	1817	43	1842	62
1743	6	1768	8	1793	9	1818	167	1843	66
1744	140	1769	24	1794	1	1819	38	1844	33
1745	49	1770	13	1795	5	1820	23	1845	34
1746	7	1771	20	1796	8	1821	18	1846	27
1747	13	1772	23	1797	40	1822	11	1847	54
1748	12	1773	9	1798	77	1823	13	1848	118
1749	4	1774	4	1799	35	1824	31	1849	74
1750	17	1775	19	1800	22	1825	48	1850	40
1751	3	1776	24	1801	16	1826	70		

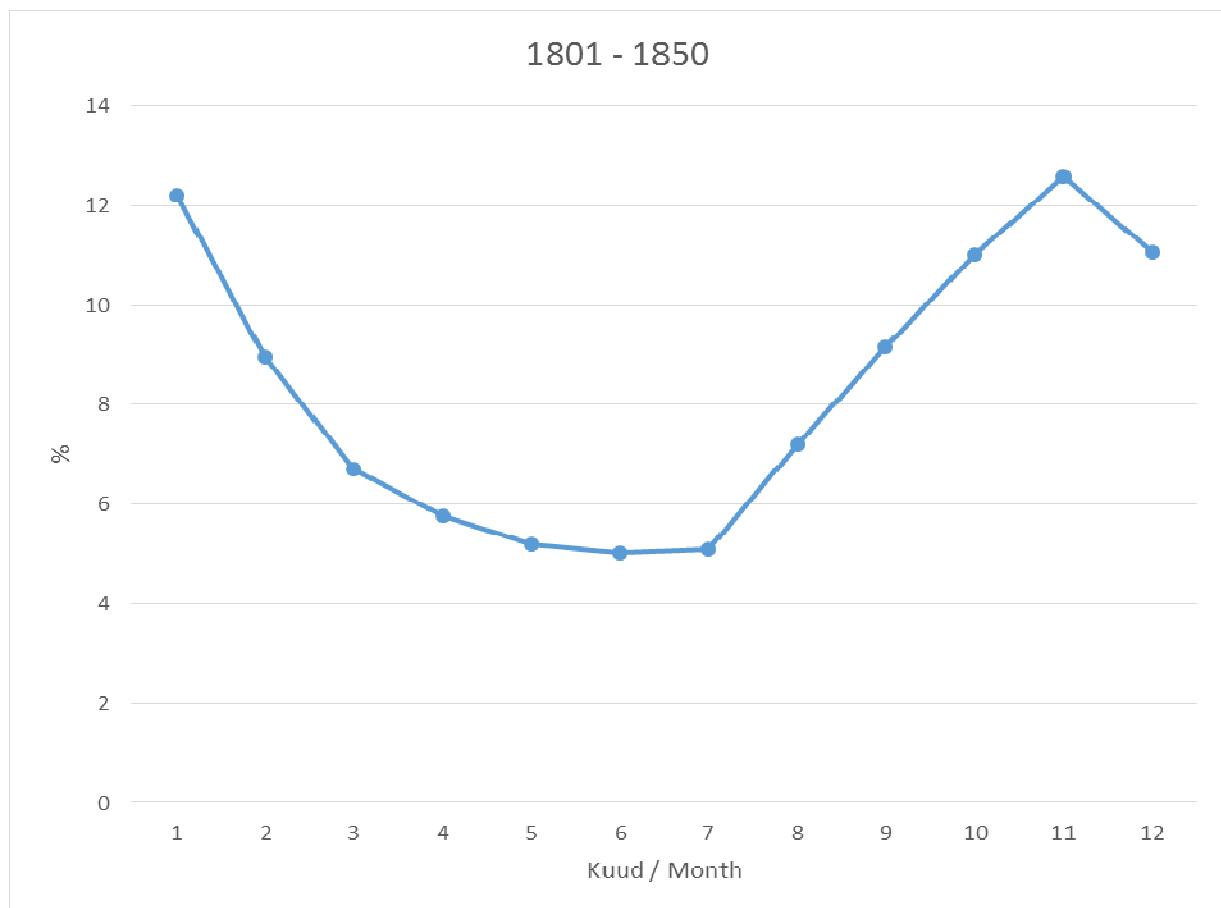
"Kaelahaigusse" surnute sugu ja vanus 1751-1850
 Fatal cases due to "neck disease" ("Halskrankheit"), by age and sex in 1751-1850

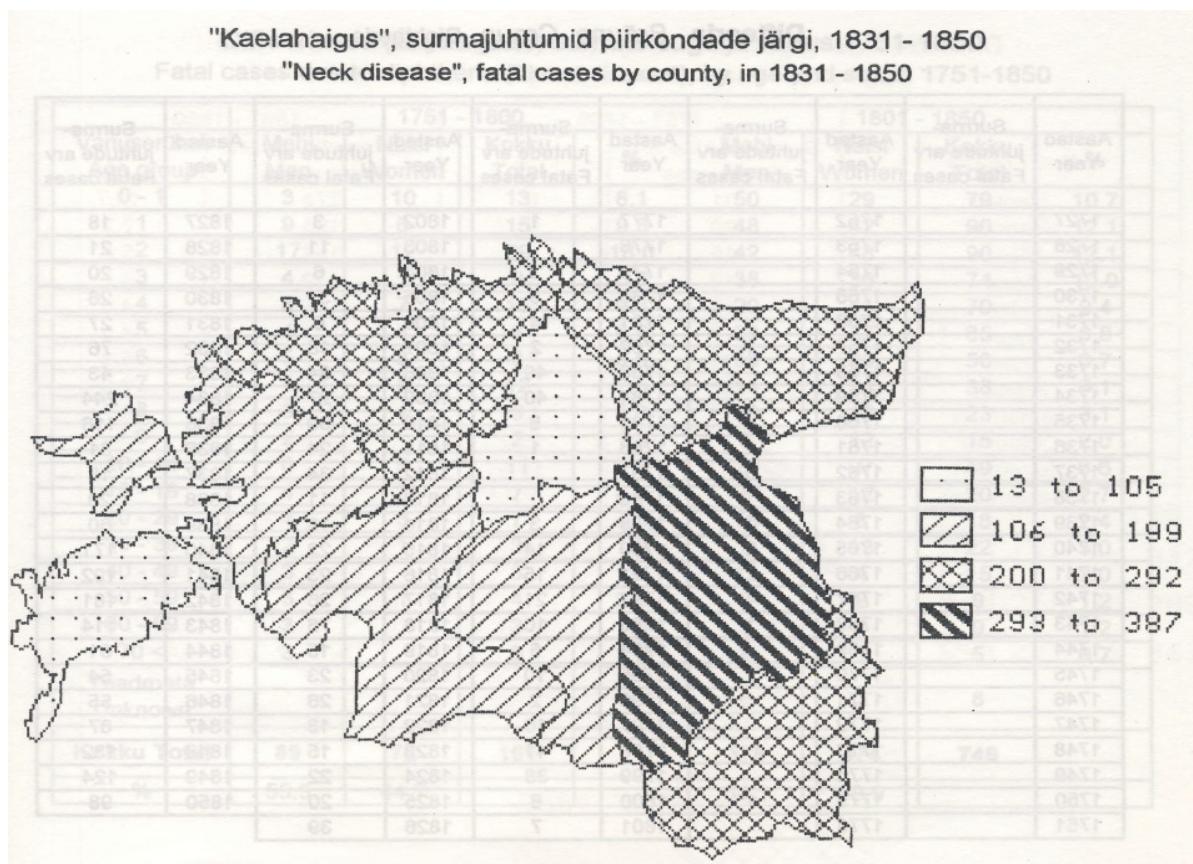
Vanuserühm Age group	1751 - 1800				1801 - 1850			
	Mehi Men	Naisi Women	Kokku Total	%	Mehi Men	Naisi Women	Kokku Total	%
0-1	16	9	25	9,3	39	43	82	11,5
1	7	14	21	7,8	53	58	111	15,5
2	24	15	39	14,4	47	47	94	13,1
3	16	19	35	13,0	36	23	59	8,2
4	11	11	22	8,1	30	28	58	8,1
5	14	2	16	5,9	27	20	47	6,6
6	9	6	15	5,6	16	19	35	4,9
7	4	8	12	4,4	11	14	25	3,5
8	3	6	9	3,3	9	5	14	2,0
9	7	9	16	5,9	9	11	20	2,8
10-14	8	12	20	7,4	19	34	53	7,4
15-19	3	2	5	1,9	8	9	17	2,4
20-29	5	5	10	3,7	7	4	11	1,5
30-39	6	5	11	4,1	13	8	21	2,9
40-49	7	2	9	3,3	16	13	29	4,1
50-59	1	2	3	1,1	19	1	20	2,8
60-69	1	1	2	0,7	11	6	17	2,4
70 <						3	3	0,4
Teadmata Unknown	1	1	2		1		1	
Kokku / Total	143	129	272		371	346	717	
%	52,6	47,4			51,7	48,3		

"Kaelahaigusest" põhjustatud surnajuhtumite sesoonsus 1751-1850
 Fatal cases due to "neck disease" ("Helskrankheit"), by month 1751-1850

Kuud / Month	1751 - 1800		1801 - 1850	
	Surmajuhtude arv Fatal cases	%	Surmajuhtude arv Fatal cases	%
Jaanuar	126	11,1	360	12,2
Veebruar	59	5,2	264	9,0
Märts	72	6,4	198	6,7
Aprill	65	5,7	170	5,8
Mai	46	4,1	153	5,2
Juuni	66	5,8	148	5,0
Juuli	81	7,2	150	5,1
August	81	7,2	212	7,2
September	119	10,5	270	9,2
Oktoober	134	11,8	325	11,0
November	170	15,0	371	12,6
Detsember	113	10,0	326	11,1
Kokku / Total	1132		2947	

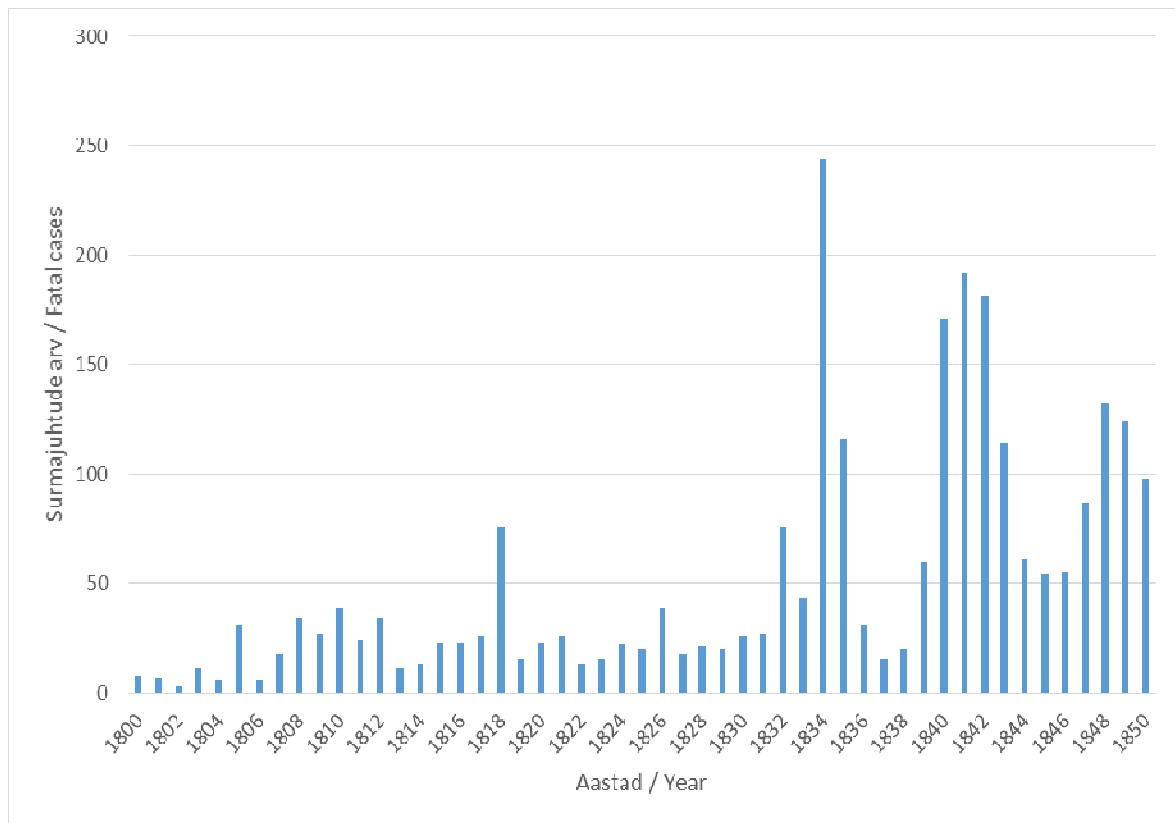

Piirkond / County	Surmajuhtude arv Fatal cases
Tallinn	13
Läänemaa	121
Harjumaa	234
Järvamaa	57
Virumaa	268
Saaremaa	31
Pärnumaa	109
Viljandimaa	162
Tartumaa	387
Võrumaa	254

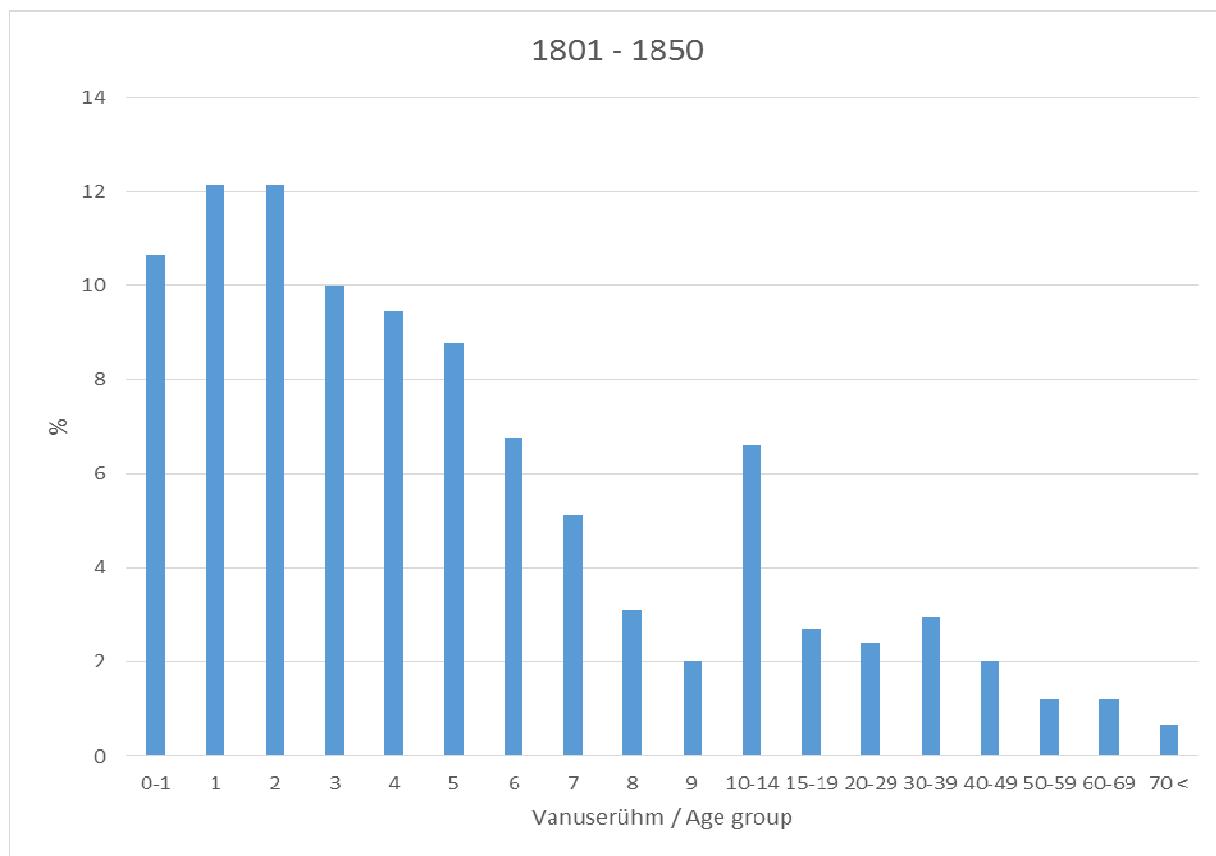
Difteeria - Bräune, Croup - Diphtheria

Aastad Year	Surma- juhtude arv Fatal cases								
1727		1752		1777	1	1802	3	1827	18
1728		1753		1778		1803	11	1828	21
1729		1754		1779	2	1804	6	1829	20
1730		1755		1780	8	1805	31	1830	26
1731		1756		1781	4	1806	6	1831	27
1732		1757	1	1782	2	1807	18	1832	76
1733		1758		1783	49	1808	34	1833	43
1734		1759		1784	40	1809	27	1834	244
1735		1760		1785	8	1810	39	1835	116
1736		1761		1786	1	1811	24	1836	31
1737		1762	3	1787		1812	34	1837	15
1738		1763		1788		1813	11	1838	20
1739		1764	1	1789	3	1814	13	1839	60
1740		1765	2	1790	14	1815	23	1840	171
1741		1766	2	1791	15	1816	23	1841	192
1742		1767	4	1792	21	1817	26	1842	181
1743		1768	1	1793	10	1818	76	1843	114
1744		1769		1794	5	1819	15	1844	61
1745		1770		1795	10	1820	23	1845	54
1746		1771		1796	2	1821	26	1846	55
1747		1772		1797	10	1822	13	1847	87
1748		1773		1798	41	1823	15	1848	132
1749		1774		1799	38	1824	22	1849	124
1750		1775	1	1800	8	1825	20	1850	98
1751		1776		1801	7	1826	39		

Difteeriasse (kurguhraigusse) surnute sugu ja vanus 1751-1850
 Fatal cases due to diphtheria ("throat disease"), by age and sex in 1751-1850

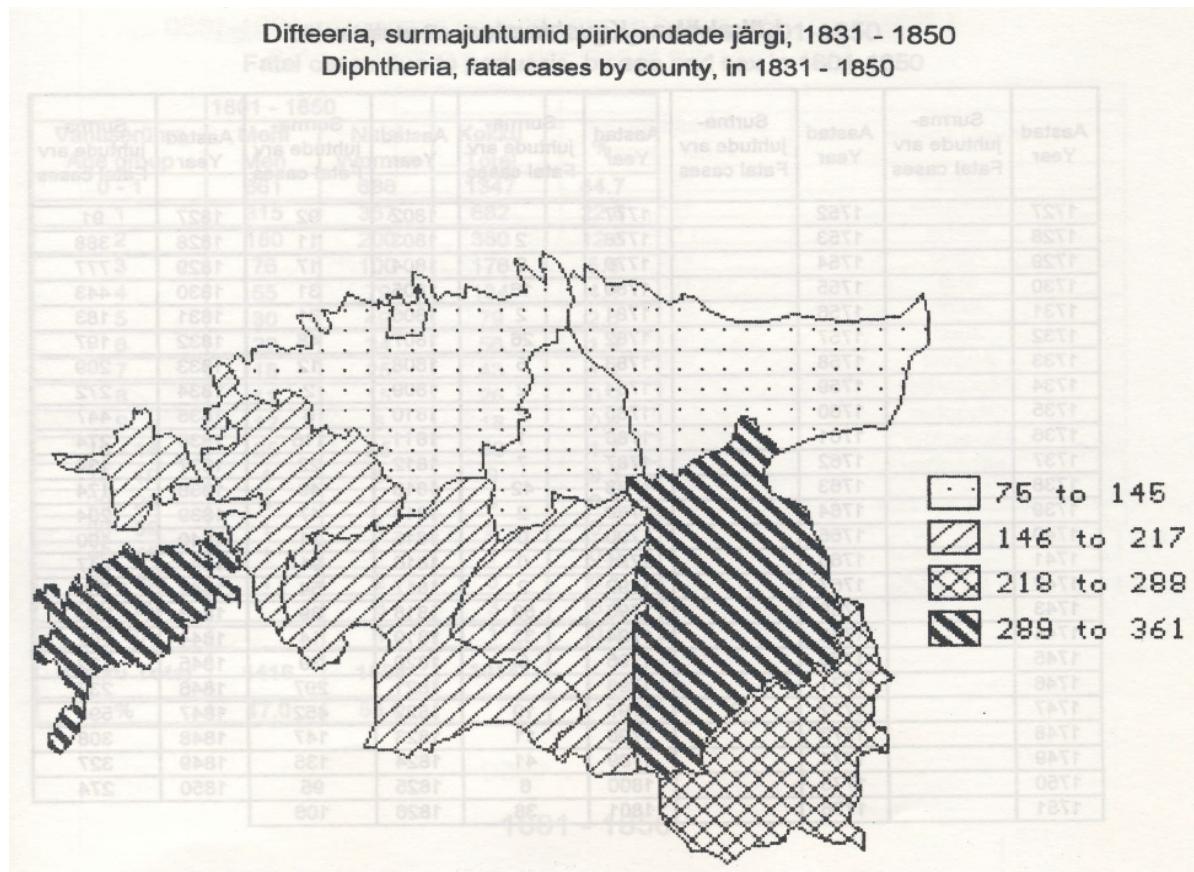
Vanuserühm Age group	1751 - 1800				1801 - 1850			
	Mehi Men	Naisi Women	Kokku Total	%	Mehi Men	Naisi Women	Kokku Total	%
0-1	3	10	13	8,1	50	29	79	10,7
1	9	6	15	9,3	48	42	90	12,1
2	17	12	29	18,0	42	48	90	12,1
3	4	5	9	5,6	38	36	74	10,0
4	8	7	15	9,3	29	41	70	9,4
5	4	4	8	5,0	28	37	65	8,8
6	5	3	8	5,0	30	20	50	6,7
7	4	8	12	7,5	14	24	38	5,1
8	5	4	9	5,6	11	12	23	3,1
9	2		2	1,2	3	12	15	2,0
10-14	6	5	11	6,8	22	27	49	6,6
15-19	4	3	7	4,3	8	12	20	2,7
20-29	4	3	7	4,3	10	8	18	2,4
30-39	2	1	3	1,9	9	13	22	3,0
40-49	3		3	1,9	11	4	15	2,0
50-59	3	1	4	2,5	7	2	9	1,2
60-69	3		3	1,9	5	4	9	1,2
70 <	3		3	1,9	4	1	5	0,7
Teadmata Unknown			0		6	2	8	
Kokku / Total	89	72	161		375	374	749	
%	55,3	44,7			50,1	49,9		

Difteeriatõ põhjustatud surmajuhtumite sesoonsus 1751-1850
Fatal cases due to diphtheria, by month 1751-1850

Kuud / Month	1751 - 1800		1801 - 1850	
	Surmajuhtude arv Fatal cases	%	Surmajuhtude arv Fatal cases	%
Jaanuar	31	9,4	278	10,7
Veebruar	20	6,1	188	7,2
Märts	15	4,6	152	5,8
Aprill	12	3,6	149	5,7
Mai	13	4,0	124	4,8
Juuni	23	7,0	127	4,9
Juuli	29	8,8	154	5,9
August	43	13,1	184	7,0
September	35	10,6	241	9,2
Oktoober	40	12,2	365	14,0
November	36	10,9	362	13,9
Detsember	32	9,7	286	11,0
Kokku / Total	329		2610	

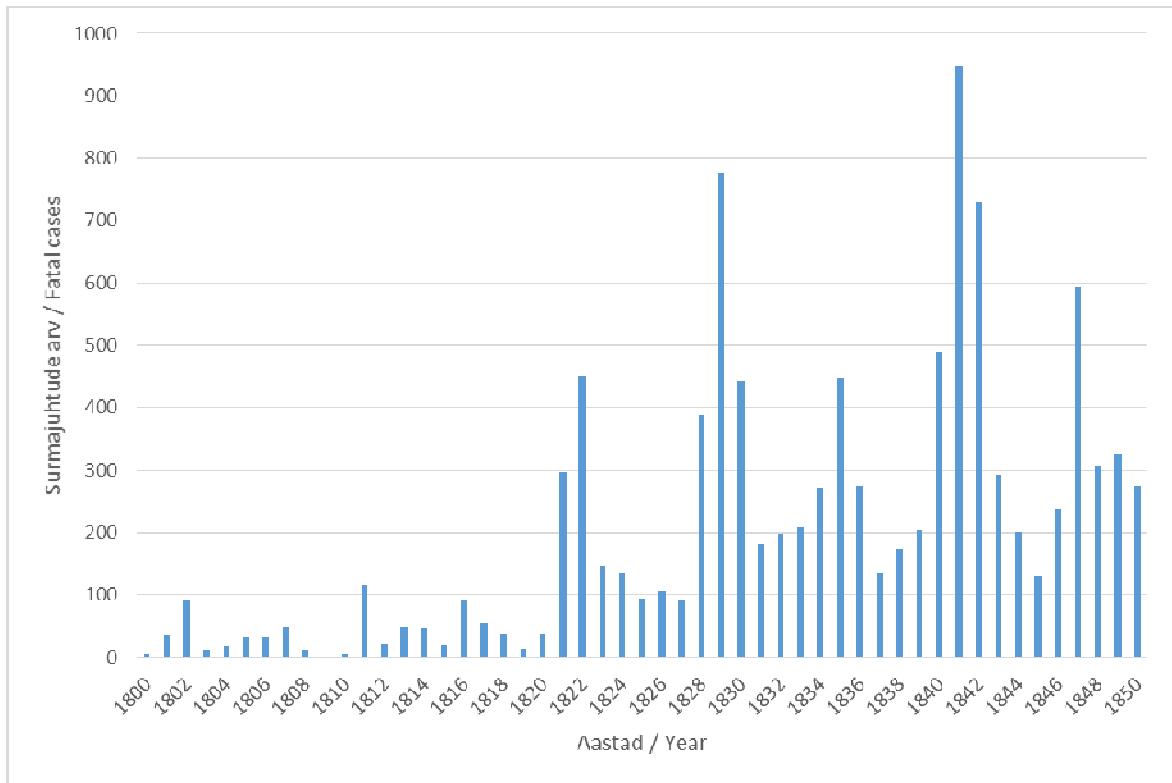

Piirkond / County	Surmajuhtude arv Fatal cases
Tallinn	112
Läänemaa	179
Harjumaa	99
Järvamaa	75
Virumaa	141
Saaremaa	334
Pärnumaa	174
Viljandimaa	152
Tartumaa	361
Võrumaa	274

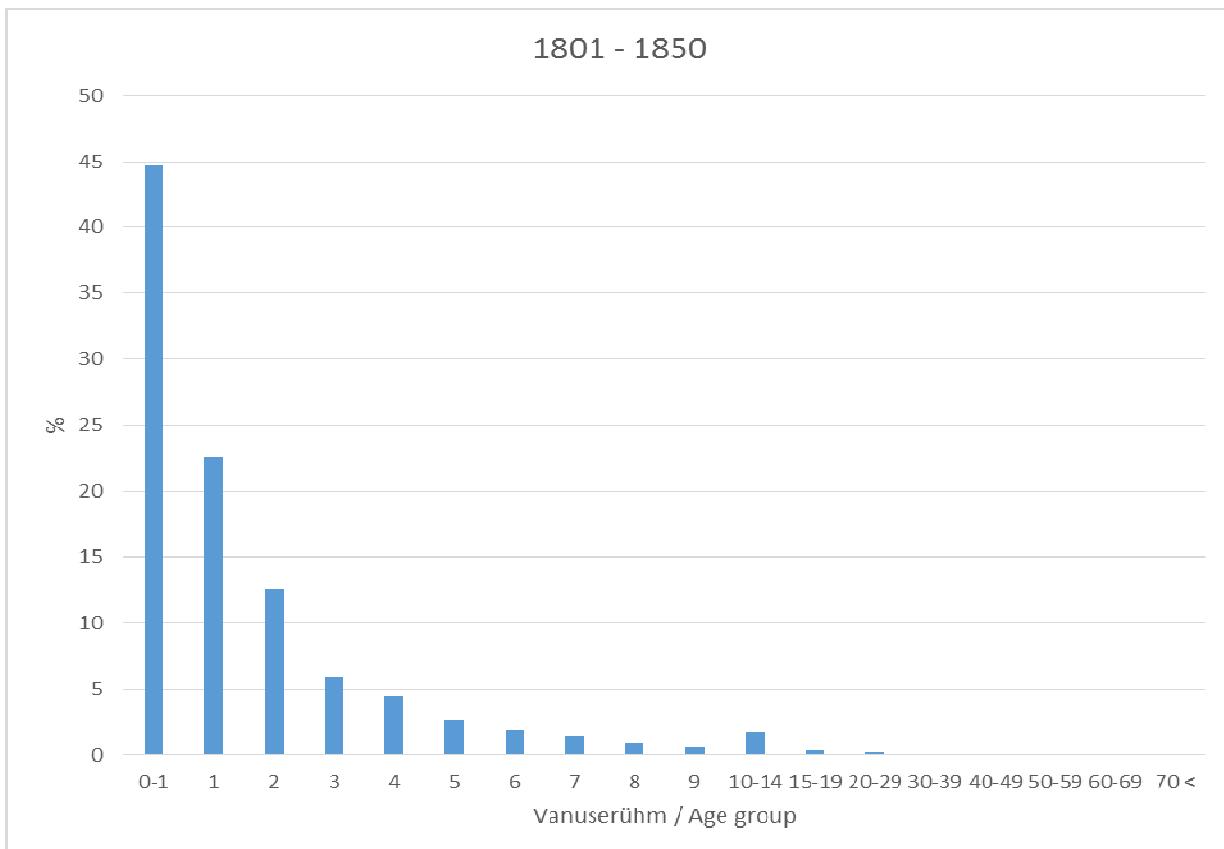
Läkaköha - Keuchhusten - Pertussis

Aastad Year	Surma- juhtude arv Fatal cases								
1727		1752		1777		1802	92	1827	91
1728		1753		1778	2	1803	11	1828	388
1729		1754		1779	2	1804	17	1829	777
1730		1755		1780	16	1805	31	1830	443
1731		1756		1781	2	1806	31	1831	183
1732		1757		1782	26	1807	48	1832	197
1733		1758		1783	5	1808	12	1833	209
1734		1759		1784	2	1809	2	1834	272
1735		1760		1785	2	1810	6	1835	447
1736		1761		1786	1	1811	116	1836	274
1737		1762		1787	7	1812	22	1837	134
1738		1763		1788	42	1813	49	1838	174
1739		1764		1789	2	1814	47	1839	204
1740		1765		1790	0	1815	21	1840	490
1741		1766		1791	0	1816	91	1841	947
1742		1767		1792	2	1817	54	1842	730
1743		1768		1793	53	1818	39	1843	294
1744		1769		1794	33	1819	14	1844	202
1745		1770		1795	5	1820	39	1845	132
1746		1771		1796		1821	297	1846	237
1747		1772	6	1797	10	1822	452	1847	595
1748		1773		1798	11	1823	147	1848	308
1749		1774		1799	41	1824	135	1849	327
1750		1775		1800	6	1825	95	1850	274
1751		1776		1801	38	1826	106		

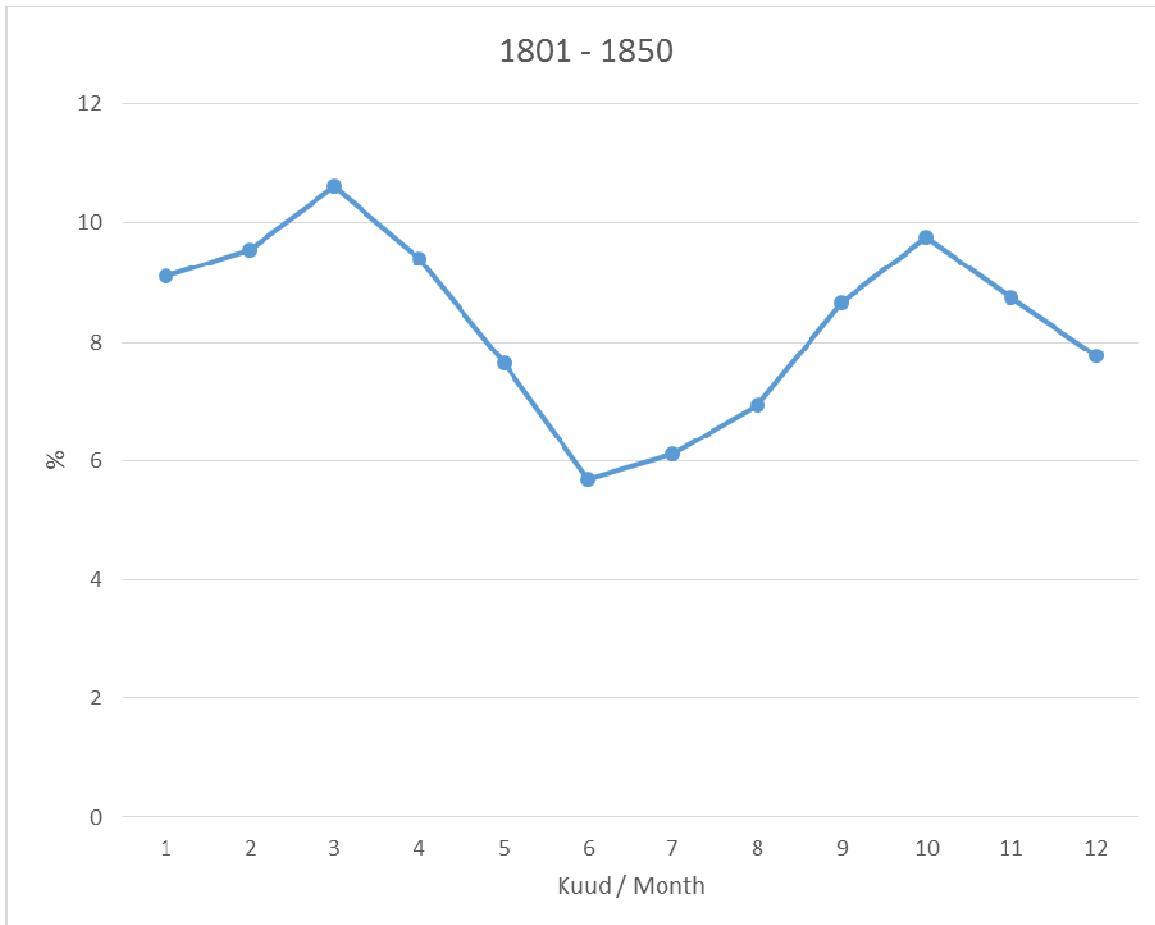
Läkaköhasse surnute sugu ja vanus 1801-1850
 Fatal cases due to pertussis, by age and sex in 1801-1850

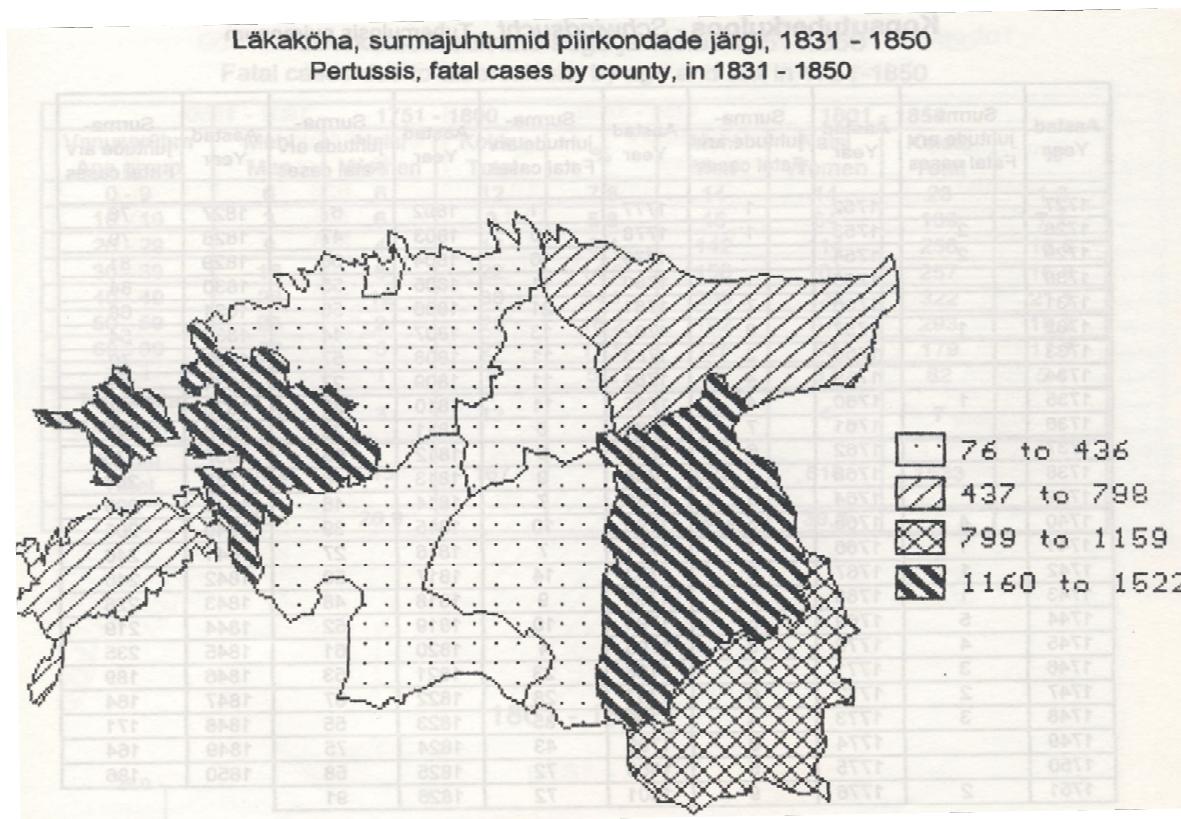
Vanuserühm Age group	1801 - 1850			
	Mehi Men	Naisi Women	Kokku Total	%
0-1	661	686	1347	44,7
1	315	367	682	22,6
2	180	200	380	12,6
3	76	100	176	5,8
4	55	79	134	4,4
5	30	49	79	2,6
6	22	34	56	1,9
7	18	25	43	1,4
8	11	15	26	0,9
9	12	6	18	0,6
10-14	25	25	50	1,7
15-19	4	5	9	0,3
20-29	4		4	0,1
30-39	1	1	2	0,1
40-49	1		1	0,0
50-59	1	2	3	0,1
60-69		3	3	0,1
< 70		1	1	0,0
Teadmata Unknown			0	
Kokku / Total	1416	1598	3014	
%	47,0	53,0		

Läkaköhist põhjustatud surmajuhtumite sesoonsus 1801-1850
 Fatal cases due to pertussis, by month 1801-1850

Kuud / Month	Surmajuhtude arv Fatal cases	%
Jaanuar	946	9,1
Veebruar	992	9,5
Märts	1103	10,6
Aprill	978	9,4
Mai	795	7,6
Juuni	591	5,7
Juuli	636	6,1
August	722	6,9
September	901	8,7
Oktoober	1014	9,8
November	910	8,8
Detsember	807	7,8
Kokku / Total	10395	

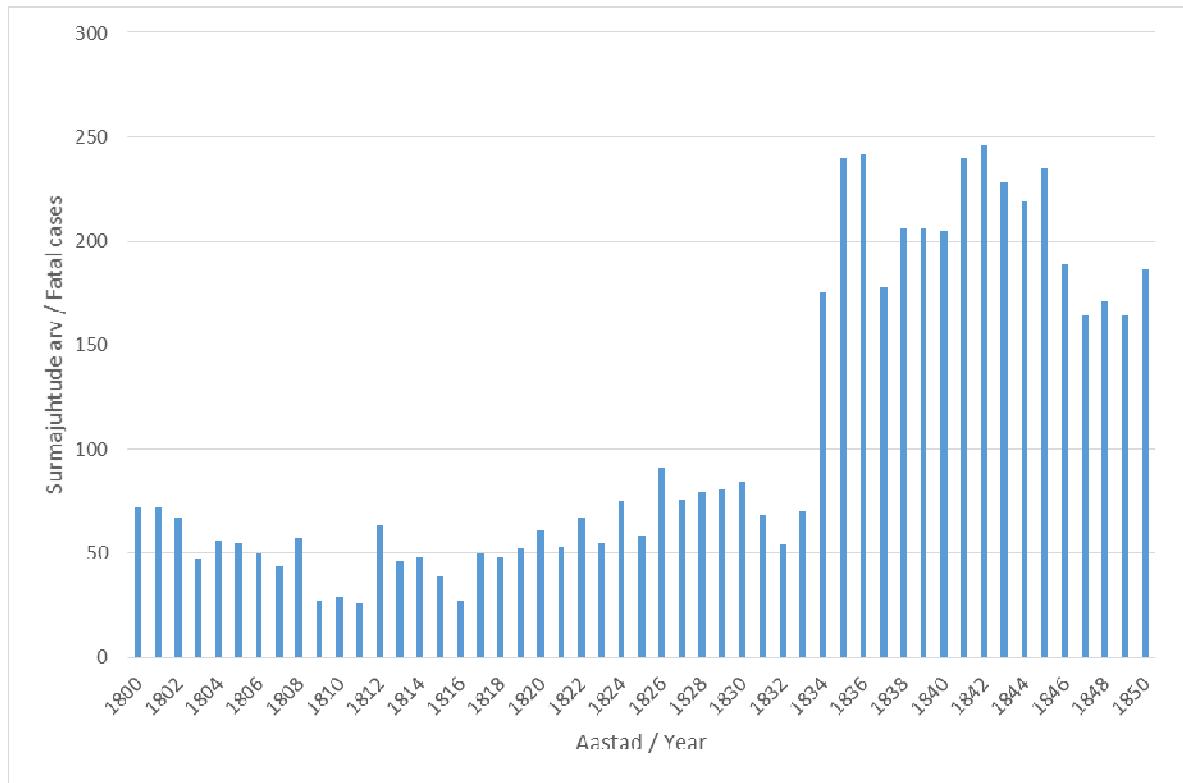

Piirkond / County	Surmajuhtude arv Fatal cases
Tallinn	76
Läänemaa	1203
Harjumaa	252
Järvamaa	306
Virumaa	749
Saaremaa	654
Pärnumaa	191
Viljandimaa	260
Tartumaa	1522
Võrumaa	836

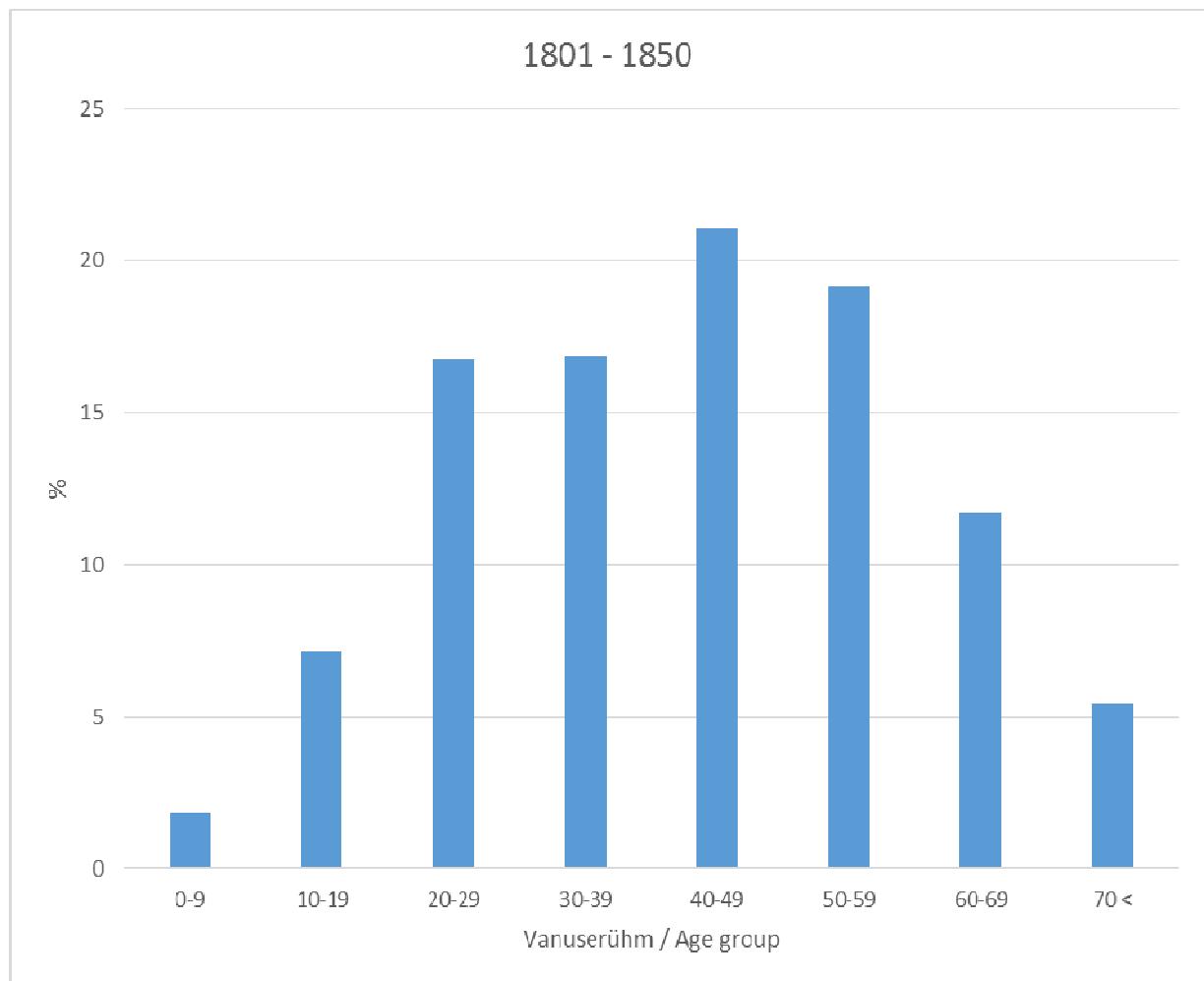
Kopsutuberkuloos - Schwindsucht - Tuberculosis pulmonum

Aastad Year	Surma- juhtude arv Fatal cases								
1727		1752	1	1777	11	1802	67	1827	76
1728	2	1753	1	1778	10	1803	47	1828	79
1729	2	1754		1779	16	1804	56	1829	81
1730		1755	1	1780	11	1805	55	1830	84
1731		1756	7	1781	21	1806	50	1831	68
1732	1	1757	8	1782	13	1807	44	1832	54
1733		1758	3	1783	11	1808	57	1833	70
1734		1759	4	1784	11	1809	27	1834	175
1735	1	1760	4	1785	11	1810	29	1835	240
1736		1761	7	1786	6	1811	26	1836	242
1737		1762	6	1787	6	1812	63	1837	178
1738		1763	3	1788	9	1813	46	1838	206
1739		1764	5	1789	7	1814	48	1839	206
1740	4	1765	5	1790	10	1815	39	1840	205
1741	1	1766	7	1791	7	1816	27	1841	240
1742	1	1767	5	1792	14	1817	50	1842	246
1743	1	1768	7	1793	9	1818	48	1843	228
1744	5	1769	5	1794	10	1819	52	1844	219
1745	4	1770	3	1795	4	1820	61	1845	235
1746	3	1771	4	1796	23	1821	53	1846	189
1747	2	1772	6	1797	28	1822	67	1847	164
1748	3	1773	4	1798	35	1823	55	1848	171
1749		1774	6	1799	43	1824	75	1849	164
1750		1775	5	1800	72	1825	58	1850	186
1751	2	1776	9	1801	72	1826	91		

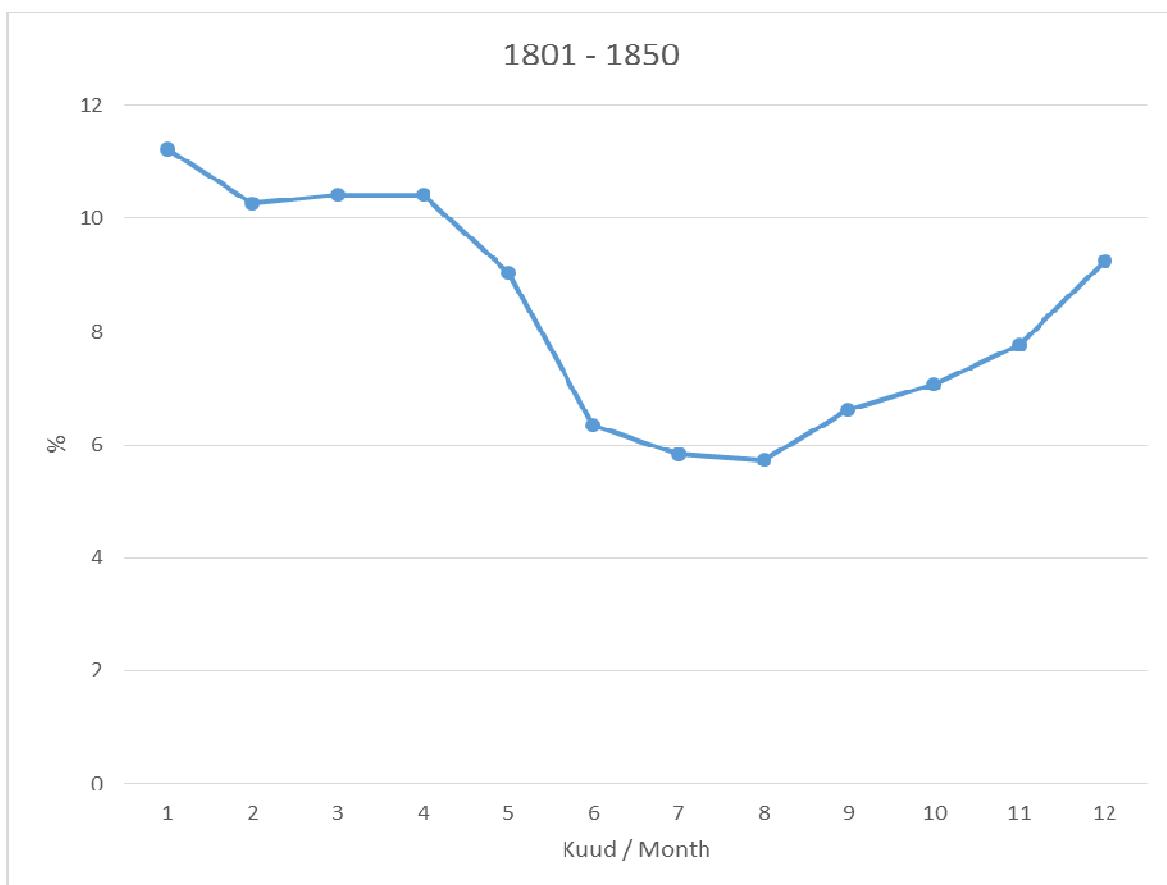
Tuberkuloosi surnute sugu ja vanus 1751-1850
 Fatal cases due to tuberculosis, by age and sex in 1751-1850

Vanuserühm Age group	1751 - 1800				1801 - 1850			
	Mehi Men	Naisi Women	Kokku Total	%	Mehi Men	Naisi Women	Kokku Total	%
0-9	6	6	12	7,8	14	14	28	1,8
10-19	3	6	9	5,8	45	64	109	7,1
20-29	9	4	13	8,4	142	114	256	16,8
30-39	16	6	22	14,3	156	101	257	16,8
40-49	26	12	38	24,7	200	122	322	21,1
50-59	23	2	25	16,2	192	101	293	19,2
60-69	22	5	27	17,5	126	53	179	11,7
70 <	7	1	8	5,2	45	37	82	5,4
Teadmata Unknown	10	3	13		3	4	7	
Kokku / Total	122	45	167		923	610	1533	
%	73,1	26,9			60,2	39,8		

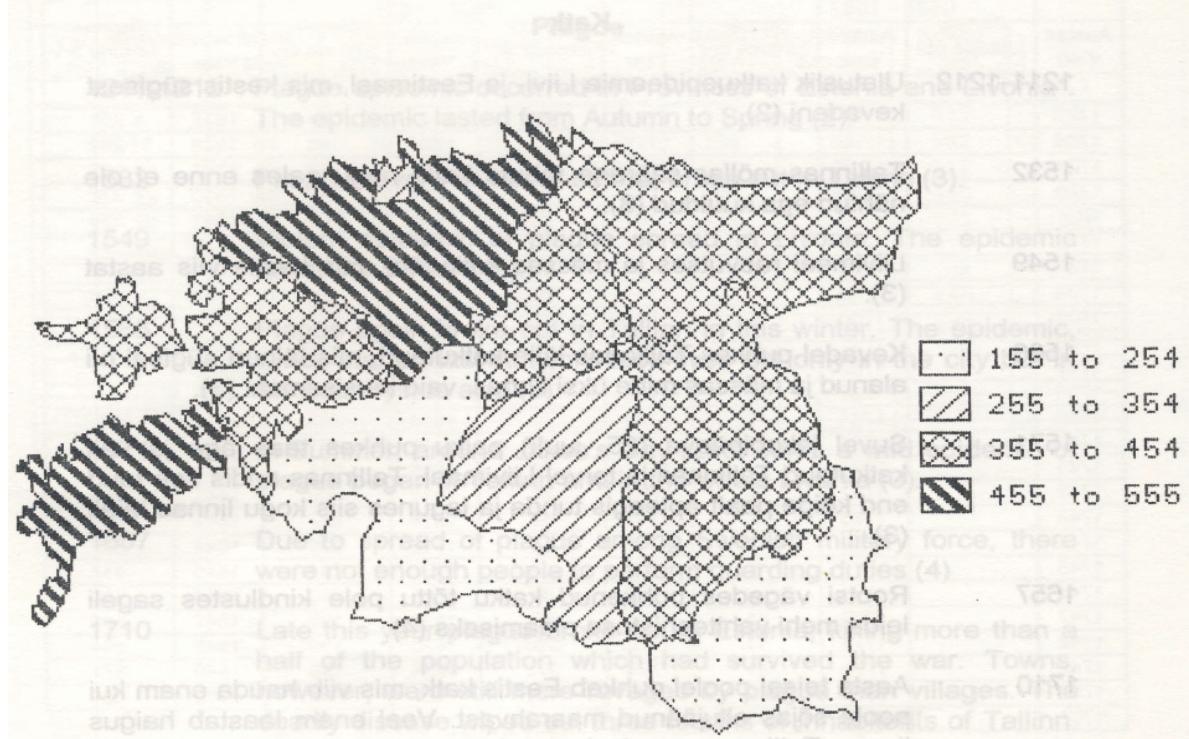

Tuberkuloosist põhjustatud surmajuhtumite sesoonsus 1751-1850
 Fatal cases due to tuberculosis, by month 1751-1850

Kuud / Month	1751 - 1800		1801 - 1850	
	Surmajuhtude arv Fatal cases	%	Surmajuhtude arv Fatal cases	%
Jaanuar	66	9,6	628	11,2
Veebruar	76	11,1	575	10,3
Märts	67	9,8	583	10,4
April	70	10,2	583	10,4
Mai	67	9,8	506	9,0
Juuni	39	5,7	355	6,3
Juuli	63	9,2	326	5,8
August	32	4,7	320	5,7
September	45	6,6	370	6,6
Oktoober	46	6,7	395	7,1
November	52	7,6	435	7,8
Detsember	62	9,1	518	9,3
Kokku / Total	685		5594	

Tuberkuloos, surmajuhtumid piirkondade järgi, 1831 - 1850
 Tuberculosis, fatal cases by county, in 1831 - 1850

Piirkond / County	Surmajuhtude arv / Fatal cases
Tallinn	343
Läänemaa	372
Harjumaa	480
Järvamaa	450
Virumaa	419
Saaremaa	555
Pärnumaa	248
Viljandimaa	262
Tartumaa	402
Võrumaa	155

Katk

- 1211-1212 Ulatuslik katkuepideemia Liivi- ja Eestimaal, mis kestis sügisest kevadeni (2).
- 1532 Tallinnas möllas säärane tohutu katk, nagu eales enne ei ole nähtud ega kuuldud (3).
- 1549 Liivimaal raevutses ja mässas katkutöbi, mis kestis viis aastat (3).
- 1566 Kevadel puhkes Tallinnas jälle katkutaud, mis läinud sügisel oli alanud ja mässas mitte üksi linnas, vaid ka sisemaal (3).
- 1571 Suvel jakobipäeva (25. juuli) paiku puhkes taas äge ja vali katkutaud Tallinnas ja tervel Liivimaal. Tallinnas andis see taud end köige pealt apteegis tunda ja lagunes siis kogu linnas laiali (3).
- 1657 Rootsi vägedes puhkenud katku töttu pole kindlustes sageli leida mehi vahiteenistuse pidamiseks (4).
- 1710 Aasta teisel poolel puhkeb Eestis katk, mis viib hauda enam kui poole sõjas ellujäänud maarahvast. Veel enam laastab haigus linnu. Tallinnas sureb katku kätte $\frac{3}{4}$ elanikkonnast. Eesti rahvaarv langeb 120 000 – 140 000 inimeseni. Suurim on katku laastamistöö Lääne-Eestis (1).
- 1711 Katk laastab eriti Hiiumaal: Käinas suri 1358 ja Pühalepas 1140 inimest. Rohkesti oli katkuohvreid Noarootsis. Suvel tuli katku ette veel Harju- ja Virumaal, aga ka Tartumaal, Võnnus, kus katku suri vähemalt 56 inimest (1).
- 1712 Katku hävitustöö Hiiumaal jätkus: Pühalepas suri 538 ja Käinas 19 inimest. Tartumaal, Võnnus, registreeriti 6 katku surnut ning üksikuid katkuohvreid esines ka Tallinnas ja selle ümbruses (1).
- 1713 Katk puhkes suvel viimast korda lühiajaliselt Tallinnas, nõudes 31 inimelu (1).

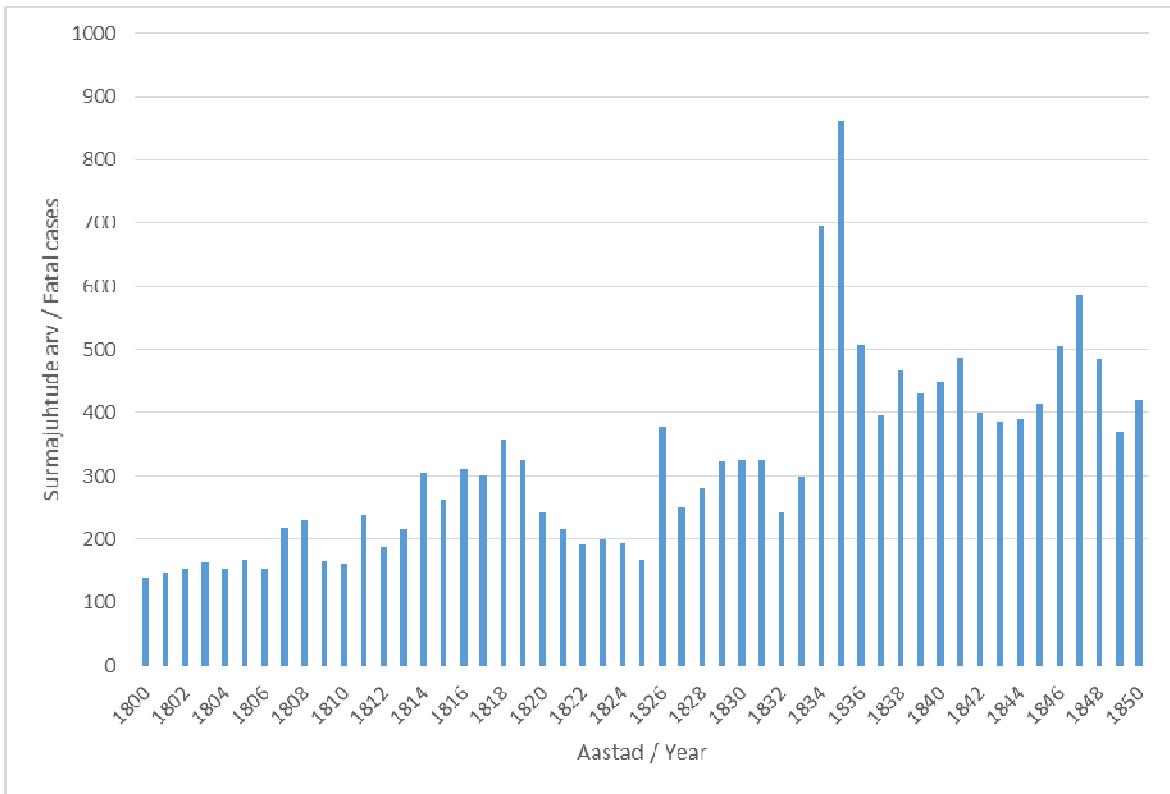
Plague

- 1211-1212 Plague epidemic occurred in Provinces of Estonia and Livonia*. The epidemic lasted from Autumn to Spring (2).
- 1532 Plague, severe as never before, broke out in Tallinn (3).
- 1549 Violent epidemic of plague spread in Livonia. The epidemic lasted for 5 years (3).
- 1566 Plague again broke out in Tallinn in this winter. The epidemic, which started last Autumn, took lives not only in the city but in the countryside also (3).
- 1571 In Summer, around Jakob's Day (25th July), a wild epidemic of plague began in Tallinn and in the whole Livonia (3).
- 1657 Due to spread of plague among Swedish military force, there were not enough people to perform guarding duties (4).
- 1710 Late this year plague broke out in Estonia, killing more than a half of the population which had survived the war. Towns, however, were still more ravaged by plague than villages. The deadly disease wiped out three fourth of inhabitants of Tallinn. Population of Estonia decreased to only 120.000 – 140.000 people. Ravages of plague were more severe in the Western parts of the country (1).
- 1711 Plague swept across the island of Hiiumaa. 1358 people died in Käina town and 1140 people in Pühalepa. The number of plague victims was also high in Noarootsi. In summer time, in addition, cases of plague occurred in Harju and Viru counties, but also in Tartu county – in Võnnu town – where at least 56 people died (1).
- 1712 Plague continued its deadly harvest in Hiiumaa. In Pühalepa 538 people died and in Käina – 19 people. Six fatal cases of plague were reported in Võnnu (Tartu county) and sporadic cases occurred in and around Tallinn city (1).
- 1713 Plague broke out for the last time for a short period of time, killing 31 persons (1).

* The present territory of Estonian Republic includes two former territories – the Province of Estonia and the northern part of the Province of Livonia.

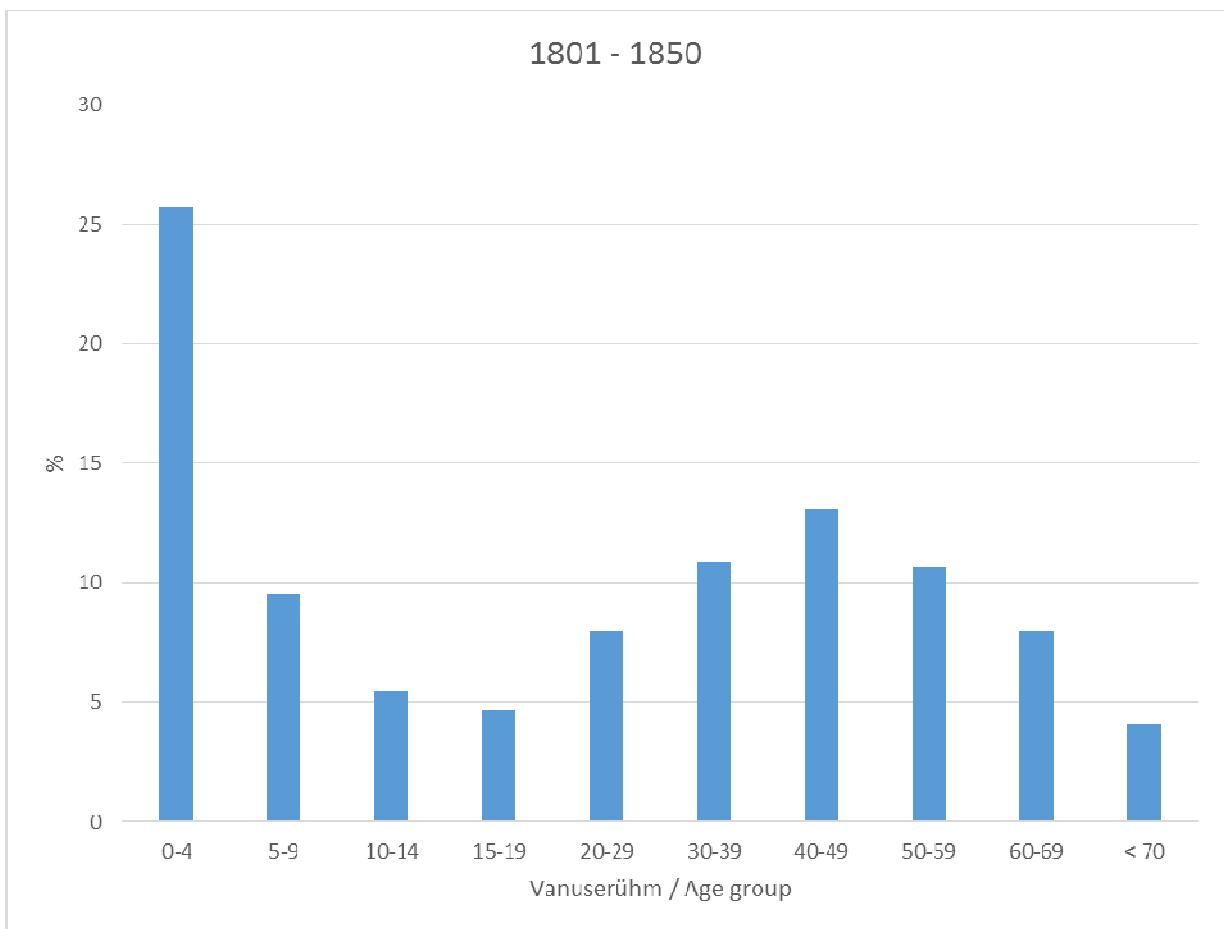
Siberi katk - Blaue Blatter - Anthrax

Aastad Year	Surma- juhtude arv Fatal cases								
1727		1752	1	1777	31	1802	154	1827	251
1728		1753		1778	29	1803	165	1828	281
1729		1754		1779	38	1804	153	1829	323
1730		1755	1	1780	61	1805	168	1830	327
1731		1756		1781	35	1806	154	1831	324
1732		1757	15	1782	12	1807	217	1832	241
1733		1758	10	1783	32	1808	230	1833	298
1734		1759	7	1784	42	1809	166	1834	696
1735		1760	4	1785	10	1810	163	1835	862
1736		1761	28	1786	19	1811	238	1836	509
1737		1762	16	1787	15	1812	188	1837	397
1738		1763	21	1788	15	1813	215	1838	467
1739		1764	15	1789	98	1814	304	1839	431
1740		1765	15	1790	75	1815	263	1840	450
1741		1766	3	1791	58	1816	311	1841	486
1742		1767	5	1792	88	1817	300	1842	400
1743		1768	3	1793	69	1818	357	1843	386
1744		1769	5	1794	56	1819	326	1844	390
1745		1770	4	1795	50	1820	241	1845	414
1746		1771		1796	68	1821	215	1846	504
1747		1772	11	1797	67	1822	192	1847	585
1748		1773	11	1798	236	1823	199	1848	484
1749		1774	41	1799	272	1824	193	1849	371
1750	1	1775	62	1800	139	1825	168	1850	421
1751		1776	43	1801	147	1826	378		

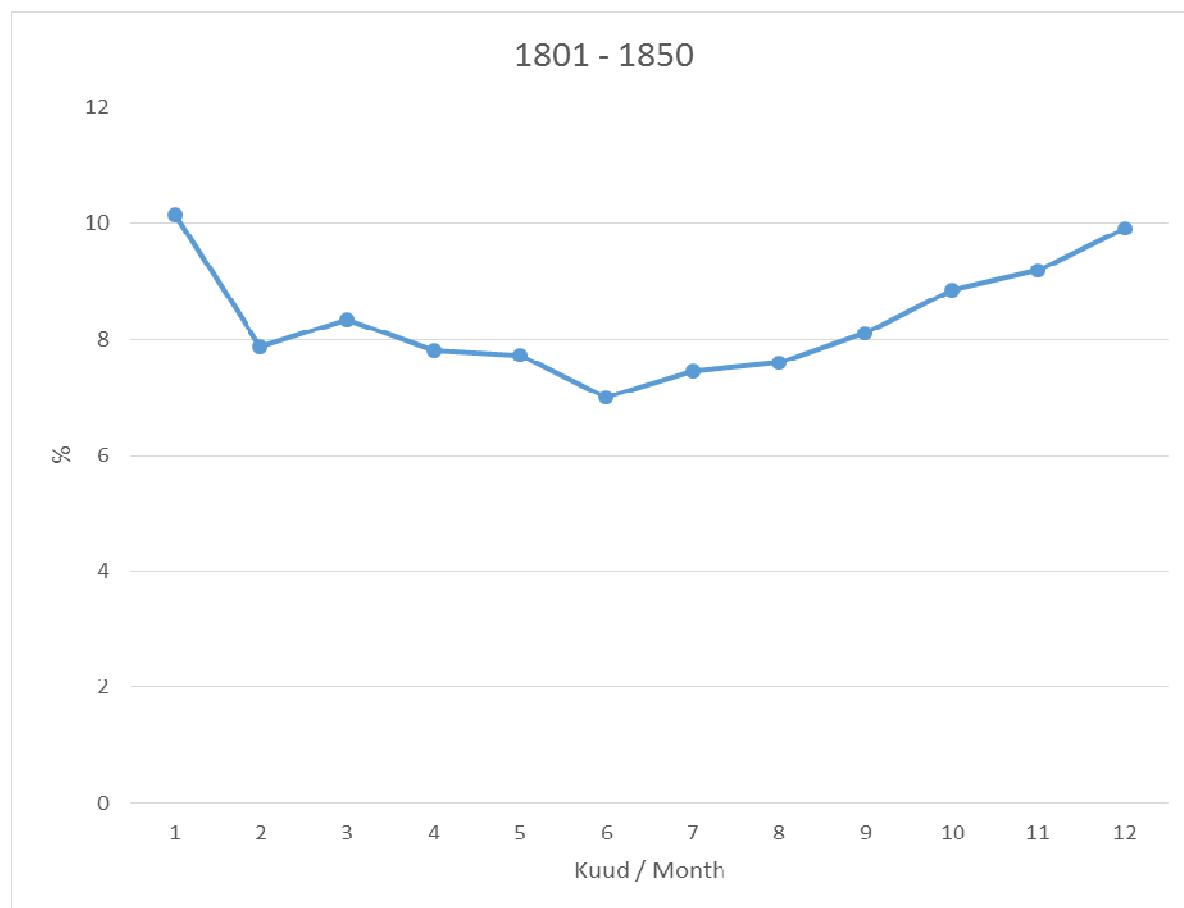
Siberi katk, surnute sugu ja vanus 1751-1850
 Fatal cases due to anthrax, by age and sex in 1751-1850

Vanuserühm Age group	1751 - 1800				1801 - 1850			
	Mehi Men	Naisi Women	Kokku Total	%	Mehi Men	Naisi Women	Kokku Total	%
0-4	136	112	248	23,4	952	756	1708	25,7
5-9	75	55	130	12,3	326	307	633	9,5
10-14	64	39	103	9,7	195	167	362	5,4
15-19	37	19	56	5,3	179	133	312	4,7
20-29	68	38	106	10,0	282	248	530	8,0
30-39	63	35	98	9,2	415	308	723	10,9
40-49	59	49	108	10,2	495	375	870	13,1
50-59	61	32	93	8,8	423	283	706	10,6
60-69	45	36	81	7,6	292	238	530	8,0
< 70	24	14	38	3,6	152	120	272	4,1
Teadmata Unknown	49	19	68		9	10	19	
Kokku / Total	681	448	1129		3720	2945	6665	
%	60,3	39,7			55,8	44,2		

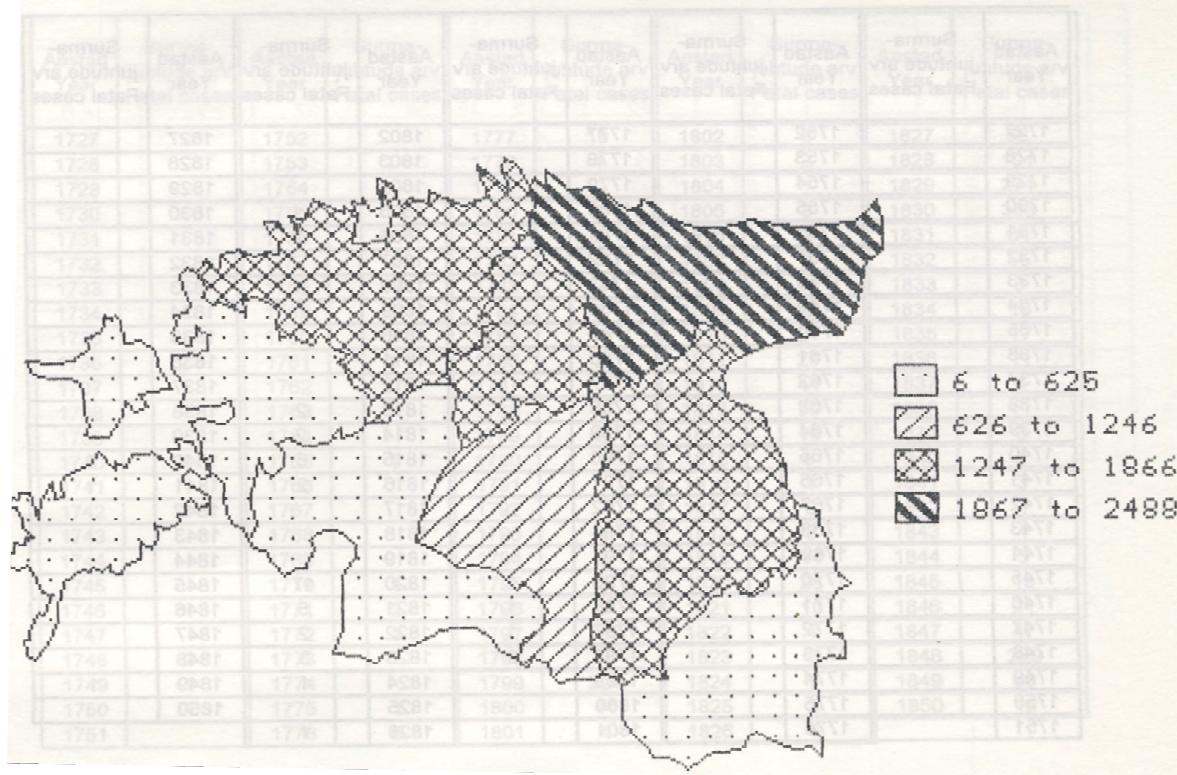

Siberi katkust põhjustatud surmajuhtumite sesoonsus 1751-1850
 Fatal cases due to anthrax, by month 1751-1850

Kuud / Month	1751 - 1800		1801 - 1850	
	Surmajuhtude arv Fatal cases	%	Surmajuhtude arv Fatal cases	%
Jaanuar	292	11,6	1674	10,2
Veebruar	183	7,3	1300	7,9
Märts	180	7,1	1375	8,3
Aprill	168	6,7	1287	7,8
Mai	158	6,3	1273	7,7
Juuni	113	4,5	1156	7,0
Juuli	234	9,3	1227	7,4
August	174	6,9	1252	7,6
September	191	7,6	1338	8,1
Oktoober	243	9,7	1461	8,9
November	264	10,5	1515	9,2
Detsember	318	12,6	1634	9,9
Kokku / Total	2518		16492	

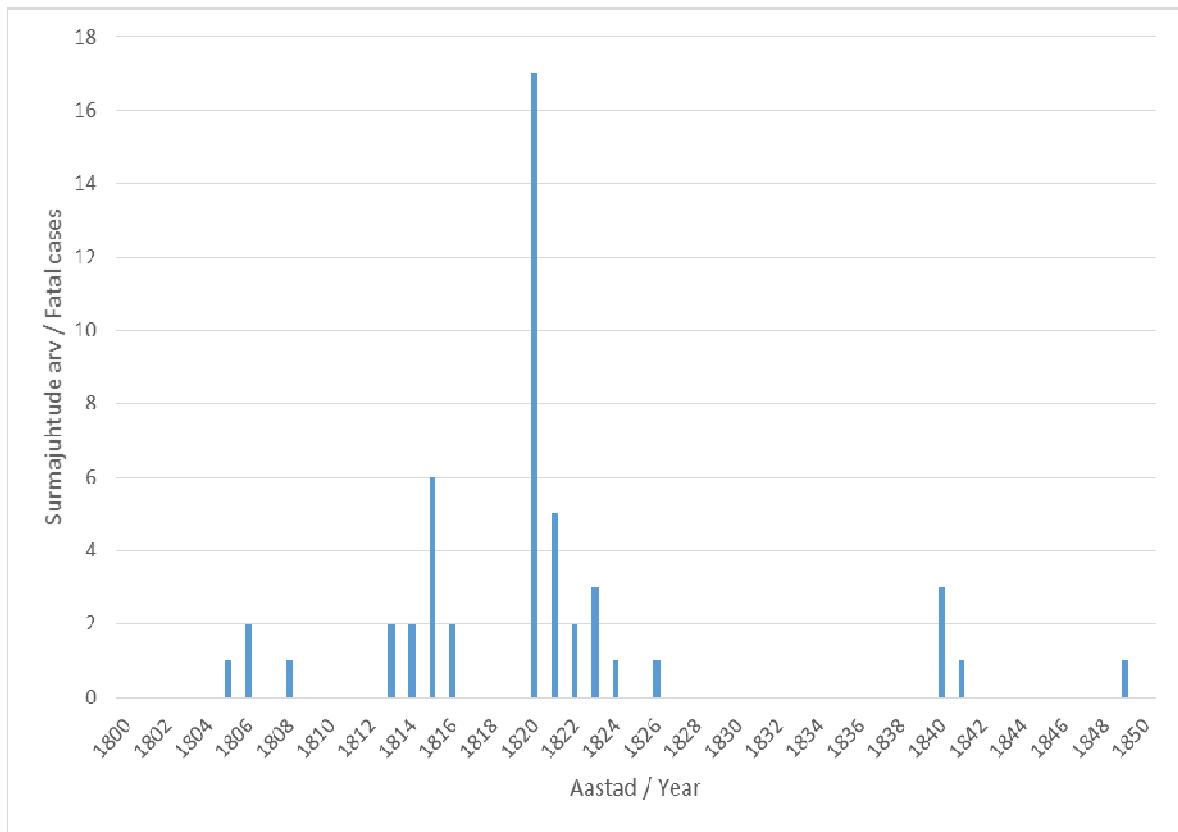
Siberi katk, surmajuhtumid piirkondade järgi, 1831 - 1850
 Anthrax, fatal cases by county, in 1831 - 1850

Piirkond / County	Surmajuhtude arv Fatal cases
Tallinn	6
Läänemaa	567
Harjumaa	1682
Järvamaa	1631
Virumaa	2488
Saaremaa	10
Pärnumaa	150
Viljandimaa	945
Tartumaa	1559
Võrumaa	81

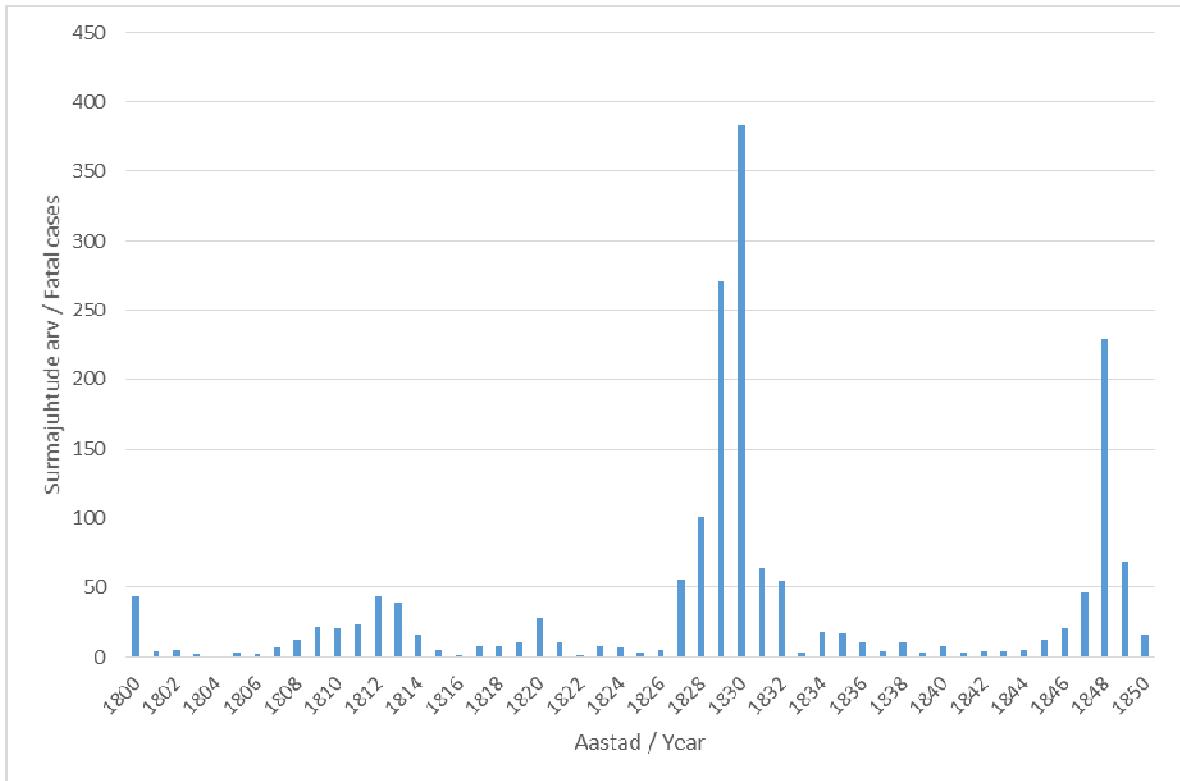
Marutōbi - Tollwuth - Rabies

Aastad Year	Surma- juhtude arv Fatal cases								
1727		1752		1777		1802		1827	
1728		1753		1778		1803		1828	
1729		1754		1779	1	1804		1829	
1730		1755		1780		1805	1	1830	
1731		1756		1781	1	1806	2	1831	
1732		1757		1782		1807		1832	
1733		1758		1783		1808	1	1833	
1734		1759	1	1784		1809		1834	
1735		1760		1785		1810		1835	
1736		1761		1786		1811		1836	
1737		1762		1787		1812		1837	
1738		1763		1788		1813	2	1838	
1739		1764		1789		1814	2	1839	
1740		1765		1790		1815	6	1840	3
1741		1766		1791		1816	2	1841	1
1742		1767		1792		1817		1842	
1743		1768		1793		1818		1843	
1744		1769		1794		1819		1844	
1745		1770		1795	1	1820	17	1845	
1746		1771		1796	1	1821	5	1846	
1747		1772		1797	1	1822	2	1847	
1748		1773		1798	2	1823	3	1848	
1749		1774		1799		1824	1	1849	1
1750		1775		1800		1825		1850	
1751		1776		1801		1826	1		

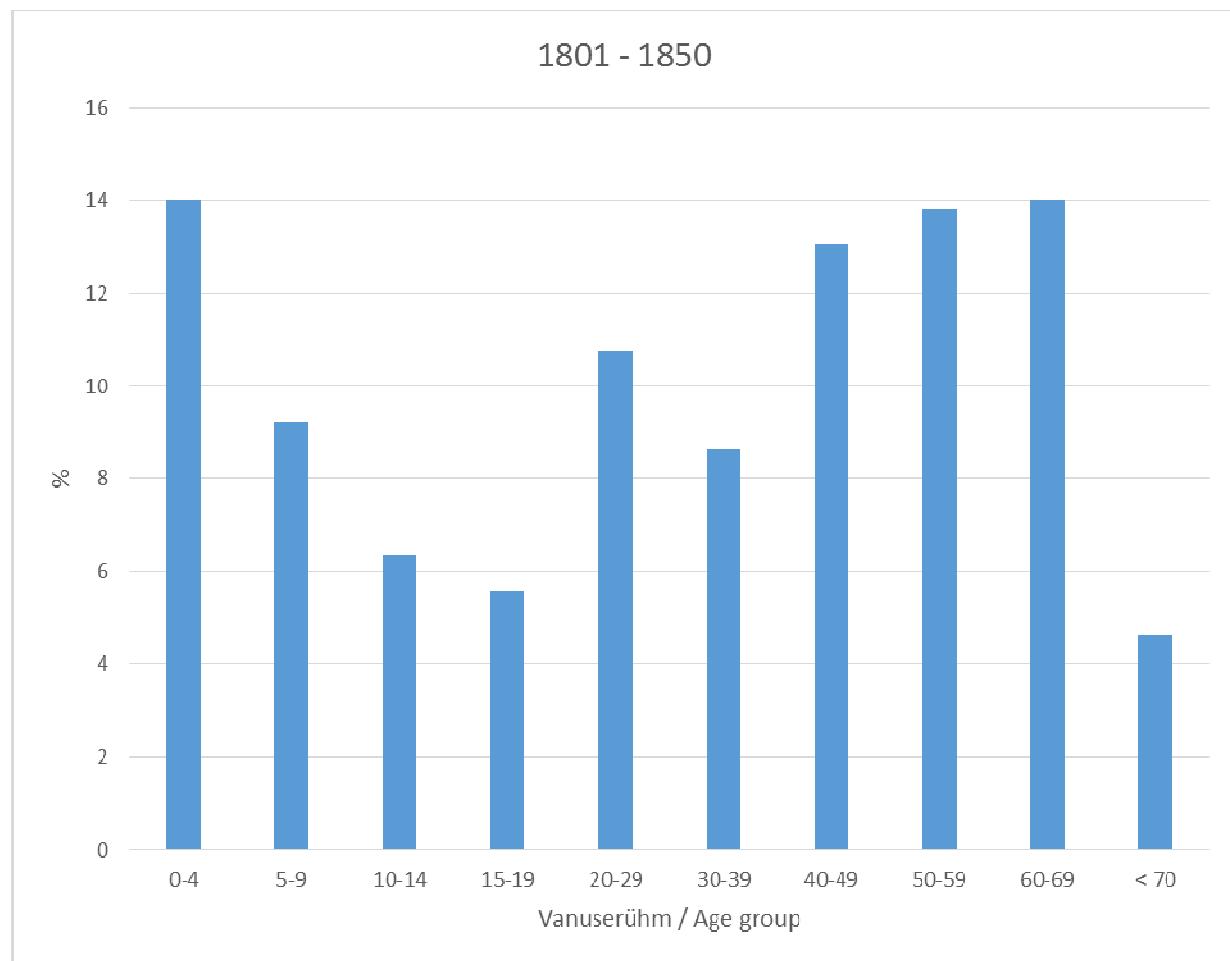
Malaaria - Kaltes Fieber - Malaria

Aastad Year	Surma- juhtude arv Fatal cases								
1727		1752		1777	19	1802	5	1827	56
1728		1753	1	1778	4	1803	2	1828	101
1729		1754	3	1779		1804		1829	271
1730		1755		1780	2	1805	3	1830	383
1731		1756		1781	2	1806	2	1831	64
1732		1757	14	1782		1807	7	1832	55
1733		1758	17	1783		1808	13	1833	3
1734		1759	3	1784	1	1809	22	1834	18
1735		1760	3	1785	1	1810	21	1835	17
1736	2	1761	1	1786	2	1811	23	1836	11
1737	1	1762		1787		1812	44	1837	4
1738		1763		1788		1813	39	1838	11
1739		1764		1789	2	1814	16	1839	3
1740	1	1765	1	1790		1815	5	1840	8
1741		1766		1791		1816	1	1841	3
1742		1767		1792		1817	8	1842	4
1743		1768		1793	4	1818	8	1843	4
1744		1769		1794	9	1819	11	1844	5
1745		1770	1	1795	5	1820	28	1845	13
1746		1771	2	1796	5	1821	10	1846	21
1747		1772	1	1797	9	1822	1	1847	47
1748	2	1773		1798	38	1823	8	1848	229
1749	1	1774		1799	224	1824	7	1849	69
1750	1	1775	1	1800	44	1825	3	1850	16
1751		1776	6	1801	4	1826	5		

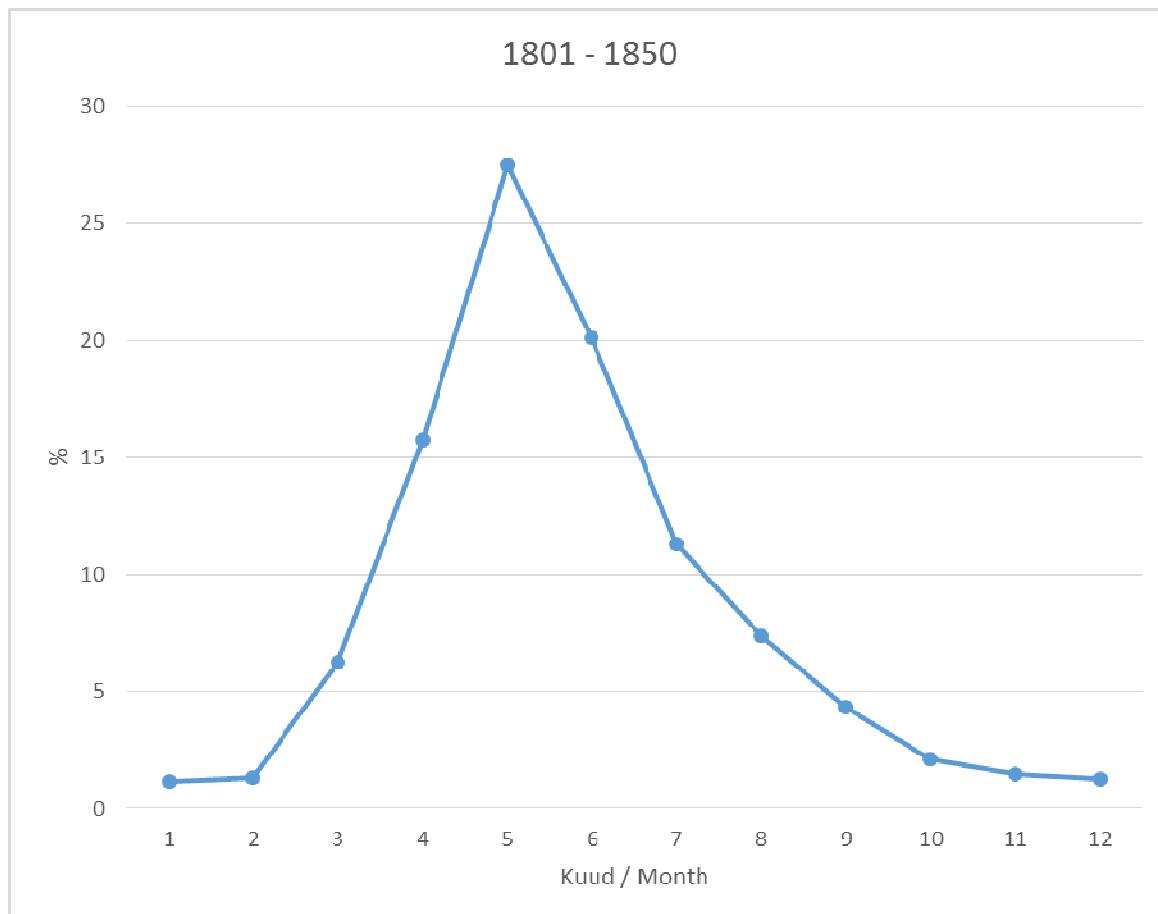
Malaaria, surnute sugu ja vanus 1751-1850
 Fatal cases due to malaria, by age and sex in 1751-1850

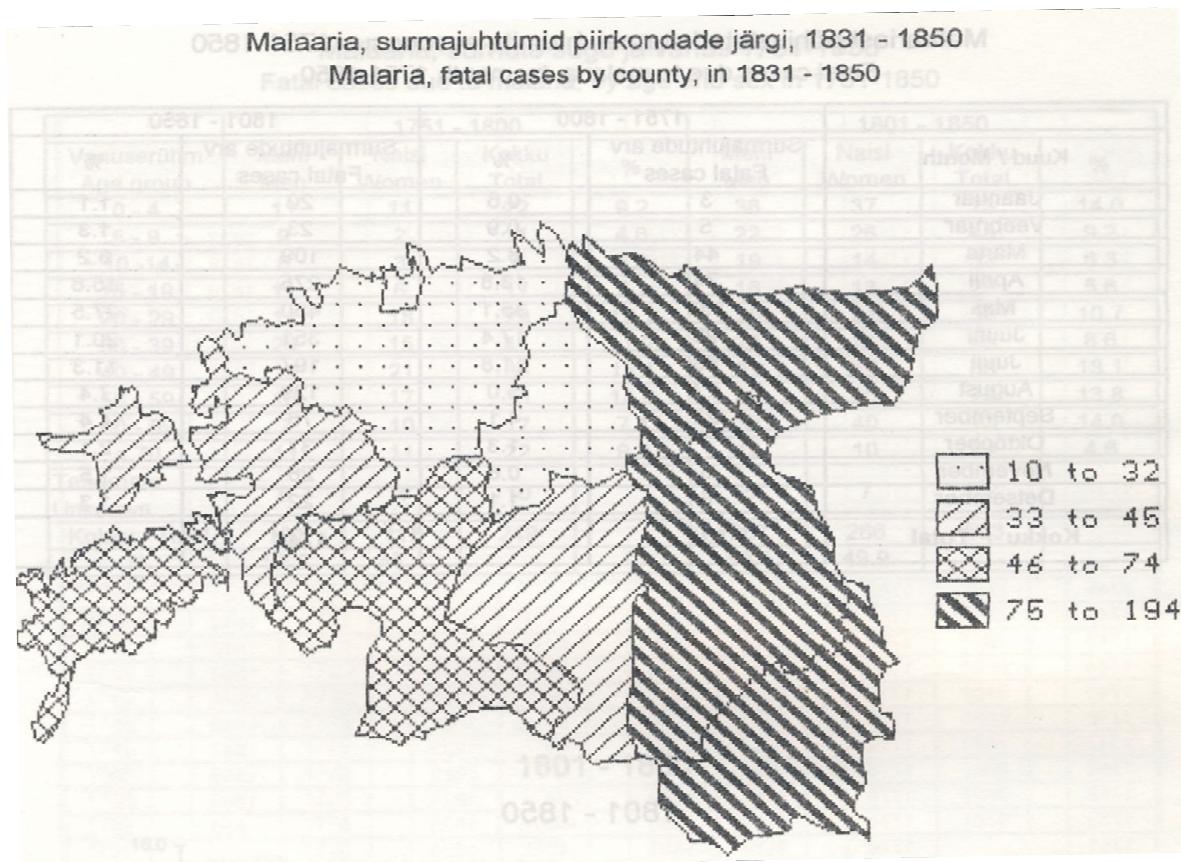
Vanuserühm Age group	1751 - 1800				1801 - 1850			
	Mehi Men	Naisi Women	Kokku Total	%	Mehi Men	Naisi Women	Kokku Total	%
0-4	11	11	22	9,2	36	37	73	14,0
5-9	9	2	11	4,6	22	26	48	9,2
10-14	6	3	9	3,8	19	14	33	6,3
15-19	11	6	17	7,1	16	13	29	5,6
20-29	11	18	29	12,1	25	31	56	10,7
30-39	26	15	41	17,2	24	21	45	8,6
40-49	15	21	36	15,1	31	37	68	13,1
50-59	18	17	35	14,6	42	30	72	13,8
60-69	7	10	17	7,1	33	40	73	14,0
< 70	11	11	22	9,2	14	10	24	4,6
Teadmata Unknown	6	4	10		5	7	12	
Kokku / Total	131	118	249		267	266	533	
%	52,6	47,4			50,1	49,9		

Malaariast põhjustatud surmajuhtumite sesoonsus 1751-1850
Fatal cases due to malaria, by month 1751-1850

Kuud / Month	1751 - 1800		1801 - 1850	
	Surmajuhtude arv Fatal cases	%	Surmajuhtude arv Fatal cases	%
Jaanuar	3	0,6	20	1,1
Veebruar	5	0,9	23	1,3
Märts	44	8,2	109	6,2
Aprill	74	13,8	275	15,8
Mai	188	35,1	480	27,5
Juuni	93	17,4	351	20,1
Juuli	63	11,8	197	11,3
August	27	5,0	129	7,4
September	22	4,1	76	4,4
Oktoober	7	1,3	37	2,1
November	3	0,6	26	1,5
Detsember	6	1,1	22	1,3
Kokku / Total	535		1745	

Piirkond / County	Surmajuhtude arv Fatal cases
Tallinn	21
Läänemaa	36
Harjumaa	22
Järvamaa	10
Virumaa	75
Saaremaa	69
Pärnumaa	46
Viljandimaa	33
Tartumaa	194
Võrumaa	104

SISUKORD

Soetöbi	5
Limapalavik	7
Jooksvapalavik	9
Tähnipalavik	11
Närvipalavik	13
Düsenteeria	16
Koolera	20
Rõuged	23
Leetrid	27
Sarlakid	31
Friesel	35
Kaelahaigus	36
Difteeria	40
Läkaköha	44
Kopsu tuberkuloos	48
Katk	52
Siberi katk	54
Marutöbi	58
Malaaria	59